ORVOSKARI HÍRMONDÓ

Szeretettel köszöntjük kedves Vendégeinket!

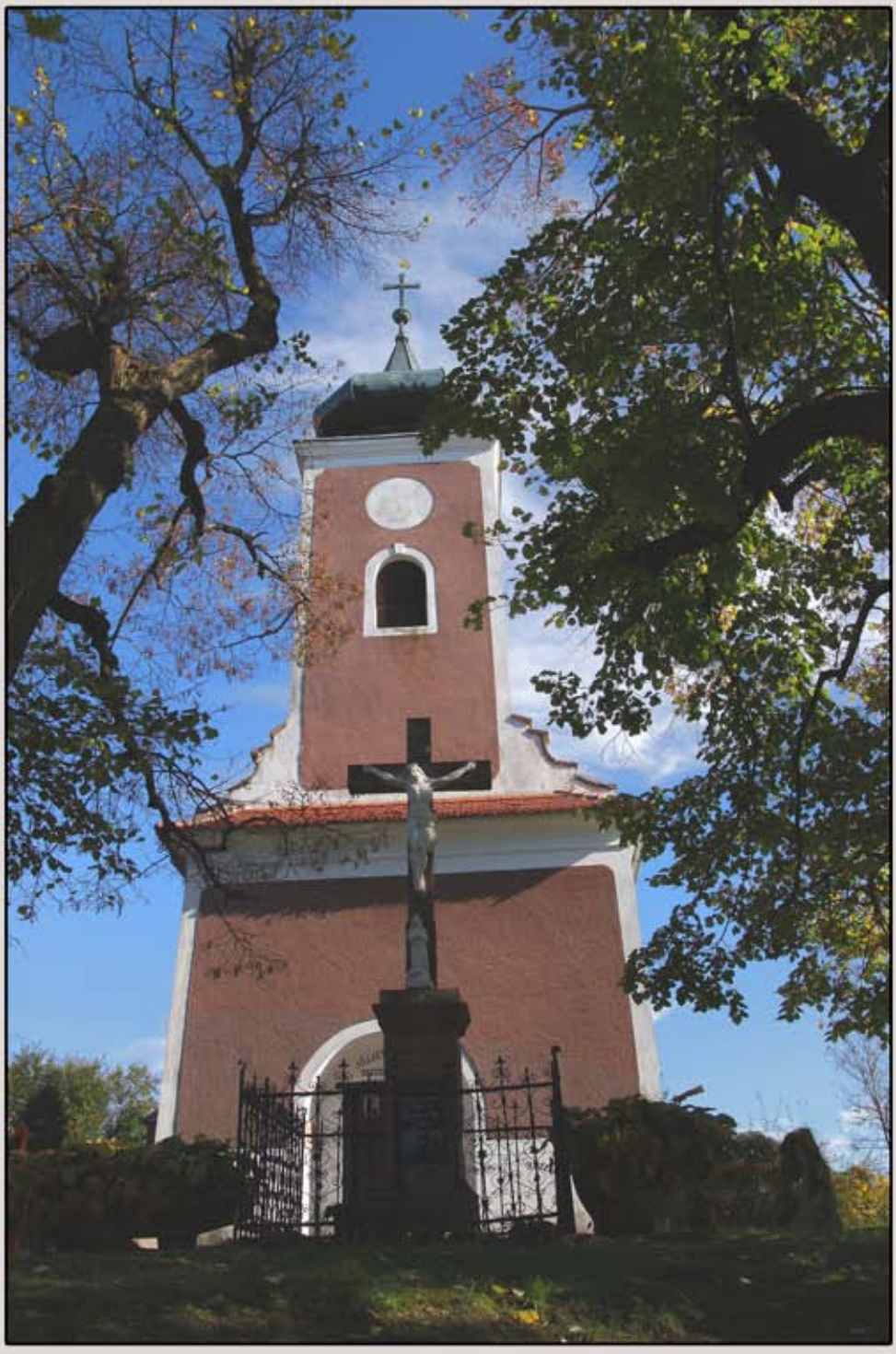

Pécs, 2011. október

TARTALOM

Dékáni köszöntő

Orvosnapok: kitüntetések, elismerések

Tanévnyitó az orvoskaron
(Miseta Attila, Nyitrai Miklós, Ohmacht Róbert)

Tanévnyitó a PTE-n; A város napja PTE-s kitüntetettjei

Újonnan kinevezett professzoraink, docenseink

Dr. Kiss Sándor köszöntése *(munkatársai)*

Építészeti és technikai megújulás az oktatótermekben (Kittkáné Bódi Katalin)

Az Orvosnapok programja (23. oldal)

Böjte Csaba ferences szerzetes látogatása az Onkoterápiás Intézetben
(Mangel László, Csere Tibor)

Ertl Tibor a MOTESZ elnöke

A Visszatérés Alapítványt támogató dzsúdós bemutató, verseny *(Pintér András)*

Emlékezés Jakab Irénre, egyetemünk díszdoktorára *(Tényi Tamás, Hárdi István)*

A Magyar Gyermekorvosok Társasága nagygyűléséről *(Erhardt Éva)*

Az Amerikai-Magyar Orvosszövetség diákkonferenciája *(Párniczky Andrea és Horváth Gábor)*

Őszi ünnepeink:
Aradi Vértanúk Napja; 1956
(Kiss Tamás összeállítása)

Erdélyben jártunk
(Berényi Károly)

IV. Gyógyszerész Szakest
(Fittler András, Végh Anna)

Gyógyszerész példaképek
(Dévay Attila)

Külföldi delegáció a PTE Szívgyógyászati Klinikán *(Aradi Dániel, Szabados Sándor)*

Pécsi szereplések a 16. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon *(Horváth Györgyi)*

Nyári iskola Regensburgban *(Bugyi Beáta)*

Tények és élmények *(Lukács András)*

A szem, mint a festőművészi ábrázolás tárgya
(Rácz Péter)

Recenzió a Komoly Sámuel, Palkovics Miklós: Gyakorlati neurológia és neuroanatómia című könyvről *(Diószeghy Péter)*

Emlékezés a Mesterre
(Makovitzky József)

El Camino *(Szilágyi Károly)*

Könyvbemutató:
Lázár Levente: **Református templomok Baranyában**

■

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tisztelt Kolléganők, Kollégák!

Egyetemünkön az Orvosnapok rendezvénye hosszú hagyományra tekint vissza. Az orvosavatás és a tanévnyitó mellett ez az az alkalom, amely legméltóbban fejezi ki összetartozásunkat, ragaszkodásunkat hagyományainkhoz, értékeinkhez. 2011-ben előreláthatólag felemás évet zárunk. Elmondhatjuk, hogy a felvételi eljárásban soha nem látott számú hallgatót vettünk fel. Ugyanakkor a több mint 600 fős első évfolyam kétharmada külföldi hallgató. A legfontosabb feladatunk nyilván a magyar orvos, fogorvos és gyógyszerész utánpótlás képzése. Ebben a tekintetben – bár a jelentkezők száma és az elsőhelyes jelentkezők tekintetében a korábbi évekhez képest mérsékelt javulás mutatkozott, – nem vagyunk elégedettek. Szeretnénk, ha minél több elsőhelyes jelentkezőnk lenne, és ha ezek a jelentkezők a lehető legjobbak lennének.

El kell mondani, hogy nehéz időszakokban Magyarországon mindig jelentkezik egy olyan tendencia, mely az erőforrásokat Budapestre, a fővárosba koncentrálja, érvényesül az a trend, hogy az elosztóhelyek utoljára érintettek például egy gazdasági válságban. Hisszük és tudjuk, hogy Karunk oktatói színvonala legalább olyan jó, mint bármely más hazai orvosképző helyé. Ha egy mondatban kellene összefoglalni, hogy mégis miben térünk el, miben tudunk mást nyújtani, akkor ez a barátságos, családias légkör lenne.

Kérjük Önöket is, hogy vigyék el jó hírünket, közvetítsék azt, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara megmaradt ugyanúgy, mint az Önök idejében, szigorú, de a minőséget megkövetelő oktató intézménynek.

Meglehet, a megnövekedett oktatási terhek sok nehézséggel járnak. Nem szeretnénk engedni abból sem, hogy az Általános Orvostudományi Kar a Pécsi Tudományegyetem „zászlóshajója” legyen a tudományos kutatás területén is. Csakis ott lehetséges valódi egyetemi szintű oktatás, ahol magas színvonalú a tudományos kutatás. Éppen ezért mindent megteszünk, hogy a hiányzó forrásokat saját erőből pótoljuk, részben éppen az idegennyelvű oktatásból befolyó bevételekből. A legfontosabb feladatunk, hogy az intézetek és klinikák élére tudós szakembereket keressünk, gondoskodjunk a megfelelő szintű utánpótlásról.

A klinikai betegellátás rengeteg nehézséggel küzd. Az elmúlt éveket az egészségügyi költségvetés folyamatos zsugorodása jellemezte. Közben az úgynevezett reformok nem hozták meg azokat a változásokat, amelyek segítettek volna abban, hogy a pénzkivonás ellenére ne kelljen szakmai kompromisszumokat kötni. Természetesen az egészségügy nem omlik össze egyik napról a másikra. Ugyanakkor a feszült légkörben a túlterhelt és alulfizetett kollégák egyre rosszabbul érzik magukat, szaporodnak a sajnálatos hibák, nőnek a várólisták, fokozódik az elégedetlenség mind az ellátó rendszeren belül, mind pedig azon kívül.

Az elmúlt évben kifejeztem az irányú reményemet, hogy bár a helyzet rossz, talán most már fény dereng az alagút végén. Egy év elmúltával sajnos azt kell mondjam, hogy bár továbbra is bizakodó vagyok, az elmúlt év nem hozta meg a várt áttörést sem anyagi, sem szervezeti értelemben, de sajnos a gondolkozásunkban sem látok változást. Nyilvánvaló, hogy újabb reform előtt állunk, de a kitűzött fő cél egyáltalán nem az egészségüggyel kapcsolatos, hanem az államháztartás egyensúlyának a megtartására irányul. Központi adminisztratív intézkedésekkel itt meggyőző eredményt elérni azonban nem lehet. Világosan differenciálni kellene azon területek között, melyek anyagi és szakmai okokból visszafejlesztendők a képzés szempontjából, illetve azok között, melyek egyfelől

PTE ORVOSKARI HÍRMONDÓ

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Decsi Tamás
Olvasószerkesztő Hollósi Tibor, szerkesztőségi munkatárs Kiss Tamás
Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.
A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.
Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031
Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.
Borító: A kővágótöttösi templom. A Templomok Baranyában c. poszter-összeállításunkhoz (*Lázár Gyula* és *Barthó Loránd* fényképei). Középen *Kőszegi Tamás:* A cseppek élete.
A hivatalos anyag (3-17. old.) fotóit *Verébi Dávid* készítette, *Czulák Szilvia* gondozta.

jelenleg is jelentős anyagi haszonnal dolgoznak, másfelől nagy szükség van azokra, a többnyire a reáltudományok területéről kikerülő szakemberekre, akiket képeznek.

Kétségtelen tény, hogy ma Magyarországon a fiatal diplomás korosztályban a reálértelmiség aránya alig haladja meg a 6%-ot. Ezzel Európában egyedül Ciprust előzzük meg. Ez nem felel meg történelmi hagyományainknak, és nem felel meg a jelen technológián alapuló társadalmunk kihívásainak sem. Ugyanakkor óva intenék attól, hogy a „ló túlsó oldalára átesve" újabb hibákat kövessünk el azzal, hogy nem képezünk kellő számú és minőségű humán érdeklődésű szakembert.

Szembe kell néznünk azzal a kihívással, hogy a sokat emlegetett, de többünk számára nehezen megfogható „piac" értékítélete hazánkban erősen torzult. A nemzetközi piacon mérnökeinket, orvosainkat „a legkeresettebb árucikkek" között tartják számon. Itthon arra történő hivatkozással, hogy nincs hazai ipar, nem becsüljük meg őket, – elmondhatom, hogy így nem is lesz hazai ipar, hazai fejlődés.

Dr. Miseta Attila

Szándékaink szerint azok a kísérletek, melyek több pólusú, nem kellően meghatározott kompetenciájú új formációkat hoztak létre az orvosképzési helyeken belül, megszüntetendők. Ugyan túl vagyunk már azon, hogy bajainkat az úgynevezett belső tartalékok feltárásával orvosoljuk, bár kétségtelen tény, hogy az elmúlt évtizedben elszabadultak az üzemeltetéssel, adminisztrációval kapcsolatos költségek. Ezeket drasztikusan le fogjuk faragni. Mégpedig olyan módon, hogy az adminisztráció színvonala javulni fog. Törekedni fogunk arra, hogy orvosainkat, diplomás segítőinket, ápoló személyzetünket és minden jól dolgozó munkatársunkat megtartsuk.

Ezzel együtt rendkívül nagy támogatásra lesz szükségünk a helyi és regionális politika szereplőitől. Véget kell vetni annak, hogy széthúzás van a régió egyes megyéinek politikusai között, fel kell ismerni, hogy csak együtt tudjuk hatékonyan képviselni érdekeinket. Mivel mi vagyunk a Dunántúl egyetlen orvos-, fogorvos- és gyógyszerészképző helye, elvárható, hogy ezen eredő mellett a lakosság érdekét minden politikus méltón szolgálja. Ki kell alakuljon annak a hagyománya, hogy a párthoz való tartozás mellett minden politikus valójában a helyi választók akaratából és az ő érdekükben látja el feladatát.

Nagyon fontos a számunkra, hogy a régió vezető intézményein túl Zala- és Vas megyék megyei kórházaival helyreállítsuk a valamikor hatékonyan működő oktató kórházi rendszert. Ebben a tekintetben fontos még a számunkra Veszprém és Győr városa is.

Kedves Kolléganők, Kollégák! Végezetül el kell mondjam, hogy mint volt tanítványaink, Önök a legfontosabbak a számunkra, az összetartozás, a véleménykülönbségek és szakmai viták ellenére az orvostársadalom alappillérei. Ennek egyik eleme az, hogy különböző periódusokban bár, de mindannyian ennek az alma maternek a tanítványai vagyunk. Tegyünk meg mindent azért, hogy még sokáig így legyen ez! Ehhez az szükséges, hogy megmaradjon oktatásunk jó színvonala, fejlődjön karunk tudományos kutatótevékenysége és klinikai ellátásunk jó hírét mindenki ismerje. Mi a magunk részéről mindenkivel, aki ezeket a célokat magáénak vallja, együtt kívánunk működni.

Végezetül köszönöm, hogy eljöttek! Azok, akik nem tudtak jelen lenni, remélhetőleg találnak alkalmat arra, hogy valamikor máskor ellátogassanak hozzánk.

Mindenkinek nagyon jó egészséget, jó munkát, sok sikert és kellemes együtt töltött órákat kívánok a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara nevében.

Dr. Miseta Attila dékán

A Dékáni vezetés

Dr. Miseta Attila egyetemi tanár, dékán
Dr. Biró Zsolt egyetemi tanár, klinikai és diákjóléti dékánhelyettes
Dr. Csernus Valér egyetemi tanár, oktatási dékánhelyettes
Dr. Decsi Tamás egyetemi tanár, gazdálkodási dékánhelyettes
Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár, általános, szak- és továbbképzési dékánhelyettes
Dr. Koller Ákos egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes

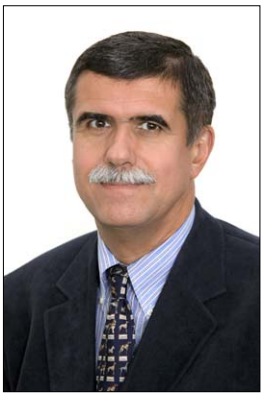

Dr. Biró Zsolt

Dr. Csernus Valér

Dr. Decsi Tamás

Dr. Ertl Tibor

Dr. Koller Ákos

Pro Facultate Medicinae kitüntetések

Arany fokozat

Dr. Seress László egyetemi tanár

Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium

1971-ben kapott általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Ezt követően az Élettani Intézetben kezdett dolgozni különböző beosztásokban. Kandidátusi fokozatát 1987-ben, MTA doktori fokozatát 2001-ben szerezte meg. 2002-ben nevezték ki egyetemi tanárnak. 1998-tól kapott igazgatói megbízást jelenlegi munkahelyére.
1971-től oktatta gyakorlatvezetőként az élettan tantárgyat magyar és angol nyelven. 1998-tól a Biológiai Intézet tantervében elektronmikroszkópiai gyakorlatokat tart valamennyi elsőéves csoportnak. Ezen felül magyar, angol, német nyelven minden évben kb. 50 hallgatónak tart elektív kurzust az elektronmikroszkópia orvosi felhasználásának lehetőségeiről és módszertanáról.
Számos külföldi tanulmányúton vett részt, több hazai és nemzetközi tudományos bizottság tagja.
Tudományos munkáját kezdettől fogva szövettani módszerekkel végezte, hisztokémia, majd immuncytokémia és elektronmikroszkópia segítségével.
Közéleti tevékenysége rendkívül jelentős. Négy dékáni cikluson át, egy évtizede az ÁOK Tudományos Bizottság elnöke, 1998 óta a Kari Tanács tagja, öt éve az egyetem Habilitációs és Habitusvizsgáló Bizottságának kari képviselője. Tagja a kar Doktori és Habilitációs Bizottságának. Öt évvel ezelőtt az ÁOK akkreditációjára benyújtott anyagát két tanártársával állította össze. Szerepe van a Kar „Kiváló" címének elnyerésében. Munkáját nagy hozzáértéssel, megbízhatóan, sok évtizedes szakmai tapasztalattal látja el.
Az Orvoskar érdekében végzett fáradhatatlan munkája alapján méltó a Pro Facultate kitüntetés arany fokozatára.

Ezüst fokozat

Dr. Drozgyik István egyetemi docens

Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

1972-ben végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen és azóta dolgozik a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán. Közel 30 éve ügyeletvezető, 5 évig klinikai igazgatóhelyettes, majd 2010 júliusától a Klinika megbízott igazgatója. A szülési fájdalomcsillapítás technikáját több évtizede oktatja posztgraduális képzéseken, melyre az ország számos nőgyógyásza érkezik évente két alkalommal. Az orvostanhallgatók oktatásában 1976 óta vesz részt, gyakorlatokat, tantermi előadásokat tart, vizsgáztat, 2000 óta kreditpontos kurzusokon, speciális kollégiumokon oktat, illetve részt vesz a rezidensképzésben. Több szakdolgozat konzulense volt.
1992 óta tudományos munkája a nőgyógyászati endoszkópiára irányult.
1990 óta az Egyetemi, majd a Kari Tanács tagja.
Dr. Drozgyik István a négy évtizedes egyetemhez való megingathatatlan hűsége, kiváló oktatói tevékenysége, vezetői munkássága, tudományos tevékenysége a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika utóbbi három évben zajló rekonstrukciójában kifejtett fáradhatatlan tevékenysége alapján méltó a Pro Facultate kitüntetésre.

Dr. Somogyi László egyetemi docens

Urológiai Klinika

1975-ben fejezte be tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1976-tól az Urológiai Klinika dolgozója. A klinikai és oktatói ranglétra valamennyi fokát végigjárta, 1997-ben docensi kinevezést kapott. 1993-ban védte meg kandidátusi disszertációját, majd ezt követően PhD minősítést szerzett.
Gyógyító-megelőző tevékenységét egész pályafutása alatt hivatásszerűen, lelkiismeretesen, nagy odaadással végezte, mellyel méltán vívta ki a betegek elismerését.
Több mint 30 éven keresztül példamutató aktivitással vett részt a graduális és posztgraduális orvosképzésben. Az Orvoskaron bevezetett idegen nyelvű képzésekben alapító tagként vett részt, az angol nyelvű oktatás koordinátora volt. 1999-től a klinika általános igazgató-helyettese.
Dr. Somogyi László a klinikusoktól elvárható hármas funkciót – oktatás-gyógyítás-kutatás - maradéktalanul látta el. Kiemelkedő érdemeket, a PTE Orvoskarának tekintélyt, jó hírnevet szerzett, tevékenysége alapján méltó a Pro Facultate kitüntetésre.

Bronz fokozat

Pappné Katona Emő gazdasági koordinátor

Idegsebészeti Klinika

1980 óta dolgozik a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, 1988 óta jelenlegi munkahelyén. Az eltöltött 31 év alatt töretlenül és kimagaslóan gyakorolta hivatását. Munkájának része az adminisztrációs tevékenységek szervezése. A klinika minőségirányítási rendszerének kidolgozásában példaértékű szerepet vállalt. Munkáját mindig a segítőkészség, vállalkozókészség, szorgalom és feltétlen jóindulat jellemezte. A Központi Igazgatás, a Klinikai Központ, valamint az egyéb szervezeti egységek ügyintézőivel gyümölcsöző szakmai kapcsolatokat alakított ki. Kiemelkedő munkája és személyiségének tulajdonságai alapján méltó arra, hogy kitüntetésben részesüljön.

Szabados Ferencné irodai sokszorosító

Orvoskari Nyomda

1973-ban került a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, azóta dolgozik jelenlegi munkahelyén, az Orvoskari Nyomdában. Feladata a fénymásolás és a digitális sokszorosítás. A kispéldányszámú hallgatói jegyzetek utánnyomását a kari jegyzetfelelőssel és a jegyzetbolttal egyeztetve hosszú évek óta gondos odafigyeléssel végzi. Vizsgaidőszakban a hallgatói tesztlapok másolási feladatait lelkiismeretesen látja el. A kampánymunkák feldolgozásában rendszeresen részt vesz, segítve ezzel a könyvkötő kollégák munkáját. Az egyetem számos szervezeti egységével jó munkakapcsolatot alakított ki az évtizedek során. Feladatát nagy körültekintéssel, odaadással látja el, munkatársaival való személyes kapcsolatában a segítő magatartás jellemzi. Mindezen tulajdonságok alapján méltó a kitüntetésre.

Hajdúné Udvarácz Veronika titkárnő

Radiológiai Klinika

1997 óta dolgozik a Radiológiai Klinikán. Munkáját rendkívüli precizitással és gondossággal végezte és végzi jelenleg is. Kiemelkedő szerepet vállalt a klinika pályázati feladatainak adminisztratív ellátásában. Feladatai közé tartozik a klinika orvosainak összes adminisztrációja, az idegennyelvű képzés feladataival kapcsolatos ügyintézés. Csendes, szorgalmas, korrekt, kollégáival kiváló kapcsolatot ápoló, és a klinika dolgozóinak megbecsülését és szeretetét élvező munkatárs. Kiváló perszonális kapcsolatokkal rendelkezik a hivatalos feladatok területén is, udvarias és segítőkész. A Radiológiai Klinika szakmai és egyéb tevékenységeinek ellátásában kiemelkedő szereppel bír és ezen tevékenységével indirekt módon, nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a társklinikák színvonalas képalkotó diagnosztikai szolgáltatáshoz juthassanak, és a régió szakorvosainak szakmai színvonala megmaradjon. Eddigi tevékenysége során méltán rászolgált a kitüntetésre.

Dékáni Dicséretet kapnak

Dr. Benke József egyetemi docens, Orvoskari Múzeum

Kaposvári érettségi után az ELTE bölcsészkarán végzett. 50 éve dolgozik egyetemünkön, ill. karunkon. 1965-ben védte bölcsészdoktori (PhD) disszertációját az ELTE-n. 1969/70-ben egy tanévet töltött Nice-ben, majd a ’70-es és a ’80-as években három-három hónapot Damaszkuszban és Brüsszelben tanulmányúton; illetve 1992-ben Marokkóban. 1973-ban védte kandidátusi értekezését. Hazánkban az első, aki az arabok ill. az arab országok történetét feldolgozta, s a Kossuth, a Tankönyvkiadó, a Magvető, a Kairosz és az Alexandra kiadók gondozásában összesen 10 kötetben publikálta – sok tízezer példányban. Egyetemünkön Benke József vezette be az orvostudomány története oktatását, és a Medicina Könyvkiadó két kiadásban adta ki a négy orvosegyetem számára munkáját. Megírta magyar nyelven az első, „Az arab orvostudomány története” című könyvet. 2010-ben jelent meg a Medicina Könyvkiadónál „Medicina a képzőművészetekben” című 560 oldalas műve. A POTE-n 1992. szeptember 17-én nyílt meg az általa létrehozott egyetemtörténeti (orvoskari) múzeum, a középkori pécsi egyetem alapításának 625 éves évfordulóján. 2000-ben hozta létre a Király utca 19. sz. alatti Vasváry-házban a PTE egyetemtörténeti múzeumát. Hét könyvkiadónál összesen 27 könyve jelent meg 32 kötetben. Akadémiai és országos folyóiratokban 61 tanulmányt publikált. Cikkeinek száma több mint száz (ezeken kívül - orosz és francia nyelvű könyvekről – másfél tucat recenziót írt, valamint két tucat opponensi véleményt készített). Több könyvet és kiadványt szerkesztett az orvosegyetem és az orvoskar vezetőinek megbízásából. Múzeumvezetőként feladatai között van – egyebek között – az egyetem elhunyt professzorai születési évfordulójának megünnepléséről gondoskodni, valamint azon professzoraink sírjának gondozása, akiknek már nincsenek hozzátartozói.

Dr. Mayer Klára egyetemi adjunktus

Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet

A Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karán végzett. Itt dolgozott először akadémiai tudományos gyakornokként. Gyógyszertechnológiai és minőségbiztosítási szakvizsgával rendelkezik. A PTE ÁOK Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézetének egyetemi adjunktusa 2002-től, az Intézet alapítása óta. Oktatói munkája során elsősorban a gyógyszertári gyógyszerkészítés hangsúlyosságát emeli ki, emellett számos ipari megbízás aktív résztvevője és koordinátora. Hallgatói szakdolgozatok és TDK munkák gyakori témavezetője. A gyógyszerészhallgatók oktatását rendkívül lelkiismeretesen, nagy szakmai tapasztalattal végzi. Oktatói munkásságát fémjelzi, hogy 2008-ban, a Gyógyszerész Szak hallgatói a „Patronus Alumnorum Pharmaciae" díjjal ismerték el.
Dr. Mayer Klára az Intézet igazgatóhelyetteseként mind az Intézet megalapításában, mind az oktatási, kutatási tevékenység kialakításában és fejlesztésében igen alapos, megbízható, kiváló munkát végzett, melyek alapján méltó a kitüntetésre.

Miklovics Zoltán szoftverfejlesztő

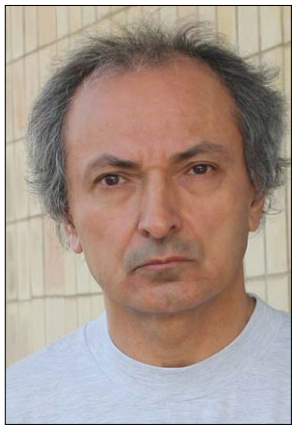

Nukleáris Medicina Intézet

Szoftverfejlesztő 38 éve dolgozik az Egyetemen. A Radiológiai Klinikán kezdte munkáját, majd átkerült az 1977-ben megalakult Izotóplaborba, ahol kezdettől fogva a műszerek folyamatos ellenőrzése, esetleges hibák elhárítása volt a feladata. Elsők között sajátította el az informatikai ismereteket. Később számítógépes programok kiváló kezelőjeként nélkülözhetetlenné vált. Jelenleg a Nukleáris Medicina Intézet valamennyi műszerének és számítógépes programjának kiváló ismerője és alkalmazója. Szinte egyedül állította össze a minőségbiztosítási rendszert. Áldozatos munkájának köszönhetően a Nukleáris Medicina Intézet minőségbiztosítási tanúsítása megtörtént. Az Intézet folyamatos és megbízható működtetésében szerzett elévülhetetlen érdemei méltóvá teszik a kitüntetésre.

Varga Béláné osztályos adminisztrátor

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

20 éve dolgozik a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán megszakítás nélkül. Óriási segítséget nyújt a klinikai adminisztrációban, zárójelentések, műtéti kiírások megírásában. Készségesen segít olyan feladatban is, mely nem lenne szigorúan munkaköri kötelessége. Személyisége és kiváló szervezőkészsége révén a Klinika és az Egyetem más szervezeti egységei közötti kommunikáció az elmúlt évtizedekben kiválóan működik. Felkarolja a fiatal orvos kollégákat, segíti őket a beilleszkedésben, a kezdeti nehézségek leküzdésében.
Kollégáihoz rendkívül jó kapcsolat fűzi, segítőkészsége, megbízhatósága példaértékű. A klinikán végzett lelkiismeretes szakmai és közösségi munkája alapján méltó a kitüntetésre.

Dr. Werlingné dr. Forrai Márta igazgatóhelyettes

Szak- és Továbbképző Igazgatóság

Dr. Werlingné dr. Forrai Márta 2005. január 1-től dolgozik a Szak- és Továbbképző Igazgatóságon igazgatóhelyettesként. Nagy hozzáértéssel és precizitással követi a szakképzés és továbbképzés rendeleti változásait, és kitűnően szervezi nemcsak egyetemünkön, hanem a régió egészségügyi intézményeiben is az egészségügyi felsőfokú szakképzés és továbbképzés feltételeinek fejlesztését.
Segítségével naprakészen tartható a régió egészségügyi intézményeinek akkreditációja.
Kiváló szervezőkészségének is köszönhető, hogy egyetemünkön elindult az egészségügyi szakfordító tolmács szakirányú továbbképzés is. Nyílt és egyenes jelleme, mosolygós őszintesége, problémameglátása és megoldóképessége nagyban segíti a rezidensek, tutorok, mentorok és grémiumvezetők eligazodását a szabályok útvesztőiben. Eddigi értékes szakmai munkássága alapján méltó a kitüntetésre.

„A Hivatásért, Árpád-házi Szent Erzsébet-Emlékérem”

Vargáné Apagyi Erzsébet ápolási igazgatóhelyettes

1973-ban szerzett általános ápoló és asszisztensi képesítést, azóta dolgozik az Orvoskaron. Először az I. sz. Sebészeti Klinikára, majd 1984-ig az Ideg-Elme Klinikára került osztályvezető ápoló beosztásba. 2003-tól a PTE KK ápolási igazgatóhelyettese, mely munkáját komoly szakmai elismerés mellett végzi.Szakmai tudását továbbfejlesztve 1984-ben az OTKI Egészségügyi Főiskolai Kar Intézetvezető szakán szerzett diplomát, 2000-ben pedig egyetemi diplomát. A vezetői feladatok még hatékonyabb ellátásához elvégezte a PTE Közgazdaságtudományi Kar Egészségügyi menedzserképzés szakot 2009-ben. Alapos és magas szintű vezetői tevékenysége mellett időt szakít több társadalmi funkcióra, melyet rendkívül nagy odaadással végez: a PTE Szenátus tagja, Kari Tanácstag, PTE Integrált Egészségügyi Szakszervezeti Bizottsági Tag, a MESZK Pécs városi helyi elnöke, a Magyar Ápolási Egyesület tagja.
Kiemelkedő, magas szintű empatikus és közösséget formáló tevékenysége alapján méltó az Árpád-házi Szent Erzsébet emlékérem kitüntetésre.

Aranydiplomások:
Dr. Aracs Józsefné dr. Frank Mária Gyöngyike, dr. Árr Magdolna, dr. Balogh Ádám, dr. Benkó Erzsébet, dr. Bérdi Gusztáv, dr. Béres Vera, dr. Bokor Nándor, dr.Buda József, dr. Cholnoky Péterné dr. László Zsófia, dr. Czigner Jenő, dr. Cselényi Ferenc, dr. Csontos Ferenc, dr. Deák György, dr. Deák Györgyné dr. Neogrády Judit, dr. Erős Zoltán Kálmán, dr. Faust Erzsébet, dr. Fejes István, dr. Fekete Miklós, dr. Fendler Kornélné dr. Földesi Erzsébet, dr. Fűrész Erzsébet, dr. Gulyás Magdolna, dr. Gyánó Béla, dr. Hanti Tamás, dr. Hegedűs Lóránt, dr. Hevesi Gusztáv, dr. Horváth Andorné dr. Fellner Mária Magdolna, dr. Horváth Edit Éva, dr. Horváth Jenő, dr. Horváth László, dr. Hóbor Béla, dr. Igazi Károly, dr. Kovács András, dr. Kovács Tibor János, dr. Kovácsai Sándor, dr. Kozma Ilona, dr. Körösztös Valéria, dr. Kövecs Gyula, dr. Lelkes Erzsébet, dr. Mayer Ferenc, dr. Martyn Gizella, dr. Megyeri Miklós, dr. Mézes Miklós, dr. Németh Csóka Mihályné dr. Veszely Sarolta, dr. Németh Viktor, dr. Papp Gyula, dr. Pap János, dr. Pékó Terézia, dr. Radnai Endre László, dr. Ralovich Béla, dr. Schmidt Pál, dr. Sétáló György, dr. Sétálóné dr. Gálfi Ilona, dr. Steiner Márton, dr. Strenger János Béla, dr. Szabó László (Szombathely), dr. Szabó László (Kisapostag), dr. Szemes Ferenc Tibor, dr. Szemes Ferencné dr. Főglein Erzsébet Borbála, dr. Tima Lajos, dr. Tóth Gyula, dr. Tóth Imre, dr. Tóth Lajos, dr. Ürmösi János, dr. Vajda Károly, dr. Valentovics Julianna, dr. Vereczkei Lajos, dr. Veress Mária Gizella Gödöny Józsefné, dr. Villányi Mária, dr. Vogt Ferenc, dr. Wanderer Ibolya, dr. Wászner Zsuzsanna, dr. Weidl Mária, dr. Weisenbach János.

Gyémántdiplomások:
Dr. Angyal Ferenc, dr. Balassa Miklós, dr. Bibor Zoltán, dr. Bohenszky György, dr. Czukor Jenő, dr. Csaba Imre, dr. Csete Béla, dr. Fekete Erzsébet, dr. Halvax László, dr. Homola László, dr. Kopátsy Erzsébet, dr. Meláth József, dr. Mess Béla, dr. Papp Gyuláné dr. Illés Ilona, dr. Remsey Semmelweis Ernő, dr. Ruzsonyi Zoltán, dr. Saortay Sándor, dr. Szabó Emil, dr. Szőnyi László, dr. Timár Károly, dr. Törőné dr. Veleznay Zsuzsanna, dr. Zeke Lajos, dr. Zólyomi Gabriella.

A **Romhányi Emlékérem:** Dr. Nagy Judit, dr. Szeberényi József.

A **Kiváló gyakorlatvezető** címet a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora 1995-ben alapította. Az arra érdemes oktatókat az V. és VI. éves hallgatók választják meg titkos szavazással. Az elismerésben részesülnek:
Dr. Pfund Zoltán, dr. Hollósy Tibor, dr. Lempel Edina, Kuzma Mónika, dr. Dávid Marianna, dr. Illés Zsolt, dr. Bors László, dr. Pethő Gábor, dr. Tóth Pál, dr. Koppán Miklós, dr. Rékási Zoltán, dr. Gaszner Balázs.

A legjobban oktató intézetek: 1. Orvosi Biológiai Intézet, 2. Kórélettani és Gerontológiai Intézet, 3. Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet.

A legjobban oktató klinikák: 1. II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, 2. Neurológiai Klinika, 3. I. sz. Belgyógyászati Klinika.

Köztársasági ösztöndíjban részesülnek: Borza Erzsébet, Botz Bálint, Budai Anna, Imreh András, Kiss Péter, Kovács Anna, László Eszter, Sarlós Donát Péter, Szabó Árpád Olivér, Tanai Edit, Tóth Ildikó, Vecsei Anna Lilla.

Évfolyam legjobb hallgatója: ÁOSZ VI. évf.: Kuliffay Zsolt, Kun Szilárd János, Tóth Ildikó, Botz Bálint, Lóránd Veronika; ÁOSZ VI. évf. angol: Strandly Christoffer, Bronken Karen Helene, Finnsdottir Jorunn; ÁOSZ VI. évf. német: Engels Géraldine Laura; ÁOSZ V. évf.: Scheich Bálint; ÁOSZ IV. évf.: Ezer Péter; ÁOSZ IV. évf. német: Odpadlik Caroline; ÁOSZ III. évf.: Molnár Enikő; ÁOSZ II. évf.: Karádi Zsófia Nozomi; FOSZ V. évf.: Soós Balázs; FOSZ V. évf. német: Kunze Nora; FOSZ IV. évf. német: Mitsch Friedrich Wilhelm; FOSZ II. évf. : Katona Krisztián; GYOSZ V. évf.: Borza Erzsébet; GYOSZ IV. évf.: Zsilli Gábor Barnabás; Orvosi Biotechnológia szak, angol: Kovács Tamás.

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG AZ ORVOSKARON – 2011. szeptember 5.

Dr. Miseta Attila dékán ünnepi beszéde

Kedves új Diákjaink, tisztelt Tanártársak, Hölgyeim és Uraim!

A Kar éves ciklusának három kiemelkedő ünnepi pillanata van: az első ezek közül, a tanév megnyitása, várakozással teli. Életetek egy periódusát, melyet a családi és iskolai gondoskodás jellemzett, magatok mögött tudjátok. Egy hasonlóan fontos, most már sokkal inkább a későbbi pályátokat meghatározó szakasz következik: eldöntöttétek, hogy orvosok fogorvosok, gyógyszerészek, biotechnológusok lesztek.

Jól és helyesen döntöttetek! A legszebb hivatást választottátok, de persze csak akkor, ha magatok szívvel és lélekkel azonosultok hivatásotokkal. A legszebb hivatást választottátok, hiszen embertársaitok testi, lelki bajain kell segítenetek, ami a legnemesebb feladat. Majdnem minden tudományágat megtalálhattok a hatalmas és szerteágazó orvostudományon belül. Ha érdekel a biológia, genetika, fizika, matematika, a lélektan, a szociológia, és mindezek szintézise, a megfelelő helyen vagytok.

Az egyetem feladata a tudományok művelése. Ezen belül a tudományok oktatása, fejlesztése és gyakorlása. Látni fogjátok, hogy az orvosi, fogorvosi és gyógyszerészi tudományok alapos ismereteket kívánnak meg, amit megpróbálunk a kor színvonalának megfelelően és hagyományaink szerint a számotokra átadni. Látni fogjátok azt, hogy hasonlóan hozzátok , az oktatóitok is sokfélék: eltérően ügyesek a tudományok átadásában, azok fejlesztésében és mindennapi alkalmazásában. Egyvalamiben biztosak lehettek, kemény kiválasztási eljárásokon mentek át, mindnyájan kiválóan teljesítettek valamiben. A kezdeti előadásokra és gyakorlatokra járás lelkesedése persze eltűnik. De azt követően is nagy szükségetek lesz arra, hogy ezeket látogassátok. Higgyétek el, ez nemcsak a vizsgaidőszakban fizetődik ki, hanem később az életben is.

Eltérően a középiskolától, az oktatásunk célja nem egyszerűen az ismeretek közlése és azok számonkérése. Természetesen ez is, de a legfőbb cél az önállóságra való nevelés: mégpedig az önálló gyakorlati tevékenységre és az önálló gondolati tevékenységre történő nevelés.

Ez nem képzelhető el anélkül, hogy örömöt ne találjatok szakmátokban. Amiben örömöt találtok, ahhoz ragaszkodni fogtok. Akár tudósok, akár oktatók, akár gyakorló orvosok lesztek, ez lesz az a jutalom, ami minden másnál inkább segít nektek abban, hogy boldog, hosszú életet élhessetek, hasznára lehessetek a társadalomnak, s élvezzétek annak megbecsülését.

Ne feledjétek el, nem egyedül jutottatok idáig! Itt az alkalom, hogy megköszönjétek mindazoknak, elsősorban szüleiteknek, akik titeket idáig segítettek. Miként köszönjétek meg? Kitartó munkával, erősségeitek és gyengeségeitek megfelelő felmérésével, jó tanulmányi eredményekkel.

Fő feladatotok tehát a tanulás és az ismeretek megfelelő szintű szintézise. Ugyanakkor a város, Pécs és környéke számos lehetőséget ad a kulturális, sport és hitéleti igények kielégítésére is. Figyeljetek jó házigazdaként külföldi hallgatótársaitokra, tudomásul véve azt, hogy ők más kulturális környezetből jöttek. Az összecsapásokat csak a sportpályán, a tisztességes játék szabályainak megtartásával fogadhatjuk el. Természetes kérésünk az is, hogy külföldi társaink viselkedjenek jó vendégként, elfogadva szokásainkat. Viselkedjetek mindenkor kulturáltan, ezzel is öregbítve intézményünk hírnevét.

Orvosi, fogorvosi és gyógyszerészi tanulmányaitok megkezdésekor sok sikert, kitartó, eredményes tanévet kívánok.

Dr. Miseta Attila évnyitó beszédét mondja

Nyitrai Miklós, az Angol Program vezetője köszöntője

Distinguished Guests, Students of the Medical School, Dear Colleagues, Ladies and Gentlemen!

As Chairman of the English Program Committee, I am honoured to welcome all the students, their parents and relatives at the opening ceremony of the new academic year. I am delighted to inform you that last year we received more than 900 applications to the English Program, and approximately 200 new students started the semester today. I congratulate to all of you for taking this first challenge successfully!

These years are very exciting in the life of our beautiful city, Pécs. The construction of a new scientific center, the Science Building, is in progress now, and the Center is expected to fully operate by the middle of 2012. The clinical facilities will have new extensions, modernisation and reorganisation from a project which has not been seen in our city for decades. The University of Pécs, the oldest and largest university in Hungary, and within that, the Medical School is taking essential parts in these new and exciting developments. I am confident that as our student you will have a great opportunity to take part in the upcoming events and to gain insights into the life of our historical city.

Coupled to these developments, this period of time is expected to be one of the most productive and exciting time of your life as well. It will bring you new friendships and fascinating intellectual adventures.

However, this will most likely be the most difficult period in your life too, with many challenges and difficulties. These will partly come from the new environment, but I expect that you will be facing the majority of the difficulties when studying the different topics in medical sciences.

An essential progress of your education will be to learn how to learn. The famous French writer, La Fontaine, had a beautiful little story about an ant and a cricket. Check this story. While the cricket was singing and dancing during the whole summer, the ant worked hard. These two very different attitudes had very different consequences for them in the winter. I don't think you want to play the cricket in this story. Use the lesson from this simple and very wise story smartly, and study hard and maturely during the instruction period.

What we can promise is to help and assist you to manifest your

dreams, to provide you with high quality medical education, and to make sure that you gain the most modern knowledge at the Medical School, fulfilling the requirements of the medical sciences in the XXI. century. To achieve these aims we will combine the best components of tradition and modernity in the process of your education!

Please, remember, however, that you are the one who can and should do the most for your success! You are expected to be hard-working and motivated to become a good doctor. Without motivation and feeling the responsibility towards your profession and patients you will not succeed!

Dear Young Colleagues!

Finally, I wish you success for the next and following semesters, and also wish you to find time to enjoy the company of your mates, colleagues and friends!
I wish you good luck and good health for all these!

Dr. Ohmacht Róbert, a Német Program vezetője

Domine Vice-Rektor, Euer Spektabilität Herr Dekan, Herr Vice-Dekan, sehr geehrter Herr Konsul, sehr geehrte Professoren, liebe junge Kolleginnen und Kollegen, meine Damen und Herren!

Ich begrüße Sie im Namen der Leitung des Deutschen Studienganges. Vor allem möchte ich unsere neuen Studenten des deutschsprachigen Studienganges in Pécs/Fünfkirchen willkommen heißen. Heute beginnt das achte deutschsprachige Studienjahr an unserer Fakultät. Von knapp 1100 Bewerbern wurden 220 ausgewählt, die heute Ihr Studium beginnen.

Liebe junge Kolleginnen und Kollegen, Sie haben sich einen der schönsten Berufe, die Medizin ausgewählt. Wir alle, Studenten und Professoren, müssen alles unternehmen, damit Sie Ihre gesetzten Ziele verwirklichen können. Wir, die Professoren der Universität Fünfkirchen, werden versuchen, unser Bestes zu tun, damit sie zeitgemäße und feste Grundkenntnisse erwerben können. Dies ist zum erfolgreichen Ausüben des Arztberufes unablässig. Wir erwarten von Ihnen, liebe Studentinnen und Studenten, kontinuierliches Lernen und Aufmerksamkeit. Unser Lernsystem beruht auf regelmäßigem Erlernen und Abfragen der einzelnen Themen, d.h. nicht nur am Ende des Semesters werden Prüfungen (Kolloquien und Rigorosa) stattfinden, sondern auch während des Semesters werden mehr oder weniger häufig Klausuren stattfinden, um den Kenntnisstand der Studenten zu prüfen. Sie müssen jetzt vor allem fundamentale Kenntnisse in den Bereichen Biophysik, Chemie, Anatomie, Biologie, Physiologie, Biochemie, Psychologie und Immunologie erwerben. Ohne diese Grundkenntnisse (man könnte sie auch als „Hintergrundinformationen" der praktischen Medizin bezeichnen) meine ich, ist ein sicheres Verstehen der vorklinischen und klinischen Fächer ausgeschlossen.

Unsere Studenten, die heute den zweiten Abschnitt der medizinischen Ausbildung beginnen, haben die Grundkenntnisse, die für die Ausübung des Berufes Medizin unentbehrlich sind, schon erlernt. Jetzt beginnen Sie mit dem Erlernen der einzelnen Krankheitsbilder und kommen mit den leidenden Patienten in Kontakt. Aus dem Grund haben Sie sich als Lebensziel gesetzt, einmal Arzt zu werden.

Wir möchten auch dafür sorgen, dass Sie die Zeit, die Sie in Fünfkirchen als Student verbringen werden, angenehm gestalten. Es soll ein gutes Gleichgewicht zwischen der anstrengenden Zeit des Lernens und der angenehm verbrachten Freizeit geschaffen werden.

Ich weiß, Sie sind mit hohen Erwartungen zu uns gekommen. Diese Erwartungen sollen sich erfüllen. Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Aufenthalt, und viel Erfolg im Studium.

Forrás: www.pte.hu

Tanévnyitó a Pécsi Tudományegyetemen

A Pécsi Tudományegyetem 2011. szeptember 8-án hivatalosan is megnyitotta az évet. A Tanévnyitó Ünnepi Szenátusi Ülésen az egyetem szenátusa elismeréseket és kinevezéseket adott át az intézmény oktatóinak, hallgatóinak.

Egyetemi tanári kinevezések:
A Magyar Köztársaság elnöke 2011. május 1-jén egyetemi tanári kinevezést adott át a Pécsi Tudományegyetem két oktatójának, a Bölcsészettudományi Karon *Sashalmi Endrének,* a Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék professzorának, valamint az Egészségtudományi Karon *Kriszbacher Ildikónak,* az Egészségtudományi Intézet professzorának. Az ünnepi ülésen az egyetem rektora adta át a kinevezetteknek a professzori karhoz tartozás jelképeként a Pécsi Tudományegyetem talárját.
A Magyar Köztársaság elnöke 2011. szeptember 1-jével egyetemi tanárrá nevezte ki a PTE alábbi oktatóit. Az ünnepi ülésen az egyetem rektora adta át a kinevezetteknek a professzori karhoz tartozás jelképeként a Pécsi Tudományegyetem professzori talárját.

A Bölcsészettudományi Karon:
- *Fischerné Dárdai Ágnes,* a Neveléstudományi Intézet professzora, az Egyetemi Könyvtár főigazgatója
- *Kelemen Gábor,* a Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszék professzora
- *Orbán Jolán,* a Modern Irodalomelméleti és Irodalomtörténeti Tanszék professzora
- *Spéder Zsolt,* a Szociológia Tanszék professzora
- *Vargyas Gábor,* a Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék professzora

A Klinikai Központban:
- *Sütő Gábor,* a Reumatológiai és Immunológiai Klinika professzora
- *Tényi Tamás,* a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika professzora

A Közgazdaságtudományi Karon:
- *Szerb László,* a Gazdálkodástudományi Intézet professzora

A Természettudományi Karon:
- *Budai Tamás,* a Környezettudományi Intézet professzora
- *Hideg Éva,* a Biológiai Intézet professzora

Egyetemi kitüntetések:
A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa Pro Universitate Quinqueecclesiensi kitüntetést adományozott *Hámori József* professzor úrnak, a Janus Pannonius Tudományegyetem egykori rektorának a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményei érdekében végzett kezdeményező, szervező és támogató tevékenységéért.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa Pro Universitate Quinqueecclesiensi kitüntetést adományozott *Bogsch Eriknek,* a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatójának, a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményei érdekében végzett támogató tevékenységéért.
A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa a Közgazdaságtudományi Karon 2005. és 2011. között tanúsított kimagasló vezetői tevékenysége elismeréseként decan emeritus címet és a Pécsi Tudományegyetem pecsétgyűrűjét adományozott *Rappai Gábor* egyetemi docensnek.

A rektor javaslatára a Szenátus PTE **Mecenatúra Díj**at adományoz annak a hazai vagy külföldi, természetes vagy jogi személynek, aki az adott évben a legmagasabb összegű támogatást, vagy más különösen jelentős adományt nyújt az Egyetemnek. Ebben az évben a díjat a *Paksi Atomerőmű Zrt*-nek ítélte a Szenátus. A vállalat képviseletében *Mittler István* kommunikációs igazgató vette át az emlékplakettet Bódis József rektortól.
Az Egyetem rektora **Pro Universitate Juventutis Díj**at adományozott *Csönge Tamásnak,* a Bölcsészettudományi Kar végzett hallgatójának tanulmányai során végzett kimagasló kutatói munkája, szakmai publikációi, hazai és nemzetközi konferenciákon való sikeres szereplései elismeréseként.
Az Egyetem rektora **Alma Mater Emlékérmet** adományozhat évente egy fő diplomát szerző egyetemi hallgató részére, amennyiben kiemelkedő tanulmányi eredménye mellett az egyetemi közösségért is jelentős, meghatározó munkát végzett. Az Emlékérmet idén az Általános Orvostudományi Kar végzett hallgatója, *Horváth Gábor* veheti át.
Az Egyetem rektora **Egyetemi Kultúráért Díj**at adományozhat az Egyetem bármely szervezeti egységének, illetve az azokhoz tartozó bármely hallgatói, dolgozói csoportnak, az Egyetemmel szoros kapcsolatban álló jogi személynek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek, illetve azon természetes személynek, aki aktív szerepvállalásával, áldozatkész munkájával és kiemelkedő művészeti, kulturális tevékenységével méltón öregbítette Egyetemünk hírnevét. Egyetemi Kultúráért Díjat vehetett át *Frédéric Zuhorn,* az Általános Orvostudományi Kar végzett hallgatója, aki az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat elnökeként éveken át aktív szerepvállalásával, áldozatkész közösségi munkájával, a nemzetek kultúráinak megismertetésével, Nemzetközi Estek szervezésével segítette a hallgatói közösség kialakulását, a nemzetek kari összefogását.

Egyetemi Kultúráért Díj kitüntetésben részesült kiemelkedő művészeti tevékenysége, a Paganini Nemzetközi Hegedűversenyen elért első helyezése elismeréseként *Baráti Kristóf* Liszt-díjas előadóművész, a Művészeti Kar klasszikus hegedűművész szakos hallgatója.
Az Egyetem rektora **Egyetemi Sportéletért Díj**at adományozhat az Egyetem bármely szervezeti egységének, illetve az azokhoz tartozó bármely hallgatói, dolgozói csoportnak, az Egyetemmel szoros kapcsolatban álló jogi személynek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek, illetve azon természetes személynek, aki aktív szerepvállalásával, áldozatkész munkájával és kiemelkedő sport- vagy sportszervezői teljesítményével méltón öregbítette Egyetemünk hírnevét. A 2011. évben Egyetemi Sportéletért Díjban részesült *Csobó Dávid,* az Általános Orvostudományi Kar hatodéves hallgatója, aki a Pécsi Tudományegyetem párbajtőr csapatának tagjaként elért kiemelkedő eredményei, az olimpiai „B" keretben elfoglalt helye, valamint a PTE PEAC edzőjeként nyújtott teljesítménye elismeréseként veheti át a kitüntetést.
Kiemelkedő sportszervezői munkássága, valamint a PTE futsal csapatának alapítójaként és edzőjeként nyújtott teljesítménye elismeréseként **Egyetemi Sportéletért Díj**at vehetett át *Pap Csaba,* a Bölcsészettudományi Kar hallgatója.
A Pécsi Tudományegyetem rektora a Bölcsészettudományi Kar javaslatára az egyetem címerével ellátott eozin **emlékplakett**et ado-

mányozott *Harald Koschik*nak, a Rajna-Vesztfáliai Műszaki Főiskola nyugalmazott professzorának.
Bódis József tudományos munkája elismeréseként oklevelet adományozott *Bálint Dávidnak,* a Bölcsészettudományi Kar kommunikáció-magyar szakos hallgatójának.
A XXX. Jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencián elért kimagasló teljesítményükért egyetemünk rektora elismerő oklevelet adott át az Általános Orvostudományi Kar hatodéves hallgatóinak, *Botz Bálintnak* és *Kovács Annának.*
Tudományos teljesítménye, a „gyermek és serdülők csontanyagcsere vizsgálata" témakörben elért kiemelkedő eredményei elismeréseként oklevélben részesült *Nyárádi Tamás Tibor*, az Egészségtudományi Kar orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus szakon végzett hallgatója.
Kimagasló művészeti, kulturális tevékenységük, áldozatkész közösségi munkájuk elismeréseként egyetemünk rektora oklevelet adományozott az Általános Orvostudományi Kar alábbi hallgatóinak:

- *Bálint Andrásnak,* a Confabula kari lap főszerkesztőjének
- *Carlo Ulrich Gerhard Marian Kaiser* harmadéves általános orvos szakos hallgatónak
- *Fábián Tamás* negyedéves fogorvos szakos hallgatónak
- *Fülöp Balázsnak,* a kari adventi és tavaszi koncertek főszervezőjének
- *Huber Gergely* negyedéves fogorvos szakos hallgatónak
- *Járai Márk* harmadéves fogorvos szakos hallgatónak
- *Kovács Áron* negyedéves fogorvos szakos hallgatónak
- *Kupó Péter* harmadéves általános orvos szakos hallgatónak
- *Radánovics-Nagy Dánielnek,* a Confabula kari lap felelős szerkesztőjének
- *Szujó Szabinának,* a The Voicebox orvoskari kórus alapítójának, karvezetőjének

A Kézilabda Magyar Egyetemi Főiskolai Bajnokságon a 2008., 2010. és 2011. évben elért győzelmi sorozata méltatásaként Bódis József, egyetemünk rektora elismerő oklevéllel tüntette ki a **PTE férfi kézilabda csapatát.** Az oklevelet a csapat edzője, *Papp László* vette át.
A Női Kézilabda Magyar Egyetemi Főiskolai Bajnokságon a 2010/2011. tanévben elért első helyezése méltatásaként oklevélben részesült a **PTE női kézlabda csapata,** melynek edzője, *Székely Katalin* vette át az oklevelet.
A Labdarúgó Magyar Egyetemi Főiskolai Bajnokságon a 2009., 2010. és a 2011. évben elért győzelmi sorozata méltatásaként egyetemünk rektora elismerő oklevelet adományozott a **PTE labdarúgó csapatának.** Az oklevelet *Somogyvári József* edző vette át.

PTE-s kitüntetettek a Város Napján

Szeptember 1-jén, a Város Napján Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Díszpolgári címet adományozott *Keserü Ilona* **festőművésznek, a PTE Művészeti Kar professor emeritájának.** *Dr. Kiss Tibor,* **a Közgazdaságtudományi Kar egyetemi docense „Pro Communitate" Emlékérmet kapott, míg** *dr. Kilár Ferenc,* **a Természettudományi és az Általános Orvostudományi Kar professzora „Pécs Város Tudományos Díját";** *dr. Sárosi István* **kardiológus-író a PTE Klinikai Központ egyetemi docense Városháza Emlékérmet vehetett át.**

A városi ünnep szentmisével vette kezdetét a Király utcai Lyceum-templomban, majd Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlése ünnepi ülést tartott a Pécsi Nemzeti Színházban. Az ünnepi beszédek után a színház idei évadjából kaphattak ízelítőt az egybegyűltek, majd a kitüntetések átadására is sor került, melyben idén a Pécsi Tudományegyetem több polgára is részesült.

Pécs Megyei Jogú Város Díszpolgára, „Pro Civitate" emlékérem: Keserü Ilona *festőművész, Kossuth-és Munkácsy díjas érdemes művész, a PTE Művészeti Kar professor emeritája:*
Keserü Ilona festőművész az eddig végzett szakmai tevékenységért és a képzőművészet területén végzett kiemelkedő teljesítménye elismeréseként, kulturális értékeinek megőrzéséért végzett kiemelkedő munkájáért, elévülhetetlen érdemeiért vehette át a „Pro Civitate" emlékérmet, valamint a díszpolgári címet.

„A többi kitüntetett és a magam nevében megköszönöm a közgyűlésnek és valamenynyi pécsi polgárnak az elismerést, hogy kitüntettek ezért, amit amúgy is megcsináltunk volna ugyanígy, akkoris, ha nem kapunk érte kitüntetést." – mondta a festőművész.

A „Pro Civitate" emlékérem – a díszpolgári címhez történő adományozáson túl – általában egy életmű elismeréseként annak a polgárnak adható, aki a város gazdasági, tudományos, kulturális, művészeti, oktatási, sportéletében, vagy a közélet egyéb területein hosszú ideig kimagasló tevékenységet végzett.

Díszpolgári cím adományozható annak az élő vagy elhunyt magyar, illetve külföldi állampolgárságú személynek, aki munkásságával gyarapította Pécs város gazdasági, tudományos, kulturális és művészeti értékeit, illetve jelentősen közreműködött ezen értékek megőrzésében, valamint a város közéletének valamely területén kiemelkedő teljesítményt nyújtott.

„Pro Communitate" emlékérem: Kiss Tibor, *a PTE Közgazdaságtudományi Karának egyetemi docense, a Kék Gazdaság Klaszter megalapításának kezdeményezője.*

Dr. Kiss Tibor, habilitált egyetemi docens magas színvonalú szellemi- és tudományos munkásságának elismeréseként vehette át a „Pro Communitate" Emlékérmet.

A Kék Gazdaság, mint társadalmi, gazdasági, és ökológiai rendszer segítheti Pécs városát abban, hogy innovatív gazdasági fejlesztéseket hajtson végre, melyek jelentős számú munkahelyet teremthetnek a városban a környezet megóvása és értékeinek fejlesztése mellett, úgy hogy olcsóbbá és fenntarthatóbbá teszik a város üzemeltetési feladatokat.

Pécs Város Tudományos Díja: dr. Kilár Ferenc, *a PTE Természettudományi Kar Analitikai és Környezeti Kémia Tanszéknek tanszékvezető egyetemi tanára, valamint a PTE Általános Orvostudományi Kar Bioanalitikai Intézetének igazgatója.*

Kilár Ferenc kiemelkedő színvonalon végzett tudományos tevékenysége elismeréseként vehette át Pécs Város Tudományos Díját.

Városháza Emlékérem: dr. Sárosi István kardiológus, író, *a PTE KK egyetemi docense.*

Magas színvonalú orvosi tevékenysége, valamint eredményes tudományos-kutatói munkája elismeréseként vehette át a Városháza Emlékérmet.

Horváth-Bárány Réka
Harka Éva
(Forrás: www.pte.hu)

ÚJONNAN KINEVEZETT PROFESSZORAINK ÉS DOCENSEINK

Dr. Sütő Gábor egyetemi tanár

1964. november 7-én született Pécsett. Általános és középiskolai tanulmányait helyben végezte. 1982-ben szerzett általános orvosi diplomát a POTE Általános Orvosi Karán. 1982. október 1-től, 2002. augusztus 30-ig dolgozott az I. Sz. Belklinikán, 2002. szeptember 1-től a PTE KK Reumatológiai és Immunológiai Klinikán. 1992. augusztus 15. és 1994. február 15. között a University of California Los Angeles Center for Ulcer Research and Education / Gastroenteric Biology Center vendégkutatója volt. 1995-ben belgyógyászat, 1997-ben gasztroenterológia 2003-ban klinikai immunológia és allergológia, 2007-ben reumatológia szakvizsgát szerzett. 1995-ben klinikai tanársegéd, 1999-ben klinikai adjunctusi, 2004-ben egyetemi docensi, 2011-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. Ph.D. fokozatot 1998. június 8-án szerzett, a disszertáció címe: The role of neuropeptides and cytokines in the brain regulation of gastric emptying. A PTE Habilitált doktora lett 2007. június 20-án. 2011-től a kari tanács tagja. Számos pályázat nyertese, amelyek közül kiemelhető a Soros Alapítvány belföldi doktorandusz ösztöndíja, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János kutatói ösztöndíja. Egy-egy OTKA és ETT pályázat témavezetője, valamint több nyertes pályamunkában résztvevő volt. 2007-2011 között regionális klinikai immunológiai és allergológiai szakfőorvos, 2010-2011-ben a Klinikai Immunológiai és Allergológiai Szakmai Kollégium tagja. Számos hazai és nemzetközi társaság tagja: Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság, Magyar Reumatológusok Egyesülete, Magyar Immunológiai Társaság, American Gastroenterological Association. Egyetemi oktatóként 1988-2002 között részt vett a magyar és angol nyelvű belgyógyászat és gasztroenterológia, 2002-től pedig a reumatológia és klinikai immunológia oktatásában. Tudományos munkásságának első felét a gyomor-bélrendszer neuro-immunológiai szabályozása képezte, 2002-től a szisztémás autoimun betegségekkel, azok gasztroenterológiai vonatkozásaival foglakozik. Magyar nyelvű közlemények száma 10, angol nyelven 53 publikáció jelent meg, összesített impact faktor 63.77, független idézettségek száma: 301. Tizenhét könyvfejezetet, 8 tankönyv fejezetet írt, egy szerkesztője volt. Az idézhető abstractok száma 106.

Felesége belgyógyász-gasztroenterológus, egyetemi docens. Leánya 17 éves, gimnáziumi tanuló.

Dr. Tényi Tamás egyetemi tanár

1963 október 25-én született Pécsett. Itt végezte általános és középiskolai tanulmányait is, majd 1988-ben szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1988 óta dolgozik a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikán, 1993-tól egyetemi tanársegéd, 1996-tól egyetemi adjunktus, 2003-tól egyetemi docens. Pszichiátriából 1992-ben, pszichoterápiából 1994-ben tett szakvizsgát.1998-ban szerzett PhD-fokozatot, 2005-ben habilitált. 16 éve az intézet tanulmányi felelőse. Egy tankönyve, egy jegyzete és 6 tankönyvfejezete jelent meg, angol és magyar nyelven ad elő, vizsgáztat kollokviumon, szigorlaton és záróvizsgán, Budapesten és Pécsett szakvizsgáztat.

5 könyve, 151 tudományos közleménye és 37 könyvfejezete jelent meg. Kétszer nyerte el az MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíját, egy alkalommal az Oktatási Minisztérium Békésy György Ösztöndíját, pályázatok témavezetője és társpályázója volt. A „Ritka pszichiátriai tünetek és szindrómák” című könyvével a 2009-es év Kiemelkedő Szellemi Alkotása Díjban részesült a PTE Tudományos Tanácsa döntése alapján, míg ugyanezzel a könyvvel 2010-ben a Magyar Pszichiátriai Társaság Nyírő Gyula díját nyerte el, mint az év legkiemelkedőbb monográfiájának a szerzője. 2009-től a Magyar Pszichiátriai Társaság tudományos folyóiratának, a Psychiatria Hungaricának a felelős szerkesztője. 2011 szeptember 1-től egyetemi tanár.

Dr. Agócs Attila egyetemi docens

1972. október 31-én született Hevesen. Középiskolai tanulmányait Debrecenben a Fazekas Mihály Gimnázium speciális matematika tagozatán végezte.

1996-ban a Debreceni Egyetemen okleveles vegyész, angol-magyar szakfordító és német-magyar szakfordító diplomát szerzett. Egyetemi és PhD-tanulmányai alatt számos ösztöndíjat nyert, így pl. a Bognár Rezső Alapítvány díját, és kétszer a Köztársasági Ösztöndíjat. 1994-1999 között az egyetem kémia TDK bizottságának titkára. PhD- értekezését az egyetemen működő MTA Antibiotikumkémiai Kutatócsoportban készítette, diplomáját 2001-ben vehette át. 2001-től 2003-ig Paderbornban (Németország) dolgozott tudományos munkatársként, 2003-tól 2005-ig pedig Madridban a Spanyol Oktatási Minisztérium posztdoktori ösztöndíjasaként. 2005-ben csatlakozott a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézethez, ahol tanársegédként, adjunktusként, majd 2011-től docensként dolgozik. Habilitációját kémia tudományból 2011-ben szerezte a PTE TTK-n. Kutatási témái korábban a szénhidrátok kémiájával voltak kapcsolatosak: szénhidrátszármazékok cikloaddíciós reakciói, természetes anyagok totálszintézise, glikozidáz-gátló anyagok szintézise, oligoszacharidok új típusú előállítása. Pécsett a karotinoid-kutatócsoport munkájába kapcsolódott be. Fő témái a karotinoidok szintetikus módosítása, vízoldható karotinoidok előállítása és új típusú reakciók megvalósítása karotinoidokkal. Számos OTKA és más pályázat résztvevője volt, illetve egynek jelenleg is témavezetője. A 2009-2012 közötti időtartamra Bolyai János Ösztöndíjat nyert. 2009 óta a PAB Kémiai Szakbizottságának titkára. Korábban szerves kémiát oktatott, most elsősorban orvosi kémia gyakorlatokat és előadásokat tart mindhárom nyelven. Előadóképes angol, német és spanyol nyelven.

Dr. Arató Endre egyetemi docens

1955. január 25-én született Fazekasbodán. A pécsi Nagy Lajos gimnáziumban érettségizett 1973-ban. Orvosi diplomáját a POTE-én szerezte 1980-ban. 1980-2000 között a Szigetvári Kórház Sebészeti Osztályán dolgozott. 1984-ben Általános Sebészetből, 1988-ban Balesetsebészetből, majd 1993-ban Érsebészetből szerzett szakvizsgát. C típusú angol és németnyelvű középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. 2001-ben a Mohácsi Kórház Sebészetén dolgozott másodfőorvosként közel egy évig. 2001. júliusától a PTE ÁOK Baranya megyei Kórház Sebészeti Tanszékére került Kollár professzor meghívására. Tagja a Magyar Sebész Társaságnak, a Magyar Angiologiai és Érsebészeti Társaságnak, az Európai Érsebészeti Társaságnak, valamint a Magyar Haemorheologiai Társaságnak. Utóbbinak vezetőségi tagja 2006 óta. 2005-ben az „Érbetegségek" folyóirat szerkesztősége a „Legjobb publikációért" díjat adományozta számára „Az alsóvégtagi revaszkularizációs szindrómáról" című cikke alapján. Több európai kongresszuson tartott előadást és számos külföldi kurzuson szerepelt. Három alkalommal nyert pályázatával az „Alapítvány az Orvosképzés Fejlesztésének Támogatására" külföldi előadásához támogatást. 2006-ban szerzett doktori fokozatot: „Reperfúziós károsodások vizsgálata alsóvégtagi revaszkularizációs műtétek során" címmel. 2008-ban az egyetemtől címzetes egyetemi docensi kinevezést kapott. 2009-ben a PTE ETK-án habilitált. 2001 óta a Sebészeti Tanszék, majd az Érsebészeti Tanszék oktatójaként az orvostanhallgatók magyar, illetve az angol és német nyelvű sebészeti- érsebészeti oktatásában rendszeresen részt vesz. A PTE Sebészeti Oktatási és Kutató Intézetében és a KK Érsebészeti Tanszékén évek óta szerepel tutori minőségben a rezidensképzésben, szakorvos képzésben. Rendszeres előadója az Érsebészeti Tanszéken szakorvosok számára szervezett kreditpontos érsebészeti szintentartó kurzusokon. A graduális oktatás során 2001 óta a sebészeti államvizsgák rendszeres meghívott bírálója. Tudományos érdeklődése a reperfúziós károsodások csökkentésének experimentális és klinikai lehetőségeinek vizsgálatára, valamint a klinikai haemorheologiára fókuszálódik. A PTE ETK Egészségtudományi Doktori Iskola társtémavezetője. Elsőszerzős közleményeinek száma 16, ebből 6 angol nyelvű. Eredeti közleményeinek össz IF-a 16,084. Folyóiratban megjelent absztraktjainak IF-a 32,652. Független idézeteinek száma 94. A PTE KK Érsebészeti Tanszék tanszékvezető helyettese, az Érsebészeti Ambulancia vezetője. Nős, három felnőtt leánygyermeke van. Felesége dr. Kurucz Judit gyermekneurológus.

Dr. Csontos Csaba egyetemi docens

1964 január 19-én született Pécsett. Itt végezte általános és középiskolai tanulmányait, majd 1988-ban a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett általános orvosi diplomát. 1988 október 1-től 1989 augusztus 31-ig a PTE Anatómiai Intézetében dolgozott tudományos segédmunkatársként. 1989 szeptember 1-től dolgozik jelenlegi munkahelyén az Aneszteziológiai és Intenzívterápiás Intézetben. 1989-1994 klinikai gyakornok, 1994-1999 klinikai tanársegéd, 1999-2011 egyetemi adjunktus. 2008-ban az AOK-n egyetemi doktori fokozatot szerzett, 2009-ben az ETK-n habilitált. Gyakorlati évei alatt 2 évet 1992-1994 a Mainzi Johannes Guttenberg egyetem Aneszteziológiai és Intenzívterápiás Intézetében töltött. A szakvizsga megszerzését követő időszakban főként pacemaker terápiával foglalkozott, majd 2003-tól a Honvéd Kórház integrációját követően az Akác u-i részleget vezeti, melynek fő profilja az égett és polytraumatizált betegek ellátása. 1994-től vesz részt előbb a hallgatók gyakorlati majd tantermi oktatásában is magyar, angol és német nyelven. Több a PTE illetve a Semmelweis Egyetem által szervezett kreditpontos kurzusnak oktatója, a polytraumatizált sérültek ellátását oktatta Vietnámban az Európai Uniós SAFE project keretében. 2010 óta az „Erste Hilfe" tantárgy tanulmányi felelőse. Tudományos kutatási területe az égésbetegség folyadékterápiája, az égésre adott gyulladásos válasz, illetve ennek befolyásolási lehetőségének vizsgálata. Eddig 28 tudományos munkája (IF: 30,514; független idézettség 243) és 3 könyvfejezete jelent meg. Előadásainak és posztereinek száma: 89. Több magyar és nemzetközi tudományos társaság tagja. 2003-2011 között az egyetem kari tanácsának tagja. Nős, 2 gyermeke van.

Dr. Ferencz Andrea egyetemi docens

1972-ben született Balassagyarmaton. 1998-ban szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1998-2001-ig állami ösztöndíjas PhD-hallgató dr. Rőth Erzsébet programjában. Kutatási területe az ischémiás/reperfúziós károsodások és a védő mechanizmusok vizsgálata vékonybél autotranszplantációs modellen. 2003-ban PhD-fokozatot szerzett. 2003-2006-ig egyetemi tanársegéd a PTE ÁOK Sebészeti Oktató és Kutató Intézetben. 2006-ban általános sebészet szakvizsgát szerzett és egyetemi adjunktusnak nevezték ki. 2010-ben jogi szakokleveles orvos diplomát kapott a PTE ÁJK Jogi Szakokleveles képzésében. 2010-ben habilitált és 2011-ben docensi kinevezést kapott. 1998-tól a PTE ÁOK Sebészeti Oktató és Kutató Intézetében „Műtéttani alapismeretek" tárgy magyar és angol oktatásában, valamint 1999-től a sebészeti törzsképzésben résztvevő rezidensek manuális készségfejlesztő oktatásában működik közre. 2004 óta több PhD-kurzus vezetője, valamint közreműködő előadója. 2005-től az A-327, 2008-tól a B-1/2008 programban PhD-témavezető. Több hazai és nemzetközi konferencián tartott díjazott előadást (Magyar Kísérletes Sebészeti Kongresszus, I. díj; Congress European Society for Surgical Research, Walter Brendel Award; Magyar Transzplantációs Társaság Kongresszusain két alkalommal Ullmann Imre díj) és nyert el kutatási ösztöndíjat (PTE „Donhoffer Szilárd" ösztöndíj; MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj; PTE Berde Botond Ösztöndíj). Tagja a Magyar Sebész Társaságnak, a Magyar Szabadgyök Kutató Társaságnak, a Transplantation Society Intestinal Transplant Association és Women Leaders in Transplantation szekcióinak. OTKA pályázatokban vezető és résztvevő kutató, NKFP pályázatban altémafelelős, HEFOP projektben közreműködő oktató, valamint 25 kongresszusi támogatást nyert el. Tudományos publikációk száma 51, ezek impact faktora: 53; kumulatív impact faktora 157; idegen citációknak száma 186, előadások száma: 156.

Dr. Karádi Oszkár egyetemi docens

1967. szeptember 11-én született Nagyatádon. 1992-ben szerzett orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1992 és 2008 között a POTE, majd PTE I. sz. Belgyógyászati Klinikáján dolgozott gyakornok, tanársegéd, majd egyetemi adjunktus kinevezéssel. 1989-ben kezdte tudományos diákköri kutatásait, majd 1993-1996 között PhD-ösztöndíjasként folytatta dr. Mózsik Gyula professzor vezetésével. 1998-ban védte meg PhD-disszertációját „A sebészi- és »kémiai« vagotómia hatásainak összehasonlító állatkísérletes vizsgálata a gasztrointesztinális nyálkahártya védelmére és az indometacin-okozta károsodására" címmel. 2001-től 2004-ig az Oktatási Minisztérium Békésy György posztdoktori ösztöndíjában részesült. 2002-2005 között bélpermeabilitás kutatásra nyert OTKA pályázata témavezetője volt. Eredményeit nemzetközi folyóiratokban és kongresszusokon publikálta. Belgyógyászatból 2000-ben tett szakvizsgát. 2001-ben szerzett szakképesítést hagyományos kínai orvoslásból és akupunktúrából. 2002-ben klinikai onkológus, majd 2004-ben gasztroenterológus szakorvos lett. 2004-től az I. sz. Belklinikán a gasztroenterológiai szubintenzív őrző vezetésével bízták meg, majd 2007-től gasztroenterológiai osztályrész vezetője lett. 2002-2003-ban az egyetemi TDK Tanári Testületének tagja volt. 2008-tól a PTE Onkoterápiás Intézetének igazgatóhelyettese és a fekvőbeteg részleg vezetője. Gasztroenterológiai betegellátást magánrendelése mellett az I. sz. Belklinika/TSZDK endoszkópiáján folytat továbbra is, rendszeres endoszkópos vizsgálatok végzésével. 1994-től vesz részt az orvostanhallgatók oktatásában, államvizsga és TDK dolgozatok irányításában. 2010-ben az egyetemi habilitált doktori címet kapta. Tagja a Magyar Gasztroenterológiai Társaságnak és a Magyar Onkológusok Társaságának.

Dr. Késmárky Gábor egyetemi docens

Budapesten született 1971. október 23-án. Édesapja, dr. Késmárky Róbert, tüdőgyógyász főorvos volt, édesanyja, Pőcze Irén, védőnő. Nős, felesége, dr. Bruszt Kitti, orvos; egy gyermekük van, Gréta. Általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait Dunaújvárosban végezte. 1990-ben sikeresen felvételizett a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, amelyet 1996-ban „summa cum laude" minősítéssel végzett el. TDK-munkát a Kísérletes Sebészeti Intézetben végzett Róth Erzsébet professzor asszony irányításával oxigén szabadgyökök témakörében. 1996-tól 1999-ig ösztöndíjas PhD-hallgatóként dolgozott Tóth Kálmán professzor úr „Kísérletes kardiológia" című PhD-programjában. A kardiovaszkuláris betegségek hemoreológiai és oxigén szabadgyökös jellemzőit vizsgálta. 1999-től klinikai orvosként dolgozott tovább az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, PhD-munkáját pedig egyéni felkészülőként folytatta. *„Hemorheological and Oxygen Free Rradical Investigations in Cardiovascular Diseases"* című PhD-disszertációját 2000 novemberében védte meg. 1998-2002. között *„Haemorheologiai paraméterek, sejtfelszíni receptorok és adhéziós molekulák vizsgálata koszorúérbetegségben"* című ifjúsági OTKA pályázat témavezetője volt. 2003-ban belgyógyászatból, 2006-ban kardiológiából „kiválóan megfelelt" minősítéssel tett szakvizsgát, 2008-ban „belgyógyászati angiológia minősített orvosa" címet szerzett. Oktatóként az 1996/97-es tanévtől kezdve részt vesz az orvostanhallgatók kardiológia tantárgyának magyar és angol nyelvű oktatásában , a TDK- és PhD-hallgatók felkészítésében, 2004-től a szakorvosjelöltek és szakorvosok továbbképzésében. Kardiológiai tevékenysége mellett 2009-től a régióban elsőként belgyógyászati angiológiai szakrendelést vezet a TSzDK-ban. A 2011-től meghirdetett „Angiológia" című fakultatív tárgy felelőse. Tagja a Magyar Haemorheologiai Társaságnak (melynek vezetőségi tagja és pénztárosa 2006 óta), a Magyar Kardiológusok Társaságának (1999-2007 között az MKT Ifjúsági Bizottságának tagja), a Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaságnak. 2011-ben a European Society of Cardiology *„ESC Guidelines on the diagnosis and treatment of peripheral artery diseases"* című hivatalos irányelvének felkért bírálója. Szerzőként és társszerzőként magyar és nemzetközi tankönyvfejezetek és tudományos közlemények írásában vett részt; számos hazai és nemzetközi kongresszuson tartott előadást; összegzett impakt faktora 69, független idézőinek száma 328. 2004-től egyetemi tanársegéd, 2006-tól egyetemi adjunktus volt, 2010-ben habilitált, 2011 júliusától a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ I. sz. Belgyógyászati Klinika egyetemi docense.

Dr. Lubics Andrea egyetemi docens

1970-ben született Szigetváron. Gimnáziumi tanulmányait Nagykanizsán végezte. 1994-ben szerzett orvosdoktori diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karán summa cum laude minősítéssel. Egyéves bőrklinikai kitérőt követően az egyetem Anatómiai Intézetében folytatta a diákkörösként elkezdett munkát, melynek során számos biogén amin és neuropeptid idegrendszeri eloszlását térképezte fel különböző Oligochaeta fajokban immunhisztológiai módszerekkel. Ebből a témából írta PhD-disszertációját, melyet 2002-ben védett meg. A kutatómunkát ezt követően a PACAP nevű neuropeptid neuroprotektív hatásait vizsgáló munkacsoportban folytatta, melyben elsősorban a minták szövettani feldolgozásában és értékelésében vesz részt. Tudományos közleményeinek összesített impakt faktora 135, független idézeteinek száma 275. Egyik közleményével 2004-ben elnyerte a Magyar Anatómus Társaság Lenhossék Mihály emlékérmét. Az anatómia, szövet- és fejlődéstan oktatásában diákkörös kora óta részt vesz, jelenleg német, angol és magyar nyelven tart tantermi előadásokat és gyakorlatokat orvostan-, fogorvostan- valamint gyógyszerészhallgatóknak. A magyar és angol gyógyszerészhallgatók anatómia, szövet- és fejlődéstan tantárgyainak, valamint a mindhárom nyelven oktatott elektív tájanatómiai bonckurzusok tantárgyfelelőse. Intenzíven részt vesz német nyelvű oktatási segédanyagok, valamint évközi tesztek összeállításában. 2010-ben habilitált. Német nyelvből felsőfokú, angol nyelvből középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Férje dr. Pethő Gábor, a Farmakológiai Intézet professzora. Két gyermekük van, Borbála 13, Csaba 10 éves.

Dr. Márk László egyetemi docens

1975. június 12-én született Pécsett. Itt végezte általános- és középiskoláit, majd 1995-től a József Attila Tudományegyetem kémia és régészet szakjain folytatta tanulmányait. 5 éven keresztül volt a Szegedi Tudományegyetem Eötvös Lóránd Szakkollégiumának lakója. Német nyelvből középfokú, angol nyelvből biológiai szakmai nyelvizsgával rendelkezik. TDK hallgatóként több olyan kutatási témába is bekapcsolódott, amely régészeti és antropológiai leletek kémiai elemzését tűzte ki céljául. 1997 és 2000 között a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetében radiokarbon kormeghatározással és tömegspektrometriával foglalkozott. Ezt követően 2001 és 2002-ben a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetében antropológus asszisztensként dolgozott. Egyetemi tanulmányait 2002-ben fejezte be, majd tanársegédként helyezkedett el a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetében, ahol jelenleg is dolgozik. 2006-ban védte meg PhD doktori disszertációját, melyet követően adjunktusi kinevezést kapott, majd 2011-ben habilitált. 2002 óta aktivan részt vesz az intézet magyar és idegen nyelvű oktatásában. Kutatási területe a diagnosztikai szempontból jelentős vegyületek tömegspektrometriás vizsgálata, új módszerek és eljárások kifejlesztése. Tudományos közleményeinek száma: 59, amelyek összesített impakt faktora 108,2, független idézettsége: 186. Számos hazai és nemzetközi tudományos szervezet tagja, a Magyar Proteomikai Társaság alapító tagja, a Magyar Kémikusok Egyesülete Szerves- és Gyógyszeranalitikai Szakosztályának és a Tömegspektrometriás Társaság vezetőségi tagja. A következő tudományos elismerésekben részesült: Kovács Tibor Díj (Romhányi György Alapítvány), MTA PAB Tudományos Díj (Pécsi Akadémiai Bizottság), Grant of European Anthropological Association (EAA), „Straub Örökség" Kutatási Ösztöndíj (Szegedi Biológiai Központ). Jelentős hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatrendszerrel rendelkezik, több egyetemi szintű pályázat menedzsmentjének tagja. Nős, két fiú gyermek (Benedek-2007, Benjámin-2009) apja.

Dr. Pfund Zoltán egyetemi docens

SZEMÉLYES ADATOK
Születési hely és idő: Siklós, 1965.09.11.
Nős (Dr. Kócsi Judit, orvos), két gyermek (Zaránd 17 éves, Patrícia 6 éves)
Munkahely: PTE, ÁOK Neurológiai Klinika

TANULMÁNYOK, DIPLOMÁK
1972-1980: Általános Iskola, Beremend
1980-1984: Nagy Lajos Gimnázium, Pécs
1984-1990: Pécsi Orvostudományi Egyetem
1990: Orvosdoktori diploma
1994: Neurológia szakvizsga
1999-2000: English Language Institute, Wayne State University, Detroit, USA
2003: PhD-fokozat, Pécsi Tudományegyetem
2008: Klinikai neurofiziológia szakvizsga
2010: Habilitáció, Pécsi Tudományegyetem

TUDOMÁNYOS DIÁKÖRI AKTIVITÁS
1988-1990: POTE Neurológiai Klinika. Téma: Peripheriás neuropáthiák klinikai és elektrofiziológiai jellemzői. Témavezető: dr. Czopf József

MUNKAHELYEK
1990-1992: Kórházi orvos, Tolna Megyei Önkormányzat Kórház és Rendelőintézete, Szekszárd
1992-1994: Klinikai orvos, Pécsi Orvostudományi Egyetem, Neurológiai Klinika
1995-2003: Egyetemi tanársegéd, Pécsi Orvostudományi Egyetem, Neurológiai Klinika
1999-2002: Research Associate, PET Center, Department of Pediatrics, Children's; Hospital of Michigan, Wayne State University, Detroit, Michigan, USA
2003-: Egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Neurológiai Klinika

OKTATÁS
1992– : Egyetemi oktató Neurológia tantárgyból, Neurológiai Klinika, Pécs
2002– : Rezidens és szakorvos képzés
2004– : Gyógyszerész hallgatók (PTE, ÁOK, Gyógyszerésztudományi Szak) neurológiai képzésének felelőse
2006– : Angol évfolyam tanulmányi felelős Neurológia tantárgyban

PUBLIKÁCIÓK
25 közlemény magyar és angol nyelven, kumulatív impact factor: 50.46
1 magyar nyelvű könyvfejezet

DÍJAK ÉS ELISMERÉSEK
2007, 2008, 2009, 2010, 2011: Kiváló egyetemi gyakorlatvezető

TÁRSASÁGI TAGSÁGOK
Magyar Fejfájás Társaság (1996); Magyar EEG és Klinikai Neurophysiológiai Társaság (1996); International Headache Society (2006); Magyarországi Fájdalom Társaság (2010)

ÉRDEKLŐDÉSI TERÜLETEK:
Fájdalom, fejfájás, epilepszia; Klinikai neurofiziológia (EMG, ENG, EEG, kiváltott válaszok); Strukturális és funkcionális képalkotó vizsgálatok (MRI, MRS, DWI, PWI, fMRI)

NYELVISMERET: angol, német, orosz

Dr. Verzár Zsófia egyetemi docens

1984-ben végezett a Szent Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen. Orvosi tevékenységét az Aneszteziológia és Intenzív Terápiás Intézetben kezdte ahol 1989–ben szakvizsgázott,1990-ben tanársegédi kinevezést nyert. 1993-ban kardiológia szak-vizsgát tett, 1995-ben kandidátusi értekezését „A különböző terheléses vizsgálatok jelentősége a rate adaptive pacemakerek optimális programozásában" címmel védte meg.1995-ben kapott adjunktusi kinevezést. 1995-ben kezdett Pécsett dolgozni a Pécsi Orvostudományi Egyetem és Irgalmasrend II. sz Sebészeti Klinika – Szívcentrumban, majd 1996-tól a Baranya Megyei Kórházban. 1999-ben kapott megbízást az újonnan kialakított Központi Anesztezi-ológia és Intenzív Terápiás Osztály megszervezésére és vezetésére. 1997 óta oktat a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar – Gyógytornász Szak, 1999 a Diplomás Ápoló Szak, majd 2004-től a Mentőtiszt Szakon. 2006-ban a Pécsi Tudományegyetem címzetes egyetemi docense lett. 2007-ben Sürgősségi Orvostanból szakvizsgázott. 2008-ban a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karán habilitált. Szakirányú továbbképzésben szerzett szakképesítései Egészségügyi Management és Egészségügyi Szakjogász.

2010. január 1-től Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet dolgozója, 2010. szeptember 1-től kapott megbízást az I. sz. Belgyógyászati Intenzív Osztály vezetésére. Férje dr. Szabados Sándor, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Szívgyógyászati Klinikán dolgozik, leánya Szabados Judit Anna a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar hallgatója.

Dr. Osváth Péter egyetemi docens

1967.június 30.-án Pécsett született, iskoláit is itt végezte. 1991-ben szerzett diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Karán summa cum laude minősítéssel. 1991 óta a Pszichiátriai és Orvosi Pszichológiai Klinikán dolgozik, 1996-tól egyetemi tanársegédként, majd 2003-tól egyetemi adjunktusként. 1995-ben pszichiáter, majd 2003-ban pszichoterapeuta szakvizsgát szerzett. 2002-ben védte meg „Az öngyilkossági kísérletek diagnosztikus és prevenciós háttere" című PhD értekezését, majd 2010-ben habilitált. Orosz nyelvből alapfokú, angol nyelvből középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Már klinikai orvosként bekapcsolódott a pszichiátria oktatásába, magyar és angol nyelven. Az elmúlt években a pszichológus graduális oktatásban, a pszichiáter rezidensképzésben, a pszichoteraputa és a háziorvosképzésben, ill. a diplomás ápoló, mentálhigiénikus és a klinikai szakpszichológus-képzésben is részt vett és kredit, ill. PhD-kurzusokat is tart. A CME tanfolyamok és számos hazai és nemzetközi szakmai kongreszszus szervezésében is aktív szerepet vállal. Már tudományos diákkörösként bekapcsolódott a Pszichiátriai Klinikán folyó kutatásba, mely az öngyilkos viselkedés komplex hátterének vizsgálatára irányul. A szuicidológiai kutatómunka mellett számos más területtel is foglalkozott, úgymint pl. a pszichiátriai tünetek transzkulturális megjelenésének; az időskori mentális zavaroknak; a hangulatzavarok etiológiájának és korszerű terápiájának, a dinamikus rövidterápiának, és a krízisintervenciónak vizsgálatával, valamint az irodalom, ill. a filmművészet lélektani összefüggéseivel. Tudományos munkájának eredményeiről 61 magyar és 25 angol nyelvű publikációban számolt be, két magyar és egy angol nyelvű könyvet és 34 könyvfejezetet írt, 4 könyvet szerkesztett. Közleményeinek összesített impakt faktora 82 (ebből idézhető absztrakt: 59,1), független citációinak száma 249 (152 angol; 97 magyar). Számos alkalommal vett részt hazai és nemzetközi kongreszszusokon, 26 magyar és 34 angol nyelvű előadást, ill. posztert mutatott be. A tudományos közlemények mellett több díjazott pályaművet is készített. Több hazai szakmai szervezetnek is tagja, a Magyar Pszichiátriai Társaságnak, melynek 2006-tól vezetőségi tagja, 2010-től alelnöke, a Pannon Pszichiátriai Egyesületnek (vezetőségi tagság 2001-től) valamint a Dinamikus Rövidterápiás Egyesület és Alkotóműhelynek. 2010-től az SOS Öngyilkosság Megelőzésért Alapítvány Kuratóriumának Elnöke.

Sikeres PTE-szereplés a Porto-i YES konferencián

A Porto-ban megrendezett Young European Scientists (YES) hallgatói konferencián **Sarlós Donát Péter VI. évf. hallgató** (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet, témavezető dr. Balogh Péter) a „Research of splenic lymphocyte homing using in vivo cell competition method" című TDK-munkájával a „Physiology and Immunology, Undergraduate Poster Presentation" szekcióban I. helyezést ért el.

■

Mestertanár Aranyérem kitüntetés

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDK) Elnöksége az egyetemi tehetséggondozás területén végzett eredményes munkája, valamint az Orvos- és Egészségtudományi Szakmai Bizottság elnökeként végzett tevékenysége elismeréseképpen Mestertanár Aranyérem kitüntetésben részesítette **dr. Balogh Pétert.**

A PTE Klinikai Központ Immunológiai és Biotechnológiai Intézetének egyetemi docense a kitüntetést 2011. november 23-án, a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében, a XXX. Jubileumi OTDK ünnepi záróülésen veszi át.

■

OTDK Emlékérem

A diáktudományos tevékenységben végzett kiemelkedő munkájáért az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnöksége a XXX. Jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencia alkalmából a XXX. Jubileumi OTDK Emlékérem kitüntetésben részesített **dr. Helyes Zsuzsannát** (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet).

Dr. Kiss Sándor köszöntése

2011. szeptember 8-án 12.00 órakor a PTE ÁOK Tanácstermében került sor *dr. Kiss Sándor* tanár úr köszöntésére, nyugdíjba vonulása alkalmából. A megemlékezés keretében a munkásságát méltatta és ajándékkal kedveskedett *dr. Ertl Tibor* egyetemi tanár, a PTE ÁOK általános, szak- és továbbképzési dékánhelyettese, Lengvárszky Attila a PTE oktatási igazgatója és *Téczely Tamás* a PTE OIG Testnevelés- és Sportközpont vezetője. A bensőséges ünnepségen jelen voltak közvetlen munkatársai és az Oktatási Igazgatósághoz tartozó szervezeti egységek vezetői.

Dr Kiss Sándor 1970. októberében 26-án került a Pécsi Orvostudományi Egyetemre testnevelő tanárként. 1972-től a PEAC atlétikai szakosztályában edző, később az Universitas PEAC-ban módszertani vezető volt. Fiatal tanárként nagy energiát fordított az orvostanhallgatók testnevelési- és sportolási feltételeinek javítására. Az 1971/72-es tanévtől kezdődően a Pécsi Orvostudományi Egyetemen megkezdődött a többi pécsi felsőoktatási intézménytől független testnevelés oktatás és szabadidősport szervezés. Aktivitásának köszönhetően megalakult a POTE Testnevelési csoportja, melynek vezetője lett. A csoport alkalmazotti létszáma a tanár úr érvrendszerének köszönhetően fokozatosan emelkedett. A szakmai igényesség mellett nagy gondot fordított a testnevelés- és sport tárgyi feltételeinek biztosítására is. Dinamizmusának köszönhetően először a Szigeti úti elméleti tömbben nyílt meg az uszoda. A hallgatók aktív közreműködését is igénybe vette a kollégiumok melletti két szabadtéri sportpálya és egy kondicionáló terem megépítéséhez. Kitartó szervező munkájának köszönhetően1978-ban készült el a Jakabhegyi úti tornacsarnok, mely azóta kultúrált körülményeket biztosít a testnevelés foglalkozások megtartására és a sportjátékok gyakorlására. Ebben az időben fejlesztette tovább a Honvéd utcai teniszpályákat. A tenisz sportág gyakorlásának lehetősége sok orvostanhallgatónak és orvosnak nyújtott kellemes órákat egyetemi tanulmányaik során. Számtalan sí- és vízitábor szervezésében jeleskedett, melyek feledhetetlen élményekkel gazdagították a résztvevőket. Több nyáron át tevékenykedett a balatovilágosi üdülő működtetésében és fejlesztésében. Dr. Kiss Sándornak jelentős szerepe volt az 1972-ben indult és azóta is megszakítás nélkül működő, a négy orvos- és egészségtudományi karral rendelkező egyetemek közötti Medikus Kupa sporttalálkozó létrejöttében és fennmaradásában. A tanár úr is támogatója és szervezője volt a kezdeti időkben heti rendszerességgel zajló pécsi felsőoktatási intézmények közötti bajnokságoknak (FIB), melyek az egyetemi integrációs folyamatok következtében megszűntek. 1989-ben az orvostanhallgatók támogatásával megalakította a POTE Diáksportkört, melynek szakosztályi keretei ma is alapját képezik az orvostanhallgatók sportolásának. Sokáig ügyvezető elnöki funkciót látott el a sportszervezetben. Sokrétű elfoglaltsága mellett még órákat adott az Egészségügyi Főiskola dietetikus és gyógytornász szakán.

Szakmai alapfeladatnak tekintette a sporttudomány eredményeinek követését, tevékeny részese volt a kutatásoknak és ezt beosztottjaitól is megkövetelte. Számos Sporttudományi Konferencián vállalt előadást, újságcikkei jelentek meg a szakirodalomban. Egyetemi doktori disszertációjában azt elemezte, hogy az egyetemi testnevelés és sport milyen hatással van az orvostanhallgatók egészségi állapotának változására. Tagja volt a Magyar Sporttudományi Társaságnak, titkára volt a Baranya megyei Sporttudományi Bizottságnak. Tizenkét évig volt a Magyar Egyetemi Főiskolai Sportszövetség elnökségi tagja, ahol az Elméleti és Tudományos Bizottság titkára volt.

Szívügyének tekintette az orvostanhallgatók egészséges, rendszeres testedzésének, sportolásának biztosítását. Az integrációs folyamatok ellenére küzdött a kari testnevelés és sport önállóságának megőrzéséért. Ennek lett az eredménye, hogy 1999. december 1-én megalakult a Mozgástani Intézet, ahol igazgató helyettesként végezte a munkáját. Nyolc évig intézeti struktúrában működött a szervezet, majd 2008-ban létrejövő ÁOK Testnevelés- és Sportközpontban már nem vállalt vezető szerepet. 2010. január 1-én már kivédhetetlen volt az integráció és a PTE OIG Testnevelés- és Sportközpont vette át az orvostanhallgatók és gyógyszerészek testnevelés oktatását és sportolásának szervezését. Munkája során a sportközpont volt utolsó állomása, 2011 szeptember 1-től kezdte meg a nyugodtabb nyugdíjas éveinek tartalmas kitöltését.

41 évi egyetemen végzett munka után dr. Kiss Sándor tanár úr a továbbiakban oktatást nem végez, de az egyetem kapuja mindig nyitva áll előtte. Hasznos szakmai tanácsaival továbbra is segíteni tudja kollégáit, dolgozószobája ezután is rendelkezésére áll.

A nyugdíjas évek idejére sok erőt és egészséget kívánnak

az ÁOK és az OIG Testnevelés- és Sportközpont dolgozói

Tisztelt Olvasók!

Októberben vértanúinkra emlékezünk. Juhász Gyula még nem sejthette, hogy lesz egy dicsőséges-tragikus, 1956-os, októberünk is. Két szemtanú emlékezik. Schweidel József és Makovecz Imre szavai között majd 160 év telt el. Szomorú, hogy amikor soraimat írom, már Makovecz Imre sincs az élők között. Emlékezzünk velük, rájuk és sok-sok sorstársukra, kegyelettel.

Kiss Tamás
könyvtáros

Juhász Gyula: Vértanúink

1918. október 6.

A föld alól, a magyar föld alól
A vértanúk szent lelke földalol:

E nagy napon, hol emlék s béke leng,
A bús bitókra hittel nézzetek!

Hittel, reménnyel, mert most kél a nap,
Minden napoknál szebb és szabadabb!

A nap, melyért mi vérben esve el,
Nyugodtan haltunk ama reggelen.

Szemünk nem látta, lelkünk látta csak,
Hisz onnan jönnek mind e sugarak;

Hisz onnan árad, új világ felett,
Szentháromságunk, mely jövőt teremt:

Szabadság minden népnek, aki él
S halni tudott egy megváltó hitér,

Egyenlőség, hogy Ember ne legyen
Mások szabad prédája, becstelen.

Testvériség, mely át világokon
Kézt fog a kézbe, hisz mind, mind rokon.

Ó magyarok, ti élő magyarok,
A halhatatlan élet úgy ragyog

Rátok, ha az egekbe lobogón
Igazság leng a lobogótokon,

Az Igazság, mely tegnap még halott,
Világ bírájaként föltámadott.

A népek szent szövetségébe ti
Úgy lépjetek, mint Kossuth népei.

A föld alól, a magyar föld alól
A vértanúk szent lelke így dalol.

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár

Schweidel József: Aradi fogságom naplója.

Feleségemnek, Domicella Schweidelnek, Pesten.

Szeptember 26. Délelőtt kilenc órakor bejött a porkoláb, és jelentette, hogy most lesz a haditörvényszék! Csak az tudja és érezheti, milyen fontos pillanatot jelent a haditörvényszék szó kimondása egy becsületes öreg szolga, egy családapa, egy férj életében – aki szeretett feleségének boldoggá tételét tartotta legfontosabb, egyetlen céljának –, csak az tudhatja, akit baljós végzete ártatlanul, tiszta, szeplőtlen lelkiismerettel, makulátlan becsületességét mindig szem előtt tartva lökött szerencsétlen, szörnyű helyzetébe, taszított a zűrzavarba akarata ellenére. Nyomban kész voltam, és béketűrőn mentem végig a folyosón, és már kinn találtam több bajtársamat, Aulichot, Poeltenberget, Törököt, Láhnert, Knezicet, Gáspárt, Leiningent, Lázárt, Damjanichot, Nagysándort, Dessewffyt, négy és fél hosszú hét után most láttuk egymást először viszont, mi, sorstársak.

A haditörvényszéki tárgyaláson csak a vallomásunkat olvasták fel, de mert ezt egyenként tették, eltelt vele az egész délelőtt, jó alkalmunk volt rá tehát, hogy beszélgessünk a folyosón.

Ha ma vagy holnap felterjesztik a haditörvényszéki iratokat, 4-éig megtudhatjuk a határozatot.

Adja Isten, hogy kedvező ítélet legyen!

Szeptember 27. Egész éjszaka nem aludtam, fájt a mellem, nem találtam a helyem az ágyban!

28. Ma megkaptam Domicám szeptember 20-án kelt levelét – Pesten lepecsételve 22-én – Aradon lepecsételve 25-én – és a várparancsnokságon hevert 28-ig.

A szobám olyan hideg és barátságtalan, hogy két hálókabátban és a körköpeny alatt is nehéz kényelembe helyeznem magam.

29., szombat. Ma éjszaka a szoba más pontján aludtam, és lehet, hogy a helyváltoztatás az oka, lehet, hogy valami más, de jobban aludtam, mint valaha; kitört ugyanis egy ablaktábla, és rettenetes volt a huzat; és hogy milyen kevés tekintettel vannak a szerény kéréseinkre, az a kicsiség is mutatja, hogy még az ablaktáblát sem javítják meg.

Mindig bajban van az ember a levelek átadásával is, mert a főporkolábot sokszor egy hétig sem látni, és csak ő van feljogosítva, hogy a leveleket a tábornokhoz vigye.

Este az a kimondhatatlan öröm ért, hogy megpillantottam Albertet és Csunkót a törzshadbíró társaságában; gondoltam is mindjárt, hogy az a szerencse, az a boldogság ér, hogy Albert meglátogathat; alighogy ezt végiggondoltam, jött a porkoláb, és

azt mondta, hogy a hadbíró hivat; odaérve, az irodában találtam Albertet és Bertit, és értésemre adták, hogy beszélhetek velük. Különösen vigasztaltuk egymást, de inkább nekem kellett bátorságot csöpögtetnem beléjük, mert úgy láttam, hogy engem sokkal kevésbé nyugtalanít a sorsunk, mint őket.

Szeptember 30., vasárnap. Rendkívül unalmas nap, mert nincs mit olvasnom, délután Berti egy kis szőlőt és egy üveg bort küldött nekem. Így tehát volt vacsorám.

Október 1. Ez a hónap a vágyakozás hónapja lész, mert bizakodva remélem, hogy jóságos uralkodónk jogosan kegyelmet fog adni valamennyiünknek; nekem különben sincs bűnöm, hiszen annak, hogy a városparancsnokságot elvállaltam, tízféle alapos oka is volt.

Október 2. Egész éjszaka esett, és az idő hűvösebb. Tegnap Vécsey néhány vigasztaló szót írt nekem, adja Isten, hogy valóra váljon.

3. Ma éjszaka is dörgött az ég és villámlott. – Holnap lesz szabadulásunk kihirdetésének napja. – Eszembe és lelkemben semmi kétség sincs felőle, hogy kihirdetik az amnesztiát. – Úgy vagyok az idővel, mint az, aki hosszú utazásról tér vissza szerettei karjába; mennél közelebb van a célhoz, annál hosszabbnak és elviselhetetlenebbeknek érzi a perceket. Október napjai – mint az örökkévalóság! – Holnap, bárcsak röpülni tudna a futár.

Az aradi 13

Aulich Lajos
Damjanich János
Dessewffy Arisztid
Kiss Ernő
Knezic Károly
Lahner György
Lázár Vilmos
Leiningen Westerburg Károly
Nagysándor József
Poeltenberg Ernő
Schweidel József
Török Ignác
Vécsey Károly

4. Végre felvirradt az igazság, a fény, a szabadulás napja. Ma, ma mondják ki a nagy szót, az uralkodó kegyelmének szavát – Isten áldja meg és segítse szakadatlan!

Ma is volt egy kisebb szabású ünnepélyes szentmise, és utána drága fiam, Adalbert bejött hozzám; a tábornok hat hét alatt végre most másodszor is megengedte, hogy a fiú beszélhessen az apjával, így aztán boldog és szerencsés napom volt.

Október 5. Tegnap este bejött a porkoláb és megkérdezte tőlem, hogy nincs-e zsebbe való pisztolyom vagy más efféle holmim, röviden a tudomására hoztam, hogy már átadtam Howiger tábornoknak, de ő csak erősködött, és kutatni akart utána; megengedtem neki, erre aztán el is állt tőle, de azt mondta, hogy másnap reggel már hét órakor legyek készen, mert a haditörvényszékre kell menni.
A könyörtelenség, embertelenség, kegyetlanség tehát mégis legyőzte a dicsőséges és igazságos uralkodó jóságát és szelídségét – vagy pedig becsapják, és nem is tud az egész ítéletről, miért is kellene tudnia róla. Az ő szándéka az volt, hogy minden megtévedt, a korábbi kormányok ügyetlensége vagy inkább rosszindulata miatt szántszándékkal tévútra vezetett hűséges alattvalójának és szolgájának rangra való tekintet nélkül kegyelmet ad... De akkor miért kell ítéletet hozni, ítéletet hirdetni, miért kell sok derék, tisztességes ember becsületét meggyalázni, nevüket örök időkre megbélyegezni? Az utóbbi megadott amnesztia nem fogja meg nem történtté tenni a sok szerencsétlen családot sújtó megszégyenülést. – Nyomasztja vagy nyomasztani fogja számos így megszégyenített becsületes ember nevét és további meggyalázott, bemocskolt életét. Családom van, tartanom kell magamat, mert másféle kötelességeim parancsolják, de becsületes, megköpdösött nevemet nem tudom és nem akarom tovább viselni mindenki szeme láttára, cégérként, sírban fekvő szüleim szégyenére. – Legyenek ők az utolsók, akik a mindeddig szeplőtlen Schweidel névvel szálltak a sírba. Sohasem jutott eddig eszembe (bár sokszor megpróbáltak rábeszélni), hogy becsületes nevemet megváltoztassam. De most, hogy bemocskolták, nem akarom továbbra is megtartani, az első alkalmat megragadom, hogy megváltoztassam.

Nem kételkedem benne, hogy ma halálra fognak ítélni (még az is lehet, hogy kötél általira), de harmincöt évi szolgálatomra való különös tekintettel tízévei várfogságra fogják módosítani. De erről majd később.

Az ítélethirdetés után

Ahogy gondoltam! Halálra ítélve lőpor és golyó által. Mindezt előre láttam, és ezért a legkevésbé sem lepett meg. – Itt ülök tehát a kinyitott szobában, egy tizedes és négy ember őrködik mellettem a szobában, társaságom tehát van – felhasználom az időt, mielőtt a kíváncsiak megbámulnának, hogy rendbe szedjem dolgaimat; megírtam a végrendeletemet, még egy nyilatkozatot és az elszámolásomat, mindezt két tanúval alá is íratom.

Rögtön ezután eljött hozzám kedves Berti fiam és Csunkó, mert már eljutott hozzájuk kivégzésünk híre. Mivel csak egyesével eresztették be őket, Bertit visszaküldtem, és először Csunkót fogadtam. – Adalbert fiamat minden dolgomról kellőképpen tájékoztattam, és ha a bölcs gondviselés úgy tetszik, hogy kiszólítson ebből a világból, minden földi dolgom rendben van; mivel az elszámolás háromszáznegyven passzíva, ennyi adósságot hagyok hátra.

– Milyen jó volna, ha a beszolgáltatott kilencszázhatvankét forintról is rendelkezhetnék. – Haynau tehát megerősítette ítéletünket. Isten fizessen meg neki érte. Egy fiatal minorita papot küldtek hozzám, aki igazán értelmes ember és érdemdús pap; megbízták, hogy holnap reggel jöjjön el hozzám és lásson el a szentségekkel. Valóban ne adnának kegyelmet nekünk? Az utolsó pillanatig olyan reménykedve bizakodom, hogy nem is tudom magam átengedni a halál gondolatának. Adalbert fiam egész délután nálam volt, és ez a látvány elszomorít; a kedves, derék fiú adta át nekem szeretteim, drágáim utolsó szíves üzenetét. Zárom ezeket a sorokat, és remélem, hogy október 6-án örvendetesebb érzésekről számolhatok majd be.

Ezt a három ív papírt, amelyen hűségesen megírtam aradi fogságomat, adják át feleségemnek, Domicának, ha bele nem pusztul bánatába.

In: Aradi vértanúk naplói. Válogatta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Katona Tamás. Kriterion, Budapest, 1991.

■

Az aradi vértanúk özvegyei

Schweidel József is a 4. huszárezredben szolgált, Poeltenberg feletteseként. Ő is Galíciában ismerkedett meg leendőbelijével, **Domicella Bilinská**val, Franz Bilinski császári és királyi kerületi titkár és Catherina Niedzielski leányával. 1827. február 25-én esküdtek örök hűséget egymásnak a lembergi Szent András templomban. A házasodás egyébként nem volt könnyű dolog egy tiszt számára, mert biztosítékot, kauciót kellett fizetnie, ha nősülni akart. Első gyermekük, Adalbert (Béla) már a következő évben megszületett, és 1844-ben – apja nyomdokain – hadapródként belépett a 4. huszárezredbe.

… (Schweidel József) Halálát is felajánlotta szeretteiért: „Bárcsak halálom lenne az engesztelés mindenki másért; bárcsak én lennék egyedül, aki az enyémek kis vétkeiért vérével fizet; s ebből virágzana ki az enyémek java és üdve!”.

1849 novemberében – Schweidel József akaratának megfelelően – felesége, Domicella kérvényezte a hadügyminisztériumtól a korábban fizetett házassági biztosíték visszafizetését. Ehhez szüksége volt a halotti bizonyítványra, amelyet az aradi parancsnokságtól kérvényezett. A bizonyítványt végül a család gyámja, Latinovits Benjamin vette át. A családnak egyébként igazolnia kellett, hogy a kivégzett tábornoknak nem volt vagyona, így nincs mit elkoboznia a hatóságnak.

Schweidel Domicella ezentúl is Pesten élt családjával. Az 1850-es években őt is gyanúsnak tartotta a császári titkosrendőrség, ezért megfigyelte. Sikerült végül gyermekei megélhetését biztosítania, egy tejgazdaságot vezetett. Előfordult, hogy el kellett utaznia lányához vidékre, és ezért később mondattak csak misét azon évben vértanú férjeikért az özvegyek. 1888. március 23-án halt meg, a Kerepesi temetőben helyezték nyugalomra, fiát később mellé temették.

*Részlet **Hernády Zsolt** történésznek a 2011. évi Klauzál Napok Tétényben rendezvényen, április 30-án, a Szent Mihály kápolnában megtartott vetítettképes előadásából készített tanulmányból (A Klauzál Gábor Társaság honlapjáról: www.klauzal.hu)*

Fotó: Rodler Miklós. Az Aradi vértanúk ereklyéit bemutató tárlat a Pécsi Galériában (Széchenyi tér) tekinthető meg. Ez az első alkalom, hogy Aradon kívül is bemutatják a nagyközönségnek a tizenhárom vértanú relikviáit.

Makovecz Imre

1456

A keresztény magyar hatalom 1456-ban megállította a mohamedán, de testvérinek tudott török hadsereget, és nyolcvanöt évre, Buda elestéig ellenállt az állandó katonai nyomásnak, annak ellenére, hogy a germán Európa magára hagyta, elárulta.

Miután Buda elesett, a germán-török paktum eredményeképpen 150 évig széttépett állapotban tartották a Szent Korona országait, úgy sikerült Európa közepén az egyetlen szakrális államot felszámolni. Azt az államot, mely az ókelta és sumér-akkád kultúra között a Nagyboldogasszonynak ajánlotta fel az ország lelki-szellemi tartalmát.

1992-ben, röviddel a „rendszerváltás" után a sevillai világkiállításon a magyarok olyan épülettel jelentek meg, melyen hét torony épült, azokban tizennégy harang, melyekkel a magyar *Himnuszt* el lehetett harangozni.

A hetes szám „irracionális" szám. Ez a szám az ősi tudás szerint a valóságból kiemel és megtart. Az 1992-es harangzúgás Sevillában az 1456-os harangokat is megzúgatta. Akkor azt mondták az emberek, hogy a magyarok harangozni jöttek.

Azóta több mint egy évtized eltelt.

Azóta megértettük, hogy nem változott meg semmi.

Azóta megértettük, hogy a germán nyugat újra elárult bennünket. Milliomosokká tette a kommunistákat és olcsón megvette tőlük Magyarországot.

1956

Azzal a lehetetlen ellentéttel kezdem ezt a leírt mondatot, hogy ma már minden leírt mondat fölösleges.

Az 1956 októberében kitört magyarországi forradalmat „háttér diplomácia" hozta létre.

Az október 22-i műegyetemi nagygyűlésen a Honvédelmi Tanszék tanára, Marián őrnagy könyörgött nekünk, hogy ne menjünk az utcára. A forradalom ezen az estén indult el, s lett másnap, október 23-án reggel 9-kor nagygyűlés újra az egyetem kertjében, ahol megválasztották azt a küldöttséget, amelyik a Parlamentbe megy, hogy a Gerő Ernő által kiadott gyülekezési tilalmat feloldani követelje. Tagja voltam ennek a csapatnak.

Hidas Antallal és másokkal találkoztunk, akik közölték velünk, hogy aki itt változtatni akar, az a Szovjetunió ellensége. Kiabálások és követeléseink hangoztatása után távoztunk.

A Kossuth hídon tértünk vissza Budára, ahol hatalmas tömegben a Bem tér felé vonultak az egyetemisták.

A forradalom elindult. A Kossuth téri nagygyűléssel közel egy időben elkezdődött a Magyar Rádió ostroma.

A forradalom fegyvertelenül indult, de estére már került fegyver is a Rádióhoz. A fegyverraktárak őrizetlenül, nyitva álltak. Akkor csak csodálkoztunk. Ma ötven év után miért nem csodálkozunk már? Mert volt időnk megérteni és megélni W. Wilson angolszász nagypolitikájának lényegét. Hogy lehetne azt egyszerűen jellemezni?

Közép-Európát, Közép-Amerikát és Közép-Ázsiát az újnacionalizmusoknak megfelelően, mint történelmi területeket föl kell számolni, hogy az újnacionalizmusok felszámolása után elveszítsék végleg emlékezetüket és karakterüket.

Ez történt a Kárpát-medencével is 1914-től napjainkig.

Miért és kinek kell mások ön- és emlékezetvesztése?

Azoknak, akik rejtett rasszizmusukkal az univerzális emberi szellemet akarják saját fogságukba ejteni.

Ezt a nemzetek angyalainak kiiktatásával érhetik el, azzal, hogy mindenki második nyelvként az ő anyanyelvüket használja stb.

Miért volt szükség kirobbantani az 1956-os forradalmat? Mert addigra világossá válhatott, hogy a néhai közép-európai országok utódállamaikkal együtt sajátos kapcsolatrendszert kezdenek kiépíteni, miután túlélték Rákosi-Gerő-Farkas-Révai, Grotewohl és a többiek diktatúráját, túlélték a teljes vagyonelkobzást, kitelepítéseket, s a kontraszelektált lakosság illegális önszerveződése elindult. Túlélték az egyházak, a családok, a baráti körök ezt a kort annak ellenére, hogy a zsarolással, fenyegetésekkel jelentéstevőkké nyomorítottak sok papot, civilt, tanárt és másokat.

Különös, érzésem szerint nem várt eseménnyé változott 1956. október 23-a.

Szabadságharc lett belőle. A magyarság – kinek fiait Klein, Grosics, Grünfeld, Kovács, Makovecz néven illetik – angyala felszállt, a hadsereg alakulatai a forradalom oldalára álltak, és szembeszálltak a Vörös Hadsereggel.

Európa megrendült az eseményektől.

Ez az európai megrendültség a mai napig nem múlt el.

Nem múlt el annak ellenére, hogy a nemzetközi háttérpolitika büntetése nem maradt el, de jutalmazása sem.

Miután elérkezettnek látszott a világkettősség megszüntetésének az ideje, mert létrejött egy szakralitás mentes egyesült Európa, és Ázsia ellentétes érdekszférái is kialakultak, megszerveződött Magyarországon is az ún. rendszerváltás.

Ez a változás a forradalom utáni helytartóság meggazdagodását (jutalom) és a végleg vagyontalan és kiszolgáltatott lakosság tartós jogfosztottságát eredményezte.

Azt mondaná az elfogulatlan szemlélő: vége.

Azonban nincs vége.

A Föld bitorló Fejedelme az álarc (= perszóna, személyiség) jogán nem juthat el az univerzalitáshoz (lásd: „személyiségi jogok").

Univerzalitást csak az egyetemes kereszténység, a megváltás személyes, családi, nemzeti megélésén és gyakorlásán át lehet megismerni és megszeretni nekünk itt, Európa közepén. Nagy reményekkel figyeljük a szláv-görög egyházat, Indiát, Közép- és Belső-Ázsia világát. Ébren kell lennünk. Ébren kell lennünk, mert „kinyílt a kapu", s a kapun éltető fény érkezett.

Nemzetünk Nagyboldogasszonyának belső fénye áthatja szívünket, ha éber lélekkel befogadjuk, s ha nem feledjük és tudjuk, Szent Mihály itt van közöttünk.

In: Megkopott harangszó 1456, 1956. p. 8-10. Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár

Építészeti és technikai megújulás az oktatótermekben

A félévi szemeszterek megkezdése előtt - órarendi óráknak helyet keresve - a legapróbb intézeti és a központi épületben lévő, oktatásra alkalmas helyiségekbe is szabadon választható kurzust nyelvi órát telepítünk…. a feladat sokszor reménytelennek látszó folyamatnak tűnik... Sokéves tapasztalat szerint évkezdésre a kérdéses problémák megoldódnak, minden óra a helyére kerül s az oktatási félév második hetére a bizonytalan helyszínek és időpontok is rendeződnek. A néha reménytelennek látszó küzdelmet enyhítette az idén az a beruházás, melynek során új szemináriumi termeket állíthattunk be az oktatásba. A Központi Épület D-K-i szárnyán, a 4. emeleten lévő állatház helye alkalmas volt arra, hogy hasznosítsuk a területet. Kisebb átszervezéssel a még meglévő eredeti funkciót a Ny-i blokkba telepítettük. Az Épületüzemeltetési Osztály vezetőjének, Illés Józsefnek gondos tervezési munkája előzte meg az építkezést. Három szemináriumi teremnek és egy biológiai labornak adtunk helyet 400 négyzetméteren. A tágas folyosó biztonságos közlekedésre alkalmas, melynek végén munkatársaimnak, a termeket működtető technikusoknak alakítottunk ki tartózkodási helyiséget. A termek közül két helyiségben 34 főt, egy teremben 24 főt, a biológiai laborban szintén 24 főt tudunk fogadni. Egyszerű és takarékos anyagokat terveztünk, nem megfeledkezve a végső funkcióról. A válaszfalakat dupla hangszigeteléssel láttuk el. A vetítéshez szükséges sötétítést és az árnyékolást motoros zsaluzia rendszer biztosítja. A világítási rendszer dimmelhető, azaz a fényerő szabályozható 85 %-ban, lehetővé téve az egész halvány megvilágítást is. A termek készültsége véglegesnek mondható. Asztalos munka és falburkolat végső beépítése maradt el, melynek engedélyeztetésével belefutottunk a beruházási stopba. Az építési költség bontással, építéssel, szakipari munkákkal együtt 53 millió Ft volt.

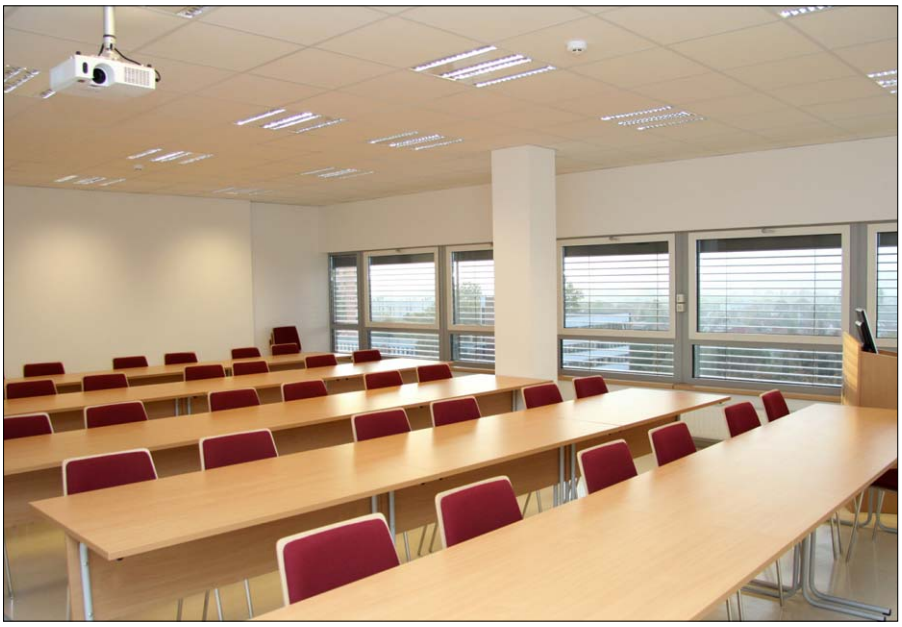

Az oktatástechnikai rendszer fixen telepített, így a mennyezetbe illesztett projektor és PC kapcsolat között aljzatba süllyesztett kábelrendszeren történik a jelátvitel. Az oktatói pulpituson kontroll monitor segítségével ellenőrizhető az előadás. Prezentációs egeret biztosítunk minden számítógéphez. Internet, a regisztrált gépek számára a belső hálózat elérhető. Ezen a nyáron az új beruházást kiegészítette a földszinti szemináriumi termek felújításának befejezése is. Így kaphatott teljesen új és modern technikai fejlesztést és megjelenést az 5.sz szemináriumi helyiség is. Az Aula mögötti termek egységesen jól működnek oktatók és hallgatók kényelmét és igényeit egyaránt ki-

szolgálva. A bútorzat, oktatástechnikai fejlesztés, táblák és a teljes installálás összesen 12 600 000 Ft-ba került.

Az új termek megnyitásával együtt szükségessé vált a meglévő szemináriumi termek számozásának megváltoztatása is. A számozás információt ad majd arról, hogy a terem emeleten vagy földszinten található-e az épületben. Pl. földszinti szemináriumi terem számozása: 003 sz. vagy 002 sz. szemináriumi terem. Emeleteken az első szám az emeletet jelzi pl: 401. sz. szemináriumi terem vagy 207. sz. vagy 306. sz.szemináriumi terem. A termek bejáratán lévő táblákon is jelezni fogjuk az új elnevezéseket.

Külső helyszíneknek is jutott a technikai fejlesztésből. A Gyermekklinikai előadóterembe új árnyékoló rendszert telepítettünk és reméljük, hogy ebben a félévben a hangrendszer korszerűsítésére is sor kerül. Oktatástechnikai eszközöket telepítettünk a II. sz. Belklinikára, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikára és a Biofizikai Intézetbe is.

A szép feladatok teljesítése és a működtetés mellett nagy gondot jelent a termek jó állapotának megőrzése, melyben végeláthatatlan küzdelmet folytatnak munkatársaim. Ezért a termeket csak az oktató megérkezésekor nyitjuk ki és az óra végeztével a hallgatók távozása után zárjuk be. Sajnos minden erőfeszítésünk ellenére előfordult már, hogy étel és ital került be a padsorok közé, vagy üzenetek hagytak maradandó nyomot a padok asztallapjain és a székeken is. Közös együttműködéssel, ráfigyeléssel ezek a szándékos rongálások talán megelőzhetőek és megakadályozhatóak, ha mindannyian közös értékként használjuk az oktatási helyszíneket. Sokat kellett arra várni, hogy kulturált, eurokonform környezetben tudjuk fogadni hallgatóinkat.

A termek felújítása során lelkiismeretes, kiemelkedően gondos munkát végeztek munkatársaink. Így a Gazdasági Hivatal részéről *Porvay Péter* gazdasági igazgató és csapata *Molnár Emese* és *Szűcs Nóra,* az Épületüzemeltetési Osztálytól *Illés József* osztályvezető és munkatársai *Bárázné Takács Zsuzsa, Sámoczi Istvánné,* végül és természetesen elsősorban az én kollegáim, az Oktatástechnikai és Szervezési Csoport valamennyi munkatársa, kiemelten *Czulák Szilvia, Herr Róbert* és *Őz Pál.*

A feladat megvalósításakor mindannyian éreztük az építés és alkotás örömét. Csapatmunka volt. Jó volt így és ha ez siker, akkor közös a siker is, hiszen *dr. Miseta Attila* dékán, *dr. Decsi Tamás* és *dr. Ertl Tibor* dékánhelyettesek a megvalósítás során lehetőségeikhez képest minden támogatást megadtak, kiemelt figyelemmel követték az építési munkákat. Köszönet érte.

Óvjuk – jó gazda módjára –, vigyázzunk közösen, közös értékeinkre.

Kittkáné Bódi Katalin
Oktatástechnikai és Szervezési Csoport

XLIII. Egyetemi Orvosnapok

2011. október 21-22.

PROGRAM

2011. október 21. (péntek)

10.00 **Ünnepi műsor**
Liszt: E-dúr polonaise S223; Beethoven: E-dúr szonáta Op. 2. No. 3. I. tétel
Közreműködik *Menyhei Ádám,* a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem III. éves hallgatója

10.30 **Az Orvostudományi Kar ünnepi ülése**
A dékán ünnepi beszéde
Pro Facultate Medicinae emlékérmek átadása
Áprily Lajos: Szilencium.
Előadja *Rázga Miklós* színművész, a Pécsi Nemzeti Színház igazgatója
Arany-, gyémántdiplomák adományozása
Romhányi Emlékérmek átadása
Oktatói és hallgatói kitüntetések adományozása
Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem adományozása
Dékáni dicséretek átadása

Dr. Kiss Tibor és dr. Lajos László egyetemi tanárok dombormű avatása

Fotókiállítás az aulában: „Pillanatképek" és „Farmakobotanikai illusztrációk"
Természetfotók és gyógynövényfestmények kiállítása: *dr. Kőszegi Tamás* (PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet és Melius Alapítvány), *dr. Rácz-Kotilla Erzsébet,*
dr. Szentpéteri L. József, dr. Papp Nóra (PTE ÁOK Farmakognóziai Tanszék), valamint gyógyszerész-, orvostan- és biológus hallgatók munkáiból

15.00 **ÉVFOLYAMTALÁLKOZÓK**

1951-ben végzett orvosok	II. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1956-ban végzett orvosok	III. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1961-ben végzett orvosok	Tanácsterem (I. em.)
1966-ban végzett orvosok	V. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1971-ben végzett orvosok	Dr. Flerkó Béla tanterem (I. em.)
1976-ban végzett orvosok	Dr. Donhoffer Szilárd tanterem (I. em.)
1981-ben végzett orvosok	Dr. Cholnoky László tanterem (I. em.)
1986-ben végzett orvosok	VI. sz. szemináriumi terem (III. em.)
1991-ben végzett orvosok	Dr. Lissák Kálmán tanterem (I. em.)
1996-ban végzett orvosok	401. sz. szemináriumi terem (IV. em.)
2001-ben végzett orvosok	402. sz. szemináriumi terem (IV. em.)

Ezt követően az egyes évfolyamtalálkozókon résztvevők közös rendezvénye (vacsora)

2011. október 22. (szombat)

10.00 és 14.00 *A Gyugyi gyűjtemény megtekintése a Zsolnay negyedben*

TUDOMÁNYOS DÉLELŐTT

A végzett évfolyamok képviselőinek tudományos előadásai
(PTE Általános Orvostudományi Kar, Dr. Flerkó Béla (IV. sz.) tanterem (Pécs, Szigeti u. 12.)

10.00 *Dr. Than Péter* egyetemi docens, PTE ÁOK KK Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék: 20 év a nagyízületi endoprotetikában.

10.20 *Dr. Hunyady Béla* egyetemi tanár, PTE ÁOK KK I. sz. Belgyógyászati Klinika és Kaposi Mór Oktatókórház Belgyógyászati Osztály: Krónikus C-vírus hepatitis: 25 év alatt a reménytelenségtől a gyógyítható betegségig

10.40 *Dr. Gerlinger Imre* egyetemi tanár, PTE ÁOK KK Fül-Orr Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika: Beethoven kórrajza a korszerű hallásrehabilitáció tükrében

11.00 *Dr. Tamás Péter* egyetemi docens, PTE ÁOK KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika: Mitől függ a magzat súlya?

11.20 *Dr. Solt Jenő* egyetemi magántanár, PTE ÁOK KK I. sz. Belgyógyászati Klinika: Ballonkatéteres tágítás és fémstent kezelés a gastroenterológiában

19.00 Dékáni fogadás az Orvostudományi Kar Dr. Romhányi György aulájában
(Részvétel csak külön meghívóval)

Dr. Ertl Tibor professzor a MOTESZ Magazin Szerkesztőbizottságának tagja, a MOTESZ elnöke, PTE ÁOK Továbbképző Központ, Pécs

Forrás: MOTESZ magazin, 2011; XIX(1-2): 2-4.

„Keressük a sikeres együttműködés lehetőségeit”

Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár, gyermekgyógyász és neonatológus. A MOTESZ 2003-ban életre hívott Képzési és Tudományos Bizottságának tagja, két évvel később alelnöke, majd 2009-től elnöke lett. A Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége elnökségi tagja 2005 óta, egy év múlva már a szövetség alelnöke. Újabb mérföldkő MOTESZ-beli életében a 2009-es esztendő, hiszen a Szövetségi Tanács a MOTESZ leendő elnökévé választotta. 2010 decemberétől kétéves cikluson át az elnöki tisztet Ertl Tibor professzor tölti be.

– Neonatológus vagyok, szakterületem a gyermekgyógyászat nagyon szép határterülete. Máig nagy öröm számomra, hogy 1976-ban Pécsett, a Szülészeti Klinikán kezdtem dolgozni, s máig is ott vagyok. Szakmai munkánk elismerésének is tekinthető, hogy a múlt évtől Neonatológiai Tanszékként működünk a Szülészeti Klinikán belül. A klinikán elhivatott, elkötelezett szakembergárdával és nagyszerű nővérekkel, igényes szakorvosokkal folyik a munka. Kilencen vagyunk az osztályon orvosok, mindenki szakorvos, kettő kivételével mindenki neonatológus is egyben, három kolléganőnk tudományos minősítést szerzett. Tudja, ez manapság a neonatológiai területen ritka. Nem jellemző, hogy ilyen sok orvos és kvalifikált szakember legyen egy helyen. Azt gondolom, ha valamire az ember büszke, elsősorban ne a saját teljesítményére legyen, hanem arra, hogy talán a segítségével és talán a példamutatásával milyen követőket mondhat a magáénak. Ha engem megkérdeznek, hogy minek örülök a legjobban, akkor azt felelem, annak, hogy olyan szakembergárda segíti a munkámat, mint a pécsi csapat.

– Idézzük fel a múltat, hogyan lesz valaki jövendő elnök? Milyen alapon választanak jövendőbeli elnököt? Továbbá amikor igent mondott, illetve elfogadta a megtisztelő posztot, azt milyen elképzelésekkel vállalta?

– A MOTESZ Elnökségének munkájában tulajdonképpen 2003 óta veszek részt, kezdetben a Képzési- és Tudományos Bizottságba kaptam felkérést. Akkor ennek a bizottságnak az elnöke *Vécsei László* akadémikus volt. Az új típusú szakképzési-, továbbképzési rendelet 1999-től élt, és a szakképzés 2000 elején kezdett talpra állni. Egyetemi szinten már akkor elkezdtem ezen a területen dolgozni. A szak- és a továbbképzéssel foglalkozó szakmai és tudományos grémiumok munkájában – különféle bizottságok tagjaként – azóta folyamatosan jelen vagyok.

– Továbblépés az életében a 2005-ös esztendő, hiszen akkor választották meg a MOTESZ alelnökének...

– Nyilván azért élveztem a közösség bizalmát, mert az addig rám bízott feladatokat mindig időre, lehetőleg precízen végeztem el. Elnökként ebben az időszakban *Sótonyi Péter,* majd *Vécsei László,* végül *Kiss István* professzorok tevékenykedtek. Valamennyiük munkája személyes példaként szolgált. Például Sótonyi professzor bölcsessége, a MOTESZ munkájára való rálátása tiszteletet parancsolt. A neves szakember az egészségügyben folyó oktatásra, gyógyító munkára, etikai és tudományos kérdésekre számomra impresszionálóan koncentrált. Vécsei professzor gyakorló klinikus és kiváló kutató, akinek alapos, minden részletre kiterjedő munkásságából a precizitását csodáltam. Kiss István elnökként óriási lendületet vitt a MOTESZ munkájába. Az egészségügy átalakulását kísérő jelenségek monitorozásával, vizsgálatával, alapos felmérő munkával azt bizonyította, hogy az egészségügy aktuális állásáról a MOTESZ a tagtársaságaival nagyon pontos keresztmetszeti képet alkothat.

–A Rácz Jenő minisztersége idején indult nemzeti egészség program keretében a MOTESZ önálló kezdeményezéssel, nevezetesen a Szív- és Érrendszeri Betegségek Megelőzésének és Gyógyításának Nemzeti Programja kimunkálásával állt elő, s alkotott szerintem maradandót

– Azóta is a program sikerén dolgozik a Szövetség. Elődeim munkájából az ilyen pozitív tevékenységeket feltétlenül folytatni kívánjuk.

– És milyen újdonságokat szeretnének a MOTESZ zászlajára tűzni? Hiszen amikor elvállalta az elnökséget, kissé más világ volt az egészségügyben, mint manapság...

– Mit vettem át, mit „örököltem”? Egy közel 130 tagszervezetet tömörítő szövetséget, amelynek tagszervezetei változatlanul megmaradtak. Ugyanakkor tény, hogy a MOTESZ lehetőségei egyelőre nem körvonalazottak. Tény, hogy mostanság anyagi nehézségeink vannak, amiket részben a struktúra átalakításával igyekszünk kompenzálni, illetve új lehetőségek után nézünk. Mindenesetre szép hagyományt örököltem, a korábbi elnökeim tapasztalatai is a rendelkezésemre állnak. Néhány dologban előre szeretnék lépni. A tagtársaságokkal az eddigieknél is élénkebb kapcsolatra törekszem. Évente háromszor a Szövetségi Tanácsülésen a társaságok képviselői és delegáltjai megjelennek, mi pedig a jövőben a tagtársaságok közgyűlésein, tudományos ülésein való jelenlétünkkel szeretnénk élénkebbé tenni, reprezentálni kapcsolatrendszerünket. Az Elnökség tagjaival átbeszéltük, hogy a több mint 120 tagtársaságot egyetlen embernek képtelenség átlátnia. Az viszont megoldás lehet, hogy valamilyen feladatfelosztás keretében minden elnökségi tagra 10-20 társaság jut, s akkor már szorosabb lehet a kapcsolatápolás, nagyobb lehet a rálátás a tagtársaságaink tevékenységére, nekik pedig a miénkre.

–A feladatelosztással milyen eredményekre számítanak?

– Az elnökségi tagok között van sebész, belgyógyász, bőrgyógyász, patológus stb. Felismertük, hogy aktív részvételükkel a főbb orvosi szakmák felé az eddigieknél jobban kell nyitnunk. Mint ahogy azt is tervezzük, hogy a nagy szakmák reprezentánsait időnként a MOTESZ Elnökségének üléseire meginvitáljuk, kérve, hogy a szakterületükön előforduló problémáikról számoljanak be, illetve mi magunk is keressük a sikeres együttműködés lehetőségeit.

– Ez nem lehet túl bonyolult feladat, hiszen a MOTESZ az orvosegyetemekkel kiváló és élénk kapcsolatokat tart.

– Igen, a Szövetség szerződéses kapcsolatban van az egyetemekkel. Mi pedig az oktatás és az utánpótlás-szervezés kérdéseiben szeretnénk az egyetemek nagy szakmai tapasztalatát gyakorlati együttműködésben élénkíteni.

–A MOTESZ mit tud az egyetemeknek kínálni?

– Sok egyéb között a MOTESZ például az egy-egy szakterületen konszenzust teremtő konferenciák anyagairól tájékoztatja az egyetemeket, és ez figyelembe vehető a graduális-, illetve a posztgraduális képzés során. Például hiányterület a rehabilitáció: ez a szakterület a graduális képzésben is alulreprezentált, megoldatlan

a szakemberképzés, noha a rehabilitáció az egészségügy kiemelt területe. A rehabilitáció kérdése csaknem az összes szakmát érinti. Nos, például ezeken a "REHA" rendezvényeken szerzett tapasztalatokat is szeretnénk az egyetemeknek felkínálni.

– Milyen kapcsolatuk van mostanság a szakmai kollégiumokkal, hiszen ott is változások történtek?

– Új rendelettervezet született a szakmai kollégiumok szabályozásáról, tartalmáról. A jogszabálytervezettel kapcsolatban természetesen a MOTESZ is véleményt alkotott. Az elmúlt időszakban sok bírálat érte a MOTESZ-t a kollégiumi tagok választása terén.

– Jelenlegi vagy a múltbéli tagválasztásról van szó?

– A múltbéli választások kapcsán. Az azt szabályozó rendeletet az előkészítése során társadalmi vitára mi is megkaptunk. Azon a vitán számos pontban a MOTESZ kifejtette álláspontját, de a megjelent rendelet paragrafusai ezt nem mindenben tükrözték.

– Mindenesetre a MOTESZ a múltban is javaslattevő volt, és úgy néz ki, hogy a jövőben is az lesz.

– Igen. Véleményt mond, amiből annyit fogadnak meg a jogalkotók, amennyit akarnak. Vagyis nem feltétlenül a MOTESZ véleményét tükrözi a megjelent rendelet. Tény viszont, hogy a MOTESZ felkérést kapott a vonatkozó rendelet szerinti kollégiumi tagok megválasztására. Ennek eleget is tett. A citált rendelet értelmében 8 tagot választhatott a szakma, az egészségügyi miniszter pedig 7 tagot delegált a 15 fős szakmai kollégiumokba. A jelen tervezet alapján 1 szakmai kollégium lesz 180 taggal, az egyetlen szakmai kollégiumban pedig 60 szakmai tagozat 3-3 taggal képviselteti magát. E tagokat a miniszter, illetve az egészségügyért felelős államtitkár jelöli ki – ez az első szintje a szakmai kollégiumi munkának. Ennek a 180 fős szakmai kollégiumnak 5 tagú vezetősége lesz, 1 elnök, 2 alelnök és 2 titkár személyében. Őket szintén az egészségügyért felelős államtitkár jelöli ki. A második szinten e grémium munkáját mind a 60 szakmában 5-15 főből álló tanácsok segítik.

A jelenleg működő szakmai kollégiumoknak, az egészségügyi szakmai szervezeteknek, az orvosi kamarának ezekbe a testületekbe – tanácsokba – joguk lesz tagokat delegálni. Lényegében a két szint különböző felelősséggel dolgozik. Évente legalább egyszer össze kell ülnie a 180 fős szakmai kollégiumnak, minimum 6 alkalommal a tagozatoknak és 3 alkalommal a tagozatok munkáját segítő tanácsnak.

– Mindebben hol kap helyet a MOTESZ?

– A szakmai kollégiumok működéséről 2011. március 30-án jelent meg a rendelet. Ebben a MOTESZ feladata is konkretizálódik, nevezetesen a tagozatok mellett működő tanácsok összetételének kialakításánál körvonalazódik. A szervezési munkák előkészítésére bizottságot alakítottunk, melynek vezetője Sótonyi Péter professzor úr. Kidolgoztunk egy eljárásrendet, melyet a főhatósággal egyeztettünk. Ennek megfelelően megszólítottuk tagtársaink mellett a bíróságon bejegyzett országos szakmai szervezeteket, és arra kértük őket, hogy nyilatkozzanak arról, melyik kollégiumi tanács munkájában kívánnak részt vermi. Ezt követően egyeztető megbeszéléseket tartottunk valamennyi rendeletben nevesített kollégiumi tanács számára az érdekeltek bevonásával. A levezető elnökök a MOTESZ Elnökségéből kerültek ki. A megbeszélések – egy-két kivételtől eltekintve – konszenzussal végződtek, felosztásra kerültek a társaságok között a helyek, melyekre aztán a társaságok delegálják tagjaikat, ezt a MOTESZ összesíti és *dr. Szócska Miklós* államtitkár úrnak továbbítja.

– A MOTESZ-re valamilyen szinten egyfajta „baloldali plecsnit" raktak, mondván, hogy '94-től az egészségügyi kormányzat épített a Szövetség szürkeállományára. Azt nem veszik figyelembe, hogy az azóta eltelt esztendőkben négy évig Fidesz kormány is működött

– Mióta én a MOTESZ elnökségi ülésein részt veszek, azóta azt látom, hogy mindenekelőtt a szakmaiság dominál! Természetesen — mint mindenhol az életben — vannak, akiket jobban érdekel a politika, vannak jobboldali és baloldali beállítottságú kollégák. A magam részéről nem tapasztaltam semmiféle olyan szélsőséges megnyilatkozást egyik oldal irányába sem, amelyik azt a gyanút vetette volna fel, hogy a MOTESZ-ben a politika mozgatja a javaslatokat és a döntéseket. Az Elnökség tagjait ha végignézzük – neveket nem mondok –, ismerten jobboldali érzelmű és beállítottságú szakemberek is szép számmal jelen vannak. Mindenesetre elnökségi szinten soha nem nyilvánult meg senki pártállása. Az viszont tény, hogy amikor a MOTESZ bizonyos feladatokra támogatást kapott, az jobb és baloldali kormányoktól egyaránt érkezett. Miután az utóbbi 8 évben baloldali kormányzat volt, ha a szakmai fejlődést és a szakmaiságot vesszük figyelembe, akkor a kormányzat munkájának támogatásával – és befolyásolásával – a szakmai előrehaladást támogatta a szervezet. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a rendeletalkotásnál eddig a MOTESZ-nek véleményformáló szerepe volt, márpedig ott mindig a szakmaiság dominált. Abban a pillanatban, ahogy *egy* rendelet megfogalmazódott, majd törvényerőre emelkedett, nekünk annak módját kell keresnünk, hogy azt minél jobban szakmai tartalommal töltsük fel.

–AMOTESZ – egyebek között – hagyományosan híres a kiváló nemzetközi kapcsolatairól. Ezek fenn- és szintentartása a jövő teendőihez is tartozik?

– Az UEMS-ben *(Union Européenne desMédecins Spéciálistes: Szakorvosok Európai Uniója)* van *egy* alelnökünk *Magyari Zoltán* főorvos személyében. Az UEMO-ban elnök *Hajnal Ferenc* professzor, a pénztárnok *Balogh Sándor,* az Országos Alapellátási Intézet főigazgatója, a MOTESZ alelnöke, mindhárman a MOTESZ Nemzetközi Bizottságának tagjai. Emellett a kínai kapcsolatok több évre nyúlnak vissza, illetve a MOTESZ kiváló kapcsolatot ápol a WMA-val *(Word Medical Association: Orvosi Világszövetség),* különböző európai orvosi szervezetekkel. Talán a legfontosabb a UEMS, amelybe magam is többször voltam magyarországi delegált. Tapasztaltam, hogy az EU tagállamai között — szakmaiságát tekintve — a szakorvostovábbképzésben és a folyamatos továbbképzésben Magyarország nagyon jól áll.

– MOTESZ elnökként tervez-e változtatást, ha igen, akkor milyen elképzelésekkel vette át két esztendőre a magas posztot?

– Nyilvánvalóan átgondolandó, hogy a struktúra mennyiben alakítható. A MOTESZ-t azzal vádolták, hogy utazási irodát és kongresszusszervező irodát működtet. Csakhogy a bírálók elfelejtkeztek, illetve talán nem tudtak arról, hogy ezek a szervezetnek bevételi forrásul szolgáltak. Magam is élveztem a MOTESZ Kongresszusi Iroda által szervezett rendezvény sikerét, és láttam, hogy ott professzionális munka folyik. Olyan magas szintű kongresszusszervezés, amivel nem sok kongresszusi iroda dicsekedhet. Valljuk be, mások tevékenysége szerteágazó, hiszen orvos-egészségtudományi kongresszusokat éppúgy szerveznek, mint utazásokat vagy éppen kirándulásokat. Nos, a MOTESZ Kongresszusi Iroda semmi mást nem szervez, mint egészségügyi dolgozók, orvosok, különféle társaságok részére kongresszusokat. Ezeket a programokat mindenkor nagyfokú szakmaiság és figyelmes rendezés jellemezte. Tudni kell, hogy ezek a programok pozitív szaldóval zárulnak, a befolyt összeg pedig a tudományos társaságok, illetve a kongresszust szervező társaság és intézmény támogatására fordítódik. Es természetesen a profit egy része a MOTESZ mindennapi fenntartásához szükséges javak előteremtésére is szolgál. Jelen pillanatban ebből él a MOTESZ, ez a bevételi forrása.

– Hm. Nincsenek irigylésre méltó helyzetben... Változó világunkban mi lehet a MOTESZ Magazin sorsa ?

– Evek óta vajúdó problémára kérdez rá. A Magazin egyrészt szakmai cikkeket közöl, másrészt olyan szakéleti újdonságokat mutat be, felelős egészségügyi vezetőkkel készült interjúkat közöl, ame-

lyek az Olvasónak hasznos információul szolgálhatnak. Kezdetben 25 ezer példányszámban jelent meg – akkor, amikor az Orvosi Hetilap 1800 példányban volt olvasható – s csaknem minden orvoshoz eljutott. Vagyis negyed százezer doktornak és különböző szakmai szervezeteknek házhoz vitte az információt. Igen, igen, múlt időben mondom, hiszen ilyen magas példányszámban már nem tudunk megjelenni. Az Elnökség régebb óta azon gondolkodik, hogy elektronikusan és papíralapon is kiadjuk a lapot, vagy csak elektronikus formában. Valószínű, hogy a nyomtatott kiadvány a költségessége miatt valamelyest háttérbe szorul, és a technika vívmányát használva az elektronikus újság kiadására voksolunk, ez könnyebben megoldhatónak látszik. De jelen pillanatban nincsen rálátásom arra, hogy a nyomtatott forma anyagi fedezetét a jövőben elő tudjuk-e állítani vagy sem.

– Az elektronikus kiadás gyakorlatban hogyan működne?

– A Magazin változatlanul, az eddigi gyakorlatnak megfelelően megtekinthető lesz a MOTESZ weboldalán: hiszen a honlap jól karbantartott és interaktív. Fórumunkon bármikor közvetlenül írhatnak nekünk az Olvasók.

Ugyanott tervezzük továbbá, hogy néhány kérdésfeltevéssel „provokáljuk” a szervezeteket, a portál olvasóit kérve, írják meg a véleményüket. Aktuális témákról lesz szó, hiszen a Semmelweis Terv most indul, amivel kapcsolatban már most sok pozitív és negatív vélemény született. Nyilvánvalóan – mint minden javaslat – lokális szinten ez is sérthet érdekeket.

Krasznai Éva

Böjte Csaba ferences szerzetes látogatása a PTE KK Onkoterápiás Intézetben

Böjte Csaba ferences szerzetes 2011. október 3-án Pécsre látogatott, ahol a város polgármestere is fogadta. Számos programja mellett látogatást tett a Pécsi Tudományegyetem Onkoterápiás Intézetében is. Megtekintette az új lineáris gyorsítót, több kórtermet, kezelőhelyiséget, elbeszélgetett betegekkel, akik közül többeknek könny szökött a szemébe bíztató, reményt nyújtó szavaitól.

Megjelent és köszöntötte Böjte Csabát prof. Kollár Lajos, a Klinikai Központ főigazgatója is.

A daganatos betegség diagnózisának közlése mind a beteg, mind a hozzátartozó számára nagy lelki megterhelést jelent. A kezelés eredményességét nagyban befolyásolja a betegek hozzáállása, pszichés reakciója. A lelki gondozás a sebészi, sugaras és kemoterápiás kezelés mellett igen fontos része különösen ezen betegek gyógyításának. Az intézetben külön pszichiáter és pasztorálpszichológus foglalkozik a lelki támogatást igénylőkkel, és ez az igény nemcsak vallásos, hanem nem vallásos betegek részéről is felmerül. Ezért is volt nagy jelentősége ennek a látogatásnak. Böjte Csaba szerény megjelenése, közvetlen stílusa, bátorító szavai bizonyosan megnyugtató hatással lesznek, s emlékezetesek maradnak a vele kapcsolatba kerülők számára.

Dr. Mangel László
Dr. Csere Tibor

Az Orvoskar Köztársasági Ösztöndíjas diákjai

Borza Erzsébet
Botz Bálint
Budai Anna
Imreh András
Kiss Péter
Kovács Anna
László Eszter
Sarlós Donát Péter
Szabó Árpád Olivér
Tanai Edit
Tóth Ildikó
Vecsei Anna Lilla

2011. szeptember 17-én rendezte a PVSK sportkör dzsúdó szakosztályának 50 éves jubileumi versenyét és bemutatóját a városi sportcsarnokban.

Öröm volt látni, hogy a keletről jövő, számunkra talán még egy kicsit idegen, de testet-lelket foglalkoztató sportág mennyire népszerű. A városi sportcsarnok küzdőterét teljesen „betöltötte" a sok száz fehér ruhás dzsúdós „palánta".

A bemutató-verseny fővédnöke Kovács Antal cselgáncs olimpiai bajnok volt. A rendezvény során licitálással eladták Kovács Antal dzsúdós ruháját, és az ezért kapott összeget a Gyermekklinika Sebészeti Osztályán működő VISSZATÉRÉS Alapítvány számlájára utalták a Gyermekklinika Sebészeti Osztályán kezelt gyermekek gyógyításának javítására.

Dr. Pintér András

A képen jobb oldalon látható Kovács Antal olimpiai bajnok..

Pályázati kiírás Berde Botond ösztöndíjra

Egyetemünk díszdoktora, Berde Botond bázeli professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának **2012. évi ösztöndíjára** pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása, stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **5000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.
Pályázatok benyújthatók a PTE ÁOK Dékáni Hivatalába **2012. április 10-ig.**

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét,
- fogadókészséget igazoló levél,
- a pályázó szakmai életrajza,
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor úr egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó tanulmányútját 2012. május 14. után kezdheti meg.

Dr.. Schneider Imre s.k.
professzor emeritus
a kuratórium elnöke

Emlékezés Jakab Irénre, egyetemünk díszdoktorára

2011. június 18-án elhagyott bennünket *Jakab Irén.* Távozása fájdalmas, mert – nemzetközi elismertsége és közkedveltsége közepette – sokat volt velünk, az utóbbi két évtizedben rendszeresen hazalátogatott, s az itteni rendezvényeken részt vett, előadott és publikált.

Jakab Irén 1919. július 15-én született Nagyváradon, s középiskoláit is ott végezte. Az orvosi egyetemi diplomáját Kolozsváron szerezte meg, ahol 1944-től 1947-ig az ideg-, és elmegyógyászati klinikán gyakornokként dolgozott, majd 1947-től *Környey István*nal együtt Erdélyből áttelepülve a Pécsi Tudományegyetem ideg-, és elmegyógyászati klinikájára került először tanársegédi, majd adjunktusi beosztásban. Közben elvégezte a lélektan-filozófia szakot, ezután 1948-ban a lélektan és a pedagógia tárgykörből avatták doktorrá.

Mint elmeszakorvos (1950-től) és mint neurológus (1951-től) a neuropszichiátria, gyermekpszichiátria és a neuropatológia területéről közölt tanulmányokat. 1959-ben távozott külföldre, először Svájcban, majd Párizsban dolgozott. Tudományos pályafutása az Egyesült Államokban 1966-ban Bostonban kezdődött a Harvard Medical School-ban. 1969-ben a Menninger School of Psychiatry (Topeka, Kansas) intézményeiben végzett tanulmányai után 1972-ben került Pittsburgh-be, ahol értelmi fogyatékossággal járó pszichotikus gyermekek számára dolgozta ki a John Merck Programot – az első ilyen kombinációjú kórházi tevékenységet az USA-ban. A pittsburghi egyetemen professzorként tevékenykedett 1992-ig nyugalomba vonulásáig, majd visszatért a Harvardra Bostonba, ahol ugyancsak pszichiátriát adott elő, s a McLean oktató kórház konzultánsa lett.

Fő érdeklődési területe a képi kifejezés pszichopatológiája volt. Ezt elsősorban az 1956-ban németül és franciául megjelent „Zeichnungen und Gemälde der Geisteskranken" (Akadémiai Kiadó) című könyve taglalta. Ezt 1998-ban „Képi kifejezés a pszichiátriában" címmel immár magyarul és angolul is újra kiadták. Munkája a pécsi klinikán Reuter Camillo professzor (1874-1954) gyűjtésén alapult: az anyag 1920-tól 1959-ig kezelt betegektől származott. Az érdekes, magas színvonalú képanyag jól tükrözi a korabeli kórházi körülményeket, a betegek szemléletét, a gyógyítás lehetőségeit. Foglalkozott a betegek képei és a művészeti irányok között lehetséges stílusbeli hasonlóságokkal, de ezt nem vélte azonosságnak. Az elmebetegség során új – kóros – jelenségek lépnek fel, melyek a javulással, gyógyulással eltűnnek. Stílusváltás példájaként említette, ha pl. a betegség folyamán kialakult absztrakt stílust az eredményes kezelés nyomán naturalista stílus váltja fel, vagy elektrokonvulzív kezelést követően gyermeki rajzolással találkozunk. A betegségre jellemző ábrázolást lehet, „nozospecifikus"-nak értékelni, amikor pl. egy összefüggéstelenül beszélő beteg esetleg így is rajzol. Azonban a látottakat csak a klinikai kép igen gondos tanulmányozásával egybevetve értelmezte, különösen a modern gyógyszerelés világában. Jakab a stílus sajátságain kívül foglalkozik a tartalom manifeszt, latens, szimbolikus és kompozíciós megközelítésével. Jakab Irén műve a terület közkincsévé vált, s méltán idézik mind a mai napig Prinzhorn, Volmat és mások úttörő klasszikusai között.

Mint szervező és szerkesztő sokat tett a területért. Egyik megalapítója – majd egyik alelnöke lett – a Nemzetközi Kifejezés-pszichopatológiai és Művészetterápiás Társaságnak (Societé International Psychopathologie de l'Expression et d'Art Therapie) röviden a SIPE-nek 1959-ben. Megalapította és elnöke lett az analóg Amerikai Társaságnak (rövidítve: ASPE-nak) 1964-ben. E társaság kongresszusait megszervezte, valamint anyagát kötetenként szerkesztette és kiadta. A SIPE lapjának a Karger kiadású „Confinia Psychiatrica" című lapnak, annak megszűnéséig egyik főszerkesztőjeként tevékenykedett. Ugyancsak a Karger kiadásában megjelent „Pszichiátria és Művészet" (Psychiatry and Art) négy kötete is szerkesztői kreativitását dicséri.

Hazai kapcsolatai igen intenzívek voltak, s kitűnő előadókészségét az is emelte, hogy a hosszú külföldi tartózkodás ellenére magyar beszéde dialektustól mentes, világos, tiszta és korszerű maradt. A SIPE keretében tartott hat magyarországi kollokviumnak rendszeres résztvevője és nagy népszerűségnek örvendő előadója volt. Több alkalommal is értékes dolgozatokat közölt a Magyar Pszichiátriai Társaság tudományos folyóirata, a Psychiatria Hungarica hasábjain, amellyel jelentősen segítette a tájékozódni kívánó hazai tudományos közvéleményt.

Soha nem mulasztotta el, hogy hazai látogatásakor eljöjjön el Pécsre és meglátogassa a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikát. Emlékezetesek azok az előadásai, a vele folytatott beszélgetések, amelyekre Pécsre látogatva mindig időt szakított. Utolsó alkalommal 2010-ben az EKF keretében szervezett konferencián tartott bevezető előadást. Vezetőségi tagja volt a Környey István Társaságnak, melynek ülésein rendszeresen részt vett. 1999 október 22-én a Pécsi Tudományegyetem díszdoktorává fogadta. Magyar barátaival, kollégáival intenzív kapcsolatot tartott, a nehéz időkben külföldön is segítette, meghívta, nem egyszer vendégül látta őket az általa szervezett amerikai kongresszusokon.

Mint a fentiekből is látható, Jakab Irén nagy nemzetközi elismerésnek és megbecsülésnek örvendett. Ezt jelezte számos kitüntetése a német-, az amerikai társaság, a SIPE díja és az Amerikai Pszichiátriai Társaság Benjamin Rush díja 1980-ban, amit az agysérült, értelmileg és érzelmileg károsodott gyermekekért végzett munkájáért kapott.

Jakab Irén élete utolsó percéig tevékeny volt, 2012-re is szervezett nemzetközi kongresszust, melyben magyar résztvevőket az elnökségi, vezetőségi sorba szánt, de ezt már nem valósíthatta meg. Talán nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy Jakab Irén a tudományért élt és egész életében ezért tevékenykedett.

Dr. Tényi Tamás
egyetemi tanár

Dr. Hárdi István
Magyar Pszichiátriai Társaság
Kifejezés-patológiai és Művészetterápiás Szekciójának elnöke

A Magyar Gyermekorvosok Társasága 55. Nagygyűlése Pécsett

A Magyar Gyermekorvosok Társasága (MGYT) évente megrendezett, 55. Nagygyűlésének Pécs adott otthont, a PTE Gyermekgyógyászati Klinika szervezésében, 2011. szeptember 1-3. között. Az idei kongresszus tudományos programját *dr. Méhes Károly* akadémikus, a pécsi Gyermekklinika korábbi igazgatója születésének 75. évfordulója emlékének ajánlották a szervezők, mellyel hagyományt is szeretnének teremteni, azaz hogy minden évben a magyar gyermekgyógyászat egy-egy kiemelkedő alakjára emlékezzen a Gyermekorvos Társaság.

A tudományos ülés megnyitóján *dr. Kovács L. Gábor* rektorhelyettes, *dr. Miseta Attila* dékán, *dr. Endrei Dóra* a Klinikai Központ főigazgató-helyettese mondott köszöntőt, majd *dr. Szabó László* az MGYT elnöke és házigazdaként *dr. Molnár Dénes* klinikaigazgató nyitotta meg a kongresszust.

A konferencián több mint négyszáz fő vett részt és több mint 200 absztrakt érkezett, ami az előző évekhez képest kiemelkedő érdeklődésre utal. A tudományos program során négy plenáris előadás hangzott el és 21 szekcióban folyt a tudományos munka. Egyik kiemelt téma volt a szociálpediátria, mely terület Magyarországon még gyerekcipőben jár, ezért *Nick Spencer* a „European Society for Social Paediatrics and Child Health" (ESSOP) elnöke volt a meghívott előadó az Egyesült Királyságból. Másik kiemelt téma a preventív orvostudomány volt, de újdonságként bekerültek nem szokványos témák is, így pl. a Gyógyszer-mellékhatások és interakciók", valamint a „Tényeken alapuló orvoslás". Minden szekcióban élénk vita folyt, tartalmas munkával egybekötve.

A kongresszus ideje alatt került sor az MGYT új vezetőségének megválasztására, ahol *Molnár Dénes,* a PTE Gyermekgyógyászati Klinika vezetője kapott bizalmat a következő négy évre, az elnöki teendők ellátására, *dr. Gárdos Lászlót*, a Zala megyei Kórház Gyermekosztályának vezetőjét pedig főtitkárrá választották a küldöttek.

A nagygyűlés hagyományaihoz híven, ebben az évben is kitüntetések átadására került sor. A fiatal gyermekgyógyászok „Petényi Géza Alapítvány" I. díját *dr. Mohl Adrienn* vehette át a Semmelweis Egyetem II. sz. Gyermekklinikájáról, *dr. Szabó Éva* a pécsi Gyermekklinika munkatársa II. díjat kapott. A Schöpf-Mérei emlékérmet *dr. Czinner Antal,* a Heim Pál kórház tudományos igazgatója, a „Bókay János" emlékérmet pedig *dr. Blatniczky László* főorvos vehette át, eddigi munkájuk elismeréseként.

A nagygyűlés esti, társasági programjai a Palatinus Hotelben és a Zsolnay Negyed Pécsi Galériában zajlottak, jó hangulatban, nívós környezetben és szervezésben, ahol minden gyermekorvos kolléga és gyermekek ellátásában résztvevő szakember kellemes, baráti beszélgetésekben vehetett részt.

(Dr. Erhardt Éva)

Beszámoló az Amerikai-Magyar Orvosszövetség balatonfüredi nyári diákkonferenciájáról

Az Amerikai Magyar Orvosszövetség (HMAA) Magyarországi Tagozata a korábbi évek sikerein felbuzdulva 2011. augusztus 19-20. között ismét, immáron negyedik alkalommal szervezte meg éves diákkonferenciáját Balatonfüreden, melynek idén is hagyományosan a balatonfüredi Állami Szívkórház adott otthont. 2011-ben a konferencia fő témájának – a multidiszciplináris előadások mellett – a passzív dohányzás elleni harcot, valamint a hipertónia prevenciót választották.

Az Amerikai Magyar Orvosszövetség magyar származású orvosok és kutatók szervezete, amely az orvosi hagyomány megőrzése és támogatása céljából jött létre 1968-ban. A floridai Sarasotát jelölték ki az éves találkozók székhelyéül, ahova a világ minden részéről egyre több magyar orvos érkezik minden őszszel. Az Orvosszövetség évente megtartja Balatonfüreden éves konferenciáját is, amelyen évről évre egyre többen vesznek részt. Idén a résztvevők száma meghaladta a 200 főt. A legtöbben a diákság soraiból érkeztek a konferenciára, de sok itthon és külföldön egyaránt elismert professzor is részt vett a két napos rendezvényen.

A szervezők fő céljai között szerepelt a négy magyar orvosi egyetemen, ill. az orvosok között a HMAA hazai és külföldi rendezvényeinek népszerűsítése, valamint egyfajta tudományos fórum kialakítása is. A konferencián a tudományos előadások mellett az orvostanhallgatók megismerhették a PTE ÁOK hallgatói körében is egyre népszerűbb 3 hónapos buffalo-i hatodéves cseregyakorlatot és a gyakorlaton járt hallgatókat, továbbá a csereprogramot finanszírozó HAESF ösztöndíj alapot is. A programot sport- (nagy hagyományokra visszatekintő vízilabda mérkőzések a diákok és a professzorok, HMAA Vezetőség részvételével,) és kulturális rendezvények is színesítették. Az idei vízilabda női mérkőzésen a PTE hallgatóival erősített vidéki csapat szép győzelmet aratott, így a vándorkupát is elnyerte!

A konferencia díszvendégeitől remek előadásokat hallhattunk, és a „Tere-fere workshop" keretein belül sok hasznos tanácsot kaptunk, érdekes információt hallhattunk Tőlük személyes beszélgetések során is. Érdekes és magas színvonalú előadásokat hallhattunk *dr. Kovács Gábortól,* Magyar Tüdőgyógyász Társaság elnökétől, *dr. Merkely Béla* professzortól, az SE Kardiológiai Központjának igazgatójától, *dr. Kellermayer Miklós* professzortól, a Semmelweis Egyetem rektorhelyettesétől, *dr. Falus Andrástól,* a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet igazgatójától, *dr. Koller Ákos* professzortól, a PTE ÁOK tudományos dékánhelyettesétől, *dr. Rosivall László-professzortól*, az SE Elméleti Orvostudományok Doktori Iskolájának és az MHT Tudományos Bizottságának elnökétől, *dr. Préda István* professzortól, az MTA doktorától, *dr. Forbath Péter professzortól,* a HMAA korábbi elnökétől is. A konferencián részt vett *Pop Marcell,* a Semmelweis Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságának igazgatója, valamint *Hild Imre,* RETURN US Alumni alapító tagja is.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karát népes (21 fős) csapat képviselte, melyet a Doktori Iskola, a Tudományos Diákköri Tanács és a tudományos dékánhelyettes által a regisztrációs díj kifizetésére kiírt pályázata tett lehetővé.

Szép számú díjazott előadás született, hiszen a 13 szekcióban értékes díjak kerültek kiosztásra. A legjobb angol nyelvű elő-

Forbath Péter professzor, a HMAA volt elnöke.

adással Pipicz Márton, a Szegedi Tudományegyetem hallgatója nyerte el az Id. Mechtler István Award-ot, így ő vehet részt az idei sarasotai konferencián, ahol bemutathatja majd előadását. A fődíjat igaz nem sikerült elhoznunk, de a PTE ÁOK hallgatói több kategóriában is a legjobbnak bizonyultak! Excellence in Physiology & Pathophysiology Award-ot vehetett át Botz Bálint, a PTE ÁOK VI. éves hallgatója, Excellence in Radiology & Anatomy Díjban részesült Horváth Andrea, V. éves hallgatónk, Excellence in Opthalmology & Neurology Díjat nyert el George Hayek, IV. éves angol programos diákunk. Ezúton is gratulálunk nekik!

Reméljük az idei sikeres konferencián, a nagyszámú résztvevőn és pécsi sikereken felbuzdulva jövőre még többen eljönnek, részt vesznek a konferencián, ahol összemérhetik tudásukat, tájékozódhatnak más hasonló témájú kutatásokról, aktívan kikapcsolódhatnak, sportolhatnak, és jól érezhetik magukat.

Írta: **Dr. Párniczky Andrea** és **Dr. Horváth Gábor**

(Az HMAA-ról bővebb információk, a konferencia eredményei és fényképei megtalálhatók a *www.amosz.extra.hu* honlapon.

Európai tanácskozás a cerebralis paresisről

Az SCPE-NET európai uniós projekt Pécsett tartotta ezévi tudományos ülését 2011. szeptember 15-17. között. A konferencia helyi szervezője a PTE ÁOK Gyermekgyógyászati Klinika Neurológiai osztálya volt dr. Hollódy Katalin egyetemi docens vezetésével. Izlandtól Lettországig, Norvégiától Olaszországig 36 neves szakember vett részt a 3 napos tanácskozásban. A részvevőket *dr. Ertl Tibor* profeszor, dékánhelyettes köszöntötte, aki neonatológusként hangsúlyozta ezen – főleg prae- és perinatálisan elszenvedett noxa következtében kialakuló – betegség fontosságát.

A gyermekneurológiai osztály évek óta szorosan együttműködik a „Surveillance of Cerebral Palsy in Europe" európai uniós projekttel. A kutatás egyik célja a cerebralis paresisben szenvedő gyermekek adatbázisának kialakítása. A cerebralis paresis 1000 gyermekből egyet-kettőt érint, vagyis országonként viszonylag alacsony az prevalenciája. Magyarországon 2000-4000-re becsüljük a betegek számát. Becsüljük, mert hazánkban nem létezik hivatalos regiszter a cerebralis paresis előfordulását illetően. Az európai országok összefogásával kezdeményezés indult egy ún. Európai Cerebralis Paresis Regiszter felállítására. Az országonként pár száz vagy pár ezer beteg adatainak összevonásával értelemszerűen sokszorosára növelhető az adatbázis információtartalma és ezáltal pontosabb, hitelesebb statisztikai információkat gyűjthetünk. Ezek az adatok óriási segítséget jelentenek az egészségügyi ellátó rendszer tervezésében, a mozgás és/vagy értelmi sérült gyermek optimális egészségügyi és pedagógiai fejlesztésének megtervezésében, de lehetőséget nyújtanak a cerebralis paresis kóreredetének és a gyakran társuló betegségek vizsgálatára is.

A jelen konferencia fő témája a cerebralis paresissel társuló beszéd- és kommunikációs zavarok, az értelmi fejlődés problémáinak a felmérése volt. Bemutatásra került az újszülöttkori koponya képalkotó vizsgálatok (ultrahang és mágneses rezonancia) alapján a cerebralis paresis aetiológiájában fő szerepet játszó különböző cerebrális anomáliák kategorizálása, mely nem csak a betegség aetiológiájában, de a kezelésben és a prognózis megadásában is jelentős szerepet játszik. Csábi Györgyi és Hollódy Katalin a Dél-Dunántúli CP regiszter felállításáról szerzett tapasztalataikról számoltak be.

A szervezők ezúton is köszönetet mondanak *dr. Miseta Attila* dékánnak és *Ertl Tibor* dékánhelyettesnek szíves támogatásukért.

Dr. Hollódy Katalin

Erdélyben jártunk…

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Doktori Iskolája idén is megrendezte a PhD hallgatók konferenciáját, melyet első alkalommal színesített a már PhD fokozattal rendelkezők bevonásával. Régi hagyomány folytatásaként számos pécsi hallgató is részt vett a találkozón az Orvosi Népegészségtani Intézeten kívül egyetemünk több intézetéből is.

A marosvásárhelyi, népegészségügyet szívükön viselő kollégák munkásságát magyarországi és nemzetközi konferenciákon is folyamatosan követhetjük, hiszen számos, közösen megrendezett tudományos találkozó áll már a két intézet mögött. A mostani rendezvény többek között azért is örvendett nagy népszerűségnek, mert a szinte végeláthatatlan tudományterületekről érkezők osztották meg egymással legújabb eredményeiket. Egy ifjú kutató lelkesedése és kíváncsisága pedig mindig új ötleteket merít a kollégák munkájából.

Így aztán nem is meglepő, hogy a patológiától, onkológiától és gyógyszerészeti kutatásoktól kezdve a mikrobiológián, a kardiovaszkuláris betegségek sebészeti és belgyógyászati területein és gasztroenterológián át a pszichiátriai, gyógyszerészeti és nyelvészeti vonatkozásokig – az itt idő és hely hiányában fel nem sorolt egyéb tudományterületekkel – szinte az orvos- és egészségtudományok teljes palettáját felölelő témakörök szögezték a hallgatóság figyelmét az előadókra. Ezt a sokszínűséget alapozták meg a konferencia felkért előadói, ahol intézetünk részéről dr. Ember István a mikro-RNS-ek karcinogenezisben betöltött potenciális biomarker szerepéről adott újdonságokat is felölelő összegzést.

A több ország kutatóit felvonultató konferenciák egyik legnagyobb értéke a kutatók nemzetközi kapcsolatainak bővítése. Az erdélyi területeken tartott kongresszusok még a fiatalok körében is a nosztalgia érzését keltik, hiszen kevés nemzet mondhatja el magáról, hogy Európa szerte számos ország állampolgárai lettek, de nemzeti öntudatukból erőt merítve a magyarság tudományos hírnevét öregbítik.

Beszámolómból természetesen nem hiányozhat a közösségi programok említése sem. Egy-egy nagy múlttal rendelkező és érdekes történelmi fordulatokban gazdag európai város utcáin sétálva, az embert mindig kíváncsiság, felfedezői vágy tölti el. Marosvásárhely erre igazán ideális hely. Egy-egy szemet gyönyörködtető műalkotás, rendezett terek, parkok látványa pedig igazi felüdülést jelent a konferencián megfáradt tudóspalántának.

Hogyan is kerül Romulus és Remus szobra Marosvásárhelyre? A – nyelvészetileg talán pontatlanul a köztudatba került – „dákó-román kontinuitás” elmélet egyik emlékét őrzi a műalkotás. A látvány mindenképp megér egy képkockát!

A nyári melegben tartott konferenciák mindig csábítják a hallgatóságot a környező természet felfedezésére. Itt sem volt ez másként: kis csapatunknak szerencsére maradt ideje meghódítani néhány magaslatot a környék erdeiből és esténként egy-egy pohár bor mellett erősíteni a hazai és nemzetközi kapcsolatokat. Bízunk benne, hogy jövőre még gördülékenyebb szervezéssel, az idei konferencia tapasztalataival bővülve várnak vissza határon túli kollégáink.

Dr. Berényi Károly

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt

A Magyar Epidemiológiai Társaság
VI. Nemzetközi Kongresszusára

A kongresszus helye: PTE ÁOK
Pécs, Szigeti út 12.
Ideje: 2011. november 25-26.

Információ: http://mmpet.aok.pte.hu

IV. Gyógyszerész Szakest

Bográcsos, foci, tánc gyógyszerész módra

Nem kezdődhet a tanév Gyógyszerész Szakest nélkül! A PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi szak 2011. szeptember 29-én rendezte meg hagyományos szabadtéri mulatságát a Rókus utcai épület udvarán, ahol kora délutántól zajlott a Szak valamennyi évfolyamát és közel teljes oktatói gárdáját megmozdító Gyógyszerész Szakest.

A kellemes őszi délutánon nyolc csapat bográcsokkal, gázrezsóval és egy kerti grillel felszerelkezve vette birtokába a Melius Gyógynövénykertünk szomszédságában fekvő udvart. Minden gyógyszerész évfolyam más-más finomsággal lepte meg a résztvevőket és a szak oktatóiból álló szakmai zsűrit: chilis bab, slambuc, vörösboros csirke, lecsó, sáfrányos grillezett csirke, valamint a hűvösebb estére való tekintettel forralt bor is készült. A fiatal oktató gyógyszerészek mangalica körömpörköltet "röffentettek" össze az este folyamán, míg a desszertről a szintén oktatói színekben induló Tálas János palacsinta látványkonyhája gondoskodott, Guinness világrekord mennyiségű palacsinta elkészítésével.

Később a vágódeszkák és fűszerek mellől a focipálya irányába vettük az irányt, hogy a hallgatói-oktatói focimeccsen mindenki a kedvenc csapatának szurkolhasson. A mérkőzés 3:2-re végződött a gyógyszerészhallgatók javára, mindenképp kiemelendő azonban a találkozó baráti és különösen vidám hangulata, amelyben az esélykiegyenlítő szabályrendszernek (minden gól után a teljes támadó csapat koccint a másik egészségére) komoly szerep jutott.

Hagyományainknak megfelelően a IV. évfolyam vállalt oroszlánrészt a szakest vetélkedőinek megszervezésében, nagy örömünkre idén is frappáns és mókás feladatokat kaptak a csapatok. A kifejezetten szakmai feladatokon túl (pl. illóolaj felismerés) koktél-infúzió p.o. bevitelében, gyógyszerész activityben és pipettázós-talicskázós váltóversenyben is megmérettettek a hallgatók. Természetesen valamennyi csapat kiválóan teljesített, így minden résztvevő oklevélben részesülhetett az eredményhirdetéskor. A vetélkedőkön a II. évfolyam bizonyult a legügyesebbnek, őket az V. és a III. évfolyam követte a dobogón. Az idei évben az Oktató gyógyszerészek csapata birtokolhatja a „PTE ÁOK GYTSZ Vándor Fakanál" díjat, míg második helyen az Angol program hallgatói állnak.

Sötétedéskor *dr. Szabó Sándor* (Öcsi) pécsi gyógyszerész vette át az irányítást, melynek következtében fergeteges táncos mulatság kerekedett a gesztenyefákkal övezett udvaron. A felszabadult hangulathoz hozzájárult az oktatók által üzemeltetett „Fény-pult" (fény=vodka+szénsav+szörp) is, amely kémcsövekbe mért finom italokkal kedveskedett a jelenlevőknek.

Összességében ismét egy remek hangulatú Gyógyszerész szakesten vehettünk részt, amiért a PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak hallgatói és oktatói nevében köszönettel tartozunk a szervezőknek: *dr. Maász Gábornak, dr. Diós Péternek, dr. Vida Róbertnek* és a IV. évfolyam lelkes gyógyszerészhallgatóinak. Hálásak vagyunk továbbá a PTE ÁOK Hallgatói Önkormányzatának az anyagi támogatásért, a Pécsi Sörfőzde Részvénytársaság nagylelkű felajánlásáért, valamint Szabó Sándornak a kiváló zenéért és a nagyszerű hangulatért.

Fittler András és **Végh Anna**

Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának működése a számok tükrében

Mielőtt rátérnék a számokra, engedjenek meg néhány gondolatot: A Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának fennállása óta mind a szponzorok, mind a vizsgálatvezetők elismerően szóltak a humán klinikai vizsgálatok szakszerű intézményi lebonyolításáról. A Regisztrációs Központ arra törekszik, hogy az eddig elért színvonalat továbbra is fenntartsa, illetve még eredményesebben, még hatékonyabban működjön. Ezen törekvések, valamint a PTE egyes szervezeti egységeinél bekövetkezett változások – EGI, HKI megszűnése, HSZI létrejötte – miatt a PTE KK Intézeteiben tervezett és folytatott humán klinikai vizsgálatokra vonatkozó eljárási rend módosítása sürgetővé vált. A vizsgálatok hatékonyabb és gördülékenyebb lefolytatása, valamint a hatályos jogszabályoknak, illetve a PTE hatályos belső szabályzatainak való mihamarabbi megfeleltetés érdekében elkészült a Regisztrációs Központ új eljárási rendje, amely 2011. július 1-től hatályos, és a HKVRK honlapján is elérhető.

A Regisztrációs Központ azonban nem állt meg ennél a pont-

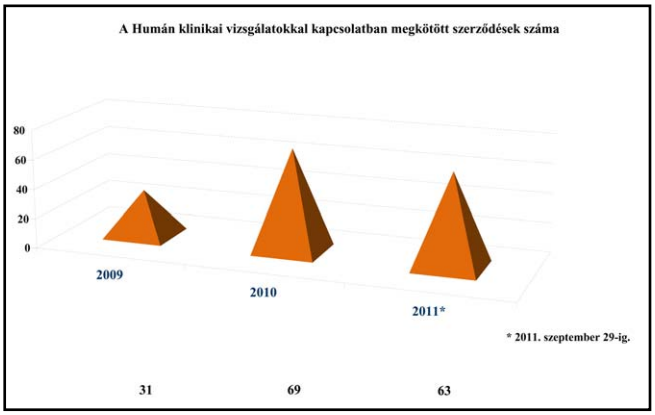

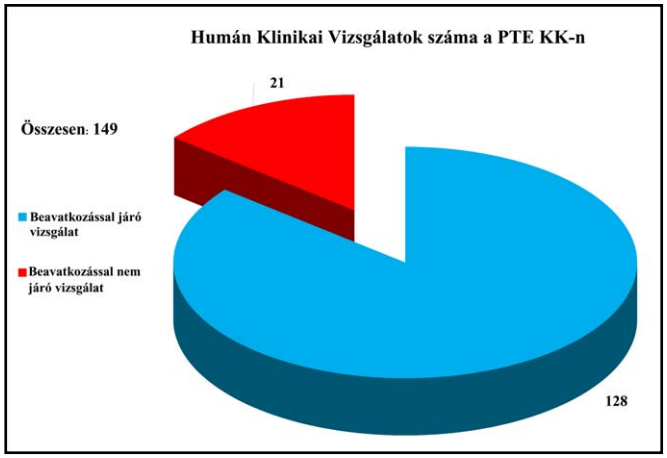

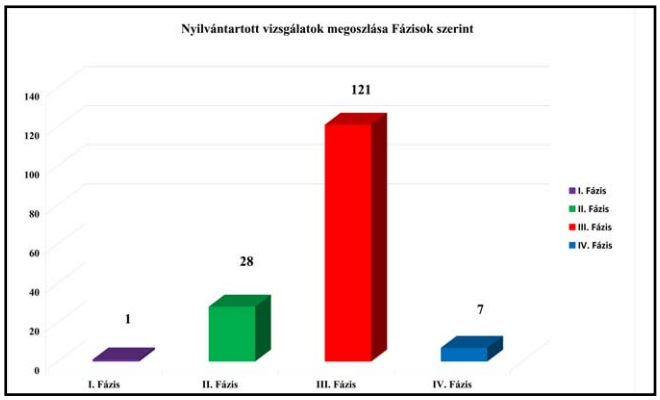

nál. Figyelembe vettük az elmúlt két év tapasztalatait, és azokat összegezve egy új projekt fogalmazódott meg, amelynek keretében a HKVRK a PTE KK munkatársai számára belső továbbképzés lebonyolítását vállalta fel. Nem titkolt szándékunk, hogy a PTE Klinikai Központot a szponzorok számára még vonzóbbá tegyük a humán klinikai vizsgálatok eljárási menetének gyorsabb, zökkenőmentes működésének biztosításával. A hatékony működés legfontosabb előfeltétele, hogy a humán klinikai vizsgálatokban résztvevő PTE KK munkatársak számára az ide tartozó szabályozások, engedélyezési folyamatok, valamint a PTE KK vonatkozó eljárási rendje a lehető legteljesebb mértékben megismert és egyértelmű legyen.

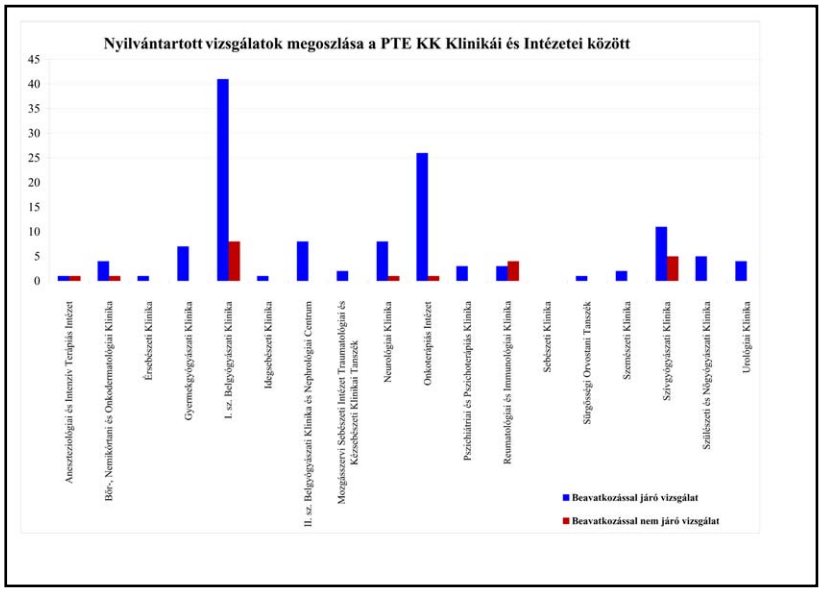

A 10%-os központi elvonás sokak szemében akár kevésnek is tűnhet, azonban ennek megítélésénél alapvetően figyelembe kell venni a tényt, hogy a HKVRK a vizsgálat indítása előtt alapos szakmai-jogi-gazdasági elemzéseket végez a rendelkezésére bocsátott dokumentumok és tételes pénzügyi számítások alapján. Ennek révén az intézményi ráfordítások maradéktalanul figyelembe vételre kerülnek – a vizsgálat pontos és hiteles dokumentálása esetén.

A Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának eddigi működése számokban kifejezve:

Ábramagyarázat

A Regisztrációs Központ a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjában jelenleg **összesen 149 humán klinikai vizsgálatot koordinál,** amelyből 126 beavatkozással járó, 21 beavatkozással nem járó vizsgálat (1. ábra).

A klinikai vizsgálatok megoszlása a PTE KK Klinikái és Intézetei között (2. ábra).

A humán klinikai vizsgálatokkal kapcsolatban megkötött szerződések száma nagymértékben növekedett az elmúlt évek során (3. ábra).

A nyilvántartott vizsgálatok megoszlása fázisok szerint (4. ábra).

Dr. Tóth Judit

Gyógyszerész példaképek

„Egy lángot adok, ápold, add tovább...”

A pécsi gyógyszerészképzés immár 10 éves múltra tekinthet vissza. Azt hiszem, életünk egyik legszebb feladata, kihívása volt ennek létrehozása. A ránk bízottaknak, de sokszor nekünk is, szükségünk van útmutatásra, példaképekre. E nélkül könnyen eltévedhetünk, célt téveszthetünk, elveszhetnek értékeink. A falak, a műszerek, az eszközök, a könyvek, a nagy igyekezet azonban mit sem érnek, ha nem tudjuk őket egy nemes ügy szolgálatába állítani. Évek óta dédelgetett tervünk, álmunk ezért, hogy intézetünk termeit megtöltsük azzal a szellemiséggel, hittel és hitelességgel, amelyet ők képviseltek: neves dunántúli gyógyszerészek.

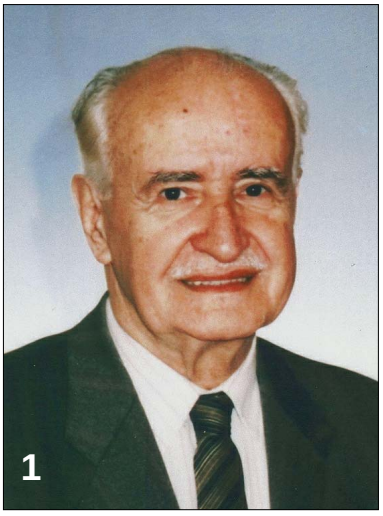
1

2

Nehéz időket vészeltek át, igazságtalanságoknak voltak kitéve. A magyar gyógyszerészet történetében 1950. július 28-a szomorúan emlékezetes dátum. A gyógyszertárakat államosították, az addigi tulajdonosokat, bérlőket más gyógyszertárba helyezték át. Az ellehetetlenítés, a családjukat is súlyosan érintő korlátozások, megélhetési lehetőségek között is fáradhatatlanul szolgálták továbbra is az ügyet.

Életükben egymásra találtak, elszakíthatatlan jó barátok lettek. Három sors, három életpálya, három személyiség, vitáik, nézeteltéréseik is lehettek, de mindennél fontosabb volt számukra, ami összekötötte őket, a szakma feltétel nélküli szeretete, a hivatás szolgálata. Velük találkozni, előadásaikat hallgatni máig emlékezetes, és tanulságos élmény maradt. Ott voltak mindig, ahol és amikor szükség volt rájuk, tanítottak és neveltek, iskolát teremtettek, ha kellett a szakma ügyében szót emeltek, mindenkor jó példával jártak előttünk. Nem hiszem, hogy valaha is a hozzájuk fordulókat segítség, jó tanács, vagy hasznos útravaló nélkül engedték volna el. Mindezt önzetlen természetességgel, magától értetődően tették, mintha valaki rájuk bízta volna, hogy megőrizzék és továbbadják azt a kincset, amelyet elődeik hagyományoztak rájuk. Köztiszteletben álltak, sokat tettek szakmánk, hivatásunk jelenéért és jövőéért.

GYÓGYSZERÉSZEK voltak így, csupa nagybetűvel, akik mellett, akik után, akikért érdemes volt vállalni ezt a pályát akkor is és most is. Ha szeretnénk megfejteni a titkot, ami igazán képessé, alkalmassá, méltóvá tette őket, gondolhatunk gyökereikre, de az évtizedek erőpróbáira is, amelyek megedzették őket. Talán ez által váltak olyan következetessé, tudatossá, előrelátóvá, derűssé és eltántoríthatatlanná, ami csak a kiválasztottaknak adatik meg. Tudták, hogy az idővel sok minden múlandó, és csak az marad meg igazán, amit híven megőrzünk.

Ebben a kiérlelődött és megtartott, igazságkereső értékrendben, a szakma szerető féltésében születtek *Horváth Dénes* bácsi figyelmeztető szavai is, amelyek

3

bölcsen, őszintén, belülről, a gyógyszertári tára mellől szólnak hozzánk:

„A jelen helyzetet figyelve pesszimista vagyok. Olyan szép volt a pályánk! Élvezet volt dolgozni… Most úgy néz ki, nem találjuk a helyünket… Sosem elfelejteni: csak együtt, egymást segítve, szimbiózisban élhetünk teljes életet. Szükségünk van azokra, akiknek reánk van szükségük."

Itt voltak közöttünk, de maradjanak is mindig velünk, őrizze meg őket az emlékezet, ismerjék meg és kövessék példájukat az ifjabb nemzedékek!

A *dr. Horváth Dénes* emlékére tartott 2011. szeptember 3-ai gazdagító, szép rendezvényen számos meghívott vendég, kolléga mellett, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, a Magyar Gyógyszerész Kamara és a társegyetemek vezetői, képviselői is megjelentek.

Köszönjük a családtagoknak, hogy intézetünkben a három neves dunántúli gyógyszerész után, a *Nikolics Károly* tanterem, és a *Küttel Dezső* laboratórium mellett mostantól *Horváth Dénesről* elnevezett laboratóriumunk is lehet.

Dévay Attila
PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak
Gyógyszertechnológiai és Biofarmácia Intézet

1. Prof. Nikolics Károly (1918–2000), a gyógyszerészeti tudomány doktora, címzetes egyetemi tanár. Gyógyszerész családból származik. Híven követte édesapja gyógyszerészeti ars poeticáját: „*Csak a szakma érdekképviseletét fogom szolgálni, csak a beteg emberek érdekeit kell tekintenünk."* Fő kutatási területe a gyógyszeranalitika és a krisztallográfia volt. 9 könyv, illetve továbbképző kiadvány, 150 tudományos közlemény szerzője. Tudományos és szakmai munkájának nemzetközi elismertsége is hozzásegítette a Magyar Gyógyszerészeti Társaságot, hogy a háború utáni elzártságból kitörjön, és újra elfoglalja helyét a nemzetközi gyógyszerészetben azzal, hogy 1966-ban a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség (FIP) tagjává sikerült válni, majd alapító tagja volt az Európai Gyógyszerésztudományi Szövetségnek (EUFEPS) is. Munkásságát kitüntetések soraival ismerték el, ezek közül kiemeljük a Magyar Köztársaság Érdemrend Tiszti Keresztjét, a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség (FIP) Életmű Díját, a Batthyány-Strattmann László-díjat, a Than Károly és a Bugát Pál érmet, továbbá a Sopron Város Díszpolgára címet.

2. Dr.Küttel Dezső (1917 – 1991) vasmegyei főgyógyszerész, a gyógyszerészeti tudomány kandidátusa, a Magyar Gyógyszerész Társaság kimagasló egyénisége. A család a legrégebbi magyar gyógyszerész dinasztia. 1716-ban vásárolták első gyógyszertárukat Kőszegen, és a jelenlegi a kilencedik generáció, aki az apjától a hivatás gyakorlását örökölte. Kutatásait elsősorban gyógyszertechnológia, és gyógyszeranalitika területén végezte. Szervező és szakmai közéleti tevékenységét Than Károly Kazay Endre és Schulek Elemér Emlékéremmel, valamint Societas Pharmaceutica Hungarica kitüntetéssel ismerték el.

3. **Dr. Horváth Dénes** (1913– 2010) platinadiplomás gyógyszerész. Dr. Nikolics Károllyal együtt nevéhez fűződik a soproni gyógyszertári asszisztensképzés, és -továbbképzés megszervezése, továbbá az ország első Patikamúzeumának létrehozása. Többek között Kiváló Gyógyszerész, a *Than Károly,* a *Kazay Endre* a Romwalter és a *Rozsnyay Mátyás* Emlékérem, továbbá a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkereszt kitüntetettje, Sopron város díszpolgára.

Külföldi delegációk látogatása a PTE Szívgyógyászati Klinikán

Ismét rangos külföldi delegációkat fogadott a PTE Szívgyógyászati Klinika szeptemberben.

2011. szeptember 14-én a norvég University of Stavanger vezetői és szakemberei Bódis József rektor úr meghívására érkeztek a Pécsi Tudományegyetemre tájékozódni az egyetemi struktúráról és az esetleges együttműködési lehetőségekről, ennek keretében látogatták meg intézetünket. A jól sikerült látogatás eredményeként a klinikának jövőbeni együttműködési lehetőségeket ajánlottak fel.

Vendégünk volt Spanyolországból *Kriszbacher Ildikó* professzornő kíséretében, a Vigo Egyetemről *Ramon C. Hermida* professzor, aki egy multicentrikus kutatói együttműködést hozott magával.

A Frankfurti Orvostudományi Egyetemről *Betlehem József* ETK dékán jóvoltából, 22 fős szakmai delegáció látogatott el klinikánkra az intézet multifunkcionális struktúráját tanulmányozni.

A Kenyai Eldoreti Egyetemmel már élő együttműködés keretén belül egy belgyógyász professzor, *Ternák Gábor* professzor közvetítésével, nagy érdeklődéssel látogatta meg klinikánkat, további együttműködést felajánlva.

A látogatások során a vendégek betekintést kaphattak a Szívgyógyászati Klinika betegellátási modelljébe, osztályainak működésébe és tudományos tevékenységébe. A látogatások kapcsán az intézetvezető, *Szabados Sándor* docens elmondta:

„A PTE Szívgyógyászati Klinika kapui mindig is nyitva álltak a külföldi érdeklődők felé, mert a korábbi évek tapasztalatai alapján ezek a látogatások számos eredményes együttműködés kezdetét jelentették. A látogatók tájékozottak voltak a magyar egészségügy helyzetét illetően, ennek ellenére meglepődve tapasztalták az intézet magas szakmai színvonalát, kiemelkedő tudományos és oktatói tevékenységét, valamint elismeréssel voltak a kiválónak ítélt betegellátási struktúrát látva. Mindezek azt mutatják, hogy az intézet még a nehéz időkben is mindent megpróbál mozgósítani, hogy az anyagi korlátok ne befolyásolják a betegellátás, oktatás és tudomány és az ezeket összekapcsoló innováció színvonalát."

Aradi Dániel és Szabados Sándor

Pécsi szereplések a 16. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon

2011. július 17-22. között az egyik legszebb lengyel városban, Krakkóban került megrendezésre a 16th International Symposium on Carotenoids. A három évente megrendezésre kerülő konferencia a karotinoid kutatók legrangosabb fóruma. A rendezvényen a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karát két intézete, a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet valamint a Farmakognóziai Tanszék munkatársai képviselték. A világ számos országából (USA, Norvégia, Japán, Anglia, Brazília, Németország, Lengyelország, Svájc, Olaszország, Magyarország, Spanyolország stb.) érkeztek kutatók a szimpóziumra; közel 260 fő vett részt a rendezvényen.

A pécsi csoport a 16. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon Krakkóban

A tudományos program szakmailag sokszínű és igen tartalmas volt. Meghallgathattunk nyolc plenáris és 81 szekcióelőadást, valamint megnézhettünk 123 posztert. A karotinoidkutatás mára több kutatási irányt foglal magába, a karotinoidok izolálásától és szerkezetazonosításától a fotoszintézis folyamatának vizsgálatán át egészen a humánbiológia különböző területéig (a látás élettana, rákellenes és kardioprotektív hatás). A szimpózium főbb témakörei a következők voltak: 1. Nutritional Carotenoids and Their Implication in Human Health, 2. Photosynthesis, Photochemistry and Photoprotection by Carotenoids, 3. Chemistry, Analysis, Chemical Synthesis and Industrial Production of Carotenoids, 4. Carotenoids in the Prevention of Cancer and Cardiovascular Disease, 5. Interaction of Carotenoids with Reactive Oxygen Species, 6. Biosynthesis, Genetics and Metabolism of Carotenoids, 7. Carotenoids and Vision, 8. Model Systems, Computational and in silico Studies of Carotenoids.

A PTE ÁOK két fentebb említett intézetének munkatársai két előadással és 11 poszterrel szerepeltek. Deli József meghívott előadóként tartott előadást a Chemistry, Analysis, Chemical Synthesis and Industrial Production of Carotenoids szekcióban. A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet munkatársainak, *dr. Deli József, dr. Agócs Attila, dr. Nagy Veronika, Turcsi Erika, Fekete-Gulyás Gergely, Háda Magdolna* munkái:

– *József Deli:* Carotenoids with kappa-end group: retrospect and recent progress (előadás),

– *Attila Agócs*: Synthesis of water soluble PEG-carotenoid conjugates (előadás),

– *József Deli, Erika Turcsi, Ildikó Szabó, Yesuri Mosquera, Enrique Murillo:* Carotenoid composition of mamey fruit (*Pouteria sapota*) (poszter),

– *Gergely Gulyás-Fekete, Enrique Murillo, Tibor Kurtán, Tamás Papp, Tünde-Zita Illyés, László Drahos, Attila Agócs, József Deli:* Cryptocapsin epoxides, new carotenoids isolated from mamey (*Pouteria sapota*) (poszter),

– *Magdolna Háda, Veronika Nagy, Gergely Gulyás-Fekete, József Deli, Attila Agócs*: Synthesis of carotenoid dimers and trimers (poszter),

– *Enrique Murillo, Yesuri Mosquera, Tibor Kurtán, Gergely Gulyás-Fekete, József Deli:* Isolation and characterization of two novel capsorubin like carotenoids in the red mamey (*Pouteria sapota*) (poszter),

– *Afshin Zand, Attila Agócs, József Deli, Veronika Nagy*: Carotenoid-cysteine conjugates (poszter).

A Farmakognóziai Tanszék munkatársai, *dr. Molnár Péter, dr. Horváth Györgyi,* a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet és a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet munkatársainak közös munkái:

– *Péter Molnár, Györgyi Horváth, Erika Turcsi, József Deli, Masami Kavase, Kazue Satoh, Toru Tanaka, Satoru Tani, Hiroshi Sakagami, Nóra Gyémánt, József Molnár:* Carotenoid composition and *in vitro* pharmacological activity of Rose hips (poszter),

– *Ligia Focsan, Michael Bowman, Lowell Kispert, Péter Molnár, József Deli:* DFT studes of open chain carotenoid radicals: dependence on conjugation lenght (poszter),

– *Györgyi Horváth, Péter Molnár, Tímea Takács, Erika Turcsi, József Deli:* Investigation of carotenoid composition in flowers of *Chelidonium majus* L. with CLC and HPLC techniques (poszter),

– *Györgyi Horváth, Éva Szőke, Ágnes Kemény, Katalin Sándor, Péter Molnár, József Deli, Lajos Szente, János Szolcsányi, Zsuzsanna Helyes:* Pharmacological activity of lutein-RAMEB complex on sensory neurones *in vitro* and *in vivo* (poszter),

– *Kateryna Zelena, Nicole Lehnert, Ulrich Krings, Györgyi Horváth, Péter Molnár, Erika Turcsi, József Deli, Ralf G. Berger*: Degrading carotenoids by the DyP peroxidase MsP2 from *Marasmius scorodonius* (poszter),

– Hiroyuki Yasui, Takashi Maoka, József Molnár, Irén Vincze, Péter Molnár, József Deli, Gabriella Spengler, Attila Zalatnai: Quenching effect on singlet oxygen, suppression against generation of reactive oxygen species and melanin synthesis in skin, and inhibition of multidrug resistance in cancer cells by capsorubin and capsanthin (poszter).

A fenti munkák is bizonyítják, hogy a pécsi karotinoid munkacsoport – számos hazai és külföldi partnerrel együttműködve – krakkói szereplése sikeres volt.

A szimpózium egyik napján nagyszerű társasági programon vehettünk részt. A résztvevők megtekinthették a Krakkótól 10 km-re található Wieliczka Sóbányát, amely már 1978-ban felkerült az UNESCO világörökségi listájára. A sóbánya megtekintése után egy kellemes hangulatú szimpóziumi gálavacsorán vehettünk részt, amelyet szintén ezen a helyszínen szerveztek.

A konferencia szakmai és társasági összejövetel szempontjából nagyon hasznosnak bizonyult. A korábbi nemzetközi kutatási együttműködéseken kívül a jövőben új együttműködések alakulhatnak ki.

Horváth Györgyi
Farmakognóziai Tanszék

Molnár Péter (balról) Frederick Khachikkal, a Nemzetközi Karotinoid Társaság korábbi elnökével

Aktin Dinamika nemzetközi nyári iskola, szeptember 17-23, Regensburg

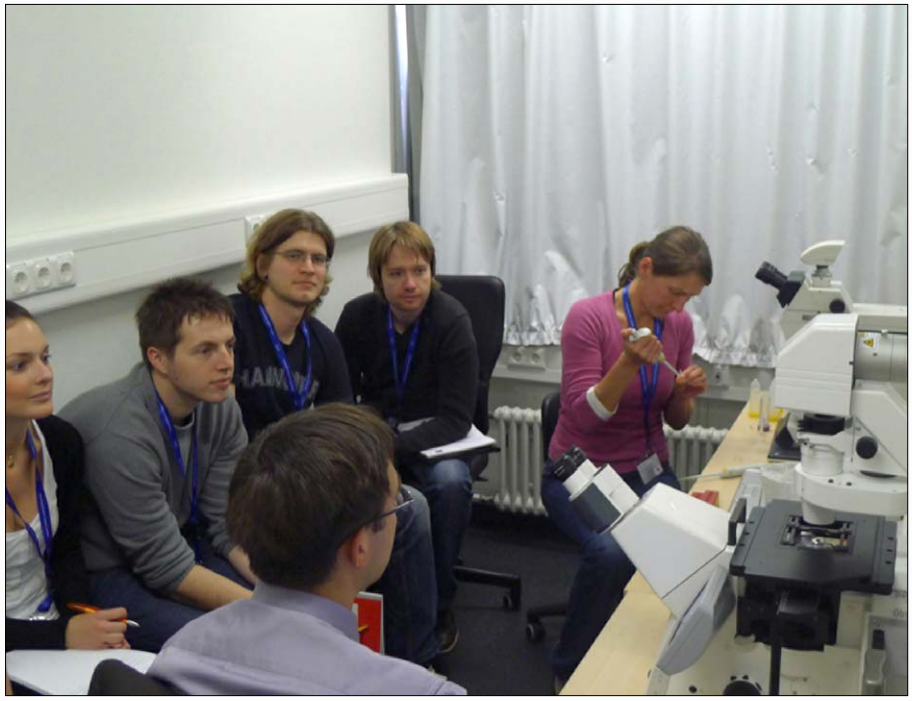

Idén másodszor került megrendezésre az "Aktin dinamika" nemzetközi nyári iskola szeptember 17. és 23. között. Az eseménynek a Regensburgi Egyetem Orvostudományi Kara adott otthont. A Biofizikai Intézetből *Bugyi Beáta* egyetemi adjunktus meghívott előadóként, valamint Vig Andrea PhD-hallgatóként vett részt. A nyári iskola célja, hogy előadásokon és gyakorlatokon keresztül bemutassa az aktin és szabályozó fehérjéivel kapcsolatos legfrissebb ismereteket és vizsgálati módszereket, a molekuláris biológiai technikáktól a biofizikai, biokémiai módszereken keresztül a sejtbiológiai vizsgálatokig. A meghívott előadok névsora impozáns, az aktin kutatás legnevesebb képviselői érkeztek a világ minden tájáról. A nyári iskolán mintegy 30 PhD-hallgató és posztdoktor kutató vett részt, akik előzetes jelentkezés alapján kerültek kiválasztásra. Számukra a részvétel ingyenes volt.

Az aktin és szabályozó fehérjéinek vizsgálatára alkalmas legújabb módszerek és technikák kerültek bemutatásra, úgy mint számos fluoreszcencia spektroszkópián és mikroszkópián alapuló technika valamint az izotermális titrációs kalorimetria. A támogató cégeknek köszönhetően a legújabb műszerfejlesztéseket is kipróbálhatták a résztvevők. Bugyi Beáta a világon is egyedülálló, ún. biomimetikus modell rendszer alkalmazási lehetőségeit mutatta be. Ez a módszer egy összetett fehérje rendszeren alapuló technika, amely lehetőséget kínál a fehérjék közötti kölcsönhatások, funkcionális csatolások (szinergikus, antagonisztikus hatások) vizsgálatára jól szabályozható biokémiai környezetben. A módszereket a hallgatók saját maguk is kipróbálhatták, megtapasztalva az aktin kutatás fortélyait. Lehetőség nyílott továbbá hozott minták vizsgálatára is.

A színvonalas program, az izgalmas tudományos beszélgetések és a regensburgi napsütötte ősz minden bizonnyal felejthetetlen élményt jelentenek minden résztvevő számra. A program jövőre is megrendezésre kerül. Bízunk abban, hogy a nyári iskola az aktin kutatás egyik hagyományos rendezvényévé válik.

Az esemény honlapja: http://www.actindynamics.org/

Dr. Bugyi Beáta

Tények és élmények

Külföldi élményeikről és ottani kutatásaikról számolt be dr. Ábrahám Hajnalka az Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium docense és dr. Bugyi Beáta a Biofizikai Intézet adjunktusa, a PAB Tudományok Szakbizottság Sejtbiológiai Munkabizottsága által szervezett Tények és élmények sorozat keretében, szeptember 29-én. A Biofizikai Intézet könyvtárában klubszerű keretek között megtartott élménybeszámoló egy újonnan indult sorozat első alkalma volt, amelynek célja, hogy a külföldi kutatás előtt és után álló kollégák megismerhessék mások ilyen irányú tapasztalatait.

Ábrahám Hajnalka arra hívta fel a figyelmet, hogy a kiutazás illetve a vízumügyintézés előtt győződjünk meg arról, hogy a fogadó intézménytől milyen hivatalos iratokra van szükségünk. Őt például két alkalommal is érte kellemetlen meglepetés – egyik alkalommal Japánban, a másik alkalommal pedig Spanyolországban – annak következtében, hogy a meghívó intézet megfeledkezett egyes adatlapok továbbküldéséről. Ábrahám Hajnalka több országban töltött rövidebb-hosszabb időt: Japánban (National Institute of Neuroscience, Tokyo), az Egyesült Államokban (Tulane Egyetem, New Orleans, LA; PennState University, Milton S. Hershey Medical Center and College of Medicine, Hershey, PA) és Spanyolországban (University of La Laguna, La Laguna).

A külföldi laboratóriumokban történt beszerzések mikéntjéről mindkét kutató beszámolt; Bugyi Beáta és Ábrahám Hajnalka egyetértettek abban, hogy munkájukat jelentős mértékben megkönnyítette, hogy nem kellett végigjárniuk a PTE-n szokásos beszerzési kálváriát. Ha szükség volt valamire – és meg volt rá a forrás – akkor az intézet hitelkártyájával például maguk vásárolták meg a kutatáshoz szükséges anyagokat, eszközöket, amelyek egy-két nap alatt meg is érkeztek. Ábrahám Hajnalka szerint a beszerzések egyszerűsége mellett az oktatás jobb szervezése is megkönnyítette a kutatók életét, amerikai és spanyol kollégái is részt vettek az oktatásban, de tömbösített módszerrel, így a kutatást is hatékonyabban tudták végezni.

Ábrahám Hajnalka külföldi kutatómunkája során a rágcsáló és emberi agy ideg- és gliasejtjeiben vizsgálta immuncitokémiai módszerrel egyes fehérjék expresszióját. Spanyolországban – ahol a leghosszabb időt töltötte – a német származású Gundela Meyer irányítása mellett az emberi agykéreg idegsejtjeinek a fejlődés során történő vándorlásának irányításáért felelős Cajal-Retzius sejteket vizsgálta. A PennState University Hershey Medical Centerben két alkalommal töltött néhány hónapot Hajnal András laboratóriumában, akinek karrierje karunk Élettani Intézetében kezdődött. Egyik alkalommal például a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj támogatásával egy anorexigén hatású peptid, az ún. cocaine-amphetamine regulated transcript peptid megoszlását vizsgálta egy természetes mutáns obes és II. típusú diabates mellitusban szenvedő patkánytörzsben egyes táplálkozás-szabályozásért felelős agyi régióban. Második ott tartózkodásakor az egyik ilyen szabályozó funkcióval rendelkező agyi terület idegsejtjeinek fehérje-expresszióját vizsgálta, különös tekintettek egy, a táplálékfelvételt gátló peptid receptorára.

Mint érdekességet megtudhattuk, hogy a pennsylvaniai Hershey városa Milton S. Hershey-ről kapta a nevét, aki a századforduló táján egy csokoládégyárat alapított, amely mind a mai napig üzemel. A gyár köré a gyárban dolgozóknak házakat épített, majd vidámparkot, iskolát és árvaházat létesített, melyeket azóta is

a Hershey Chocolate Company profitjából szponzorálnak. Az egyetemi oktatókórházat, melynek épületében Ábrahám Hajnalka is dolgozott, eredetileg szintén Milton S. Hershey építette, és ma is jelentős anyagi támogatást kap a csokoládégyártól.

Bugyi Beáta egy olyan francia kutatóintézetben dolgozott, ahol a kutatók túlnyomó többségének nem is kellett részt vennie az oktatásban. A francia felsőoktatási kutatási rendszerben a kutatásért felelős CNRS hálózathoz tartozó intézmények kutatói maguk választhatnak, hogy részt kívánnak-e venni az oktatásban. Bugyi Beáta Párizs szomszédságában a CNRS Gif-sur-Yvetteben található LEBS nevű kutatóintézetében dolgozott Marie-France Carlier csoportjában. Marie-France Carlier-ről érdemes tudni, hogy a francia kutatást átvilágító 2007-es nagy felmérés szerint benne van az első 100 legjobb kutatót tömörítő "elit" klubban. Ennek tükrében nem meglepő, hogy napi szinten tudta, hogy a csoportjában dolgozó kutatók éppen hol is tartanak munkájukban. A laborrendet tekintve Bugyi Beáta beszámolt arról, hogy a LEBS-ben a kutatóknak volt egy kis asztal részük, ahol a kutatáshoz szükséges vegyszereiket, oldataikat, kis készülékeiket tartották, ennek "szentségét" a többi kolléga is szem előtt tartotta.

Bugyi Beáta külföldi kutatómunkája során a világon is egyedülálló, ún. biomimetikus modellrendszer alkalmazását sajátította el. A biomimetikus módszer a cytoszkeletonnal kapcsolatos kutatá-

soknak, a Nature folyóirat által felsorolt 25 mérföldköve között szerepel. A módszer egy összetett fehérjerendszeren alapuló technika, amely lehetőséget kínál az aktin és szabályozó fehérjéi közötti kölcsönhatások, funkcionális csatolások (szinergikus, antagonisztikus hatások) vizsgálatára jól szabályozható biokémiai környezetben. Bugyi Beáta a biomimetikus rendszerek segítségével rekonstruálta a tropomiozinnak a sejtek mozgására kifejtett hatását, illetve a Drosophila egyedfejlődése során a petesejt aktin hálózatának kialakulását.

A franciaországi életről szólva a kutató azt is kifejtette, hogy a „franciákkal" kapcsolatos sztereotípiák nagy része igaz, valóban élnek-halnak a finom ételekért és borokért. Az előadás végén Bugyi Beáta bemutatott néhányat a Bretagne-ban, Normandiában és az Alpokban tett kirándulásokon készített képeiből. Érdekességképpen hallhattuk a camembert sajt eredetéről szóló történetet is, mely szerint Normandia Camembert nevű kis falucskájában élt Marie Harel, aki a nagy francia forradalom idején egy, a forradalmi kormány elől menekülő papot bújtatott. A pap hálaként megosztotta Marie Harellel a sajtkészítés csínját-bínját. Marie Harel lánya – szintén Marie Harel – tökéletesítette a receptet. Egy nap III. Napóleon a kis falucskában járva megkóstolta a sajtot, s olyannyira ízlett neki, hogy néhány ládával Párizsba szállíttatott. Így kezdődött a camembert sajt világhódító útja.

A sorozat következő rendezvényére október 27-én délután négy órakor kerül sor a Biofizikai Intézet tanácstermében. A rendezők a *marianna.pap@aok.pte.hu* e-mail címen várják azoknak a kollégáknak a jelentkezését, akik szintén beszámolnának külföldi kutatási élményeikről.

(Dr. Lukács András)

A szem, mint

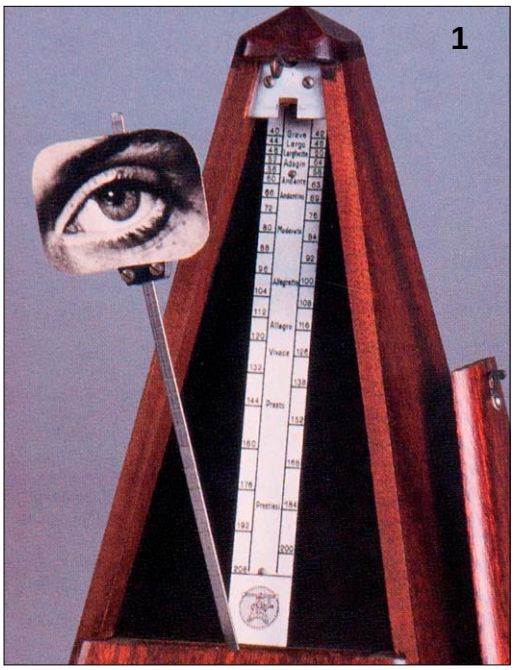

1988-ban vagy 89-ben képzőművészeti kiállítást láttam Münchenben, a Villa Stuckban „Augen-Blicke. Das Auge in der Kunst des 20. Jahrhunderts" címmel. Rajzok, festmények, fotók és szobrok voltak láthatók – *a szemről,* a legkülönbözőbb alkotási stílusban.

Bár már addig is láttam festőművészek által készített *szemet* ábrázoló képeket, sőt, *Martyn Ferenc* már 1980-ban nekem ajándékozta *„A szem"* című nagyszerű festményét, a kiállítás rám, a szemorvosra, úgy látszik maradandó hatást tett. (Visszatérve Martyn Ferencre, ajándékba adott festményét annak köszönhetem, hogy a hajdani kisgyerek <én> szemorvos lett.)

A szem ábrázolását a képzőművészet története régóta ismeri. E hosszú idő 20. századi „fejezetében" főleg szürrealista festők képein találkozunk szemekkel. Odilon Redon (1840-1916), Max Ernst (1891-1976), René Magritte (1898-1967) és Joan Miró (1893-1983), de Francis Picabia (1879-1953), Paul Klee (1879-1940) , Giorgio Chirico (1888-1978) és Frida Kahlo (1907-1954) is gyakran festettek szemeket. A szürrealista ábrázolást később ugyan más irányzatok követték, de a szem különböző képeken történő megjelenítése/ábrázolása folytatódott. Itt említem meg Marosfalvi Antal, Szkok Iván, Maria Dulemba, Man Ray és Isabella Deganis nevét.

Itt most olyan képek kerülnek bemutatásra a *szemről,* amelyeken a szem önmagában vagy dominánsan szerepel. Az első kép reprodukció, a második fénykép, az utána következőkből öt a saját tulajdonom, ajándékba kaptam az alkotó művészektől (Bizse János, Martyn Ferenc, Szabó Erzsébet, Feszt László, Kolozsvári Feszt László), egyet pedig, Pegrén festményét, *dr. Bíró Zsolt* szemész professzortól.

Sok szép festmény és rajz megtekintése (képtár, kiállítás, album, stb.) során néhány kép *szemorvosi érdeklődésemet* is fölkeltette, és a következőkben arról szeretnék beszámolni, hogy miért.

a festőművészi ábrázolás tárgya

- Rembrandt Hermensz van Rijn önarcképei (1632 és 1640)
- M.S. Livingstone neurobiológus (Harvard Medical School, Boston) megvizsgálta *Rembrandt* 36 festmény- és rézkarc önarcképét. Úgy találta, hogy a festőművész egyik szeme kifelé térő állásúnak látszik – 36 képből 35-ön. Feltételezte ezért, hogy Rembrandt térlátása nem volt (nem lehetett) teljesen kifogástalan – de ez a szemészeti állapot, szerinte, még inkább kiemelte a festőművész tehetségét (1). *E.M. Kavaler* viszont azt állítja, hogy az önarcképeken látható szemészeti „jelenség" csupán az önarckép megörökítésének időnként előforduló, mesterségbeli jegye (2). Szemorvosként azt gondolom, hogy itt valószínűleg ábrázolási jelenségről van szó, de azért ebben nem vagyok teljesen biztos.
- Albrecht *Dürer* egyik önarcképe (1491). *Arthur Linksz,* magyar szemorvos, aki az Egyesült Államokban vált igazán sikeres, elismert szemésszé (1900–1988), azon a véleményen van, hogy ezeken az önarcképeken Dürer kifelé térő szemállása az önarckép-készítés „melléktermeke", és nem valódi divergens kancsalságról van szó (3).
- Filippino *Lippi* önarcképe (15. század) az általa festett „La disputa con Simon Mago" c. festményből. A bal szem itt is divergens állásúnak látszik, de azért azt gondolom – akárcsak az előbbi esetekben, mint Kavaler és Linksz – hogy nem valódi kancsalságról van szó.

Mindazonáltal, sok olyan portrét vagy önarcképet lehet látni, amelyeken a szemek állását tekintve nem merül fel az a gondolat, hogy az egyik szem netán kifelé tér.

- id. Lucas *Cranach* festményén, „Judit Holofernes fejével (1530)", Judit nézése olyan, mintha bal szemével kifelé kancsalítana, mindenesetre, nem Holofernes levágott fejére néz.
- Vincent *Van Gogh*: „Egyszemű ember arcképe" (1888). A festményen a Saint-Rémy-i kórház egyik betegének portréja látható. Szemorvosi és „van gogh-i" értelemben egyaránt impozáns.

A vakság rangos képzőművészeti illusztrálására bemutatunk egy ritkán látható Picasso képet.

Dr. Kovács Bálint szemész professzor is nagyszerű képeket talált a látás (a szem) képzőművészeti ábrázolásáról. Ilyenek: Piero di Cosimo (1462-1521): Francesco Giambetti portréja, Joos van Cleve (1464-1540): „A Szent család", Rex Nicholls rajza a Márk evangéliuma 8;22-26-ról, sok híres kép a bibliai Tobit megvakulásáról és meggyógyulásáról (Tóbiás könyvéből).

Benke József a látással (a szemmel) kapcsolatos remek képeket ismertet „Medicina a képzőművészetekben" (4) c. nagyszerű munkájában. Most csak néhányat sorolok fel belőlük. A Jézus vakokat gyógyít gyönyörű bibliai képeken, köztük a számomra különösen vonzó Duccio di Bouninsegna (1278-1319): „Jézus megnyitja a vakon született ember szemeit", továbbá El Greco (1541-1614): „Jézus meggyógyítja a vakot", és „Krisztus meggyógyítja a vakot" (mindkét képen), aztán Nicolas Poussin (1594-1665): „Jézus meggyógyítja a jerikói vakokat", Jean Tissot (1836-1902): „Két jerikói vak" képein a szem és a szem-

betegség – legalábbis szemorvosi értelemben véve – nem látszanak. E képek egy részét korábbról, más forrásból már ismertem, más részüket azonban még nem. Akinek sikerült felkeltenem az érdeklődését, az megtalálhatja őket Benke József könyvében.

A szem és szembetegség művészi ábrázolásának látványa számomra esztétikai örömet jelent. Ebben nyilván együttesen jelen van a látás csodájával összekapcsolódott szemorvosi részem és a képzőművészet iránti affinitásom egyaránt.

Irodalom

1. Livingstone MS, Conway BR: „Was Rembrandt stereoblind?". N. Engl. J. Med. 351, 12-13, 2004.
2. Joe Friesen: „Rembrandt's vision skewed, study says". The Globe and Mail, Sept. 14, 2004.
3. Linksz A: An Ophthalmologist Looks at Art, The Smith-Kettlevell Eye Research Foundation, San Francisco, 1980.
4. Benke J: „Medicina a képzőművészetekben" Medicina, Budapest, 2010.

Képmagyarázat

1. Man Ray: Indestructible object (1923).
2. Egy Dürer önarckép (1491)
3. Bizse János: Szem (1947).

Folytatva a hátsó borítón, balról sorban

4. Isabella Deganis: A szem (2008).
5. Martyn Ferenc: A szem (1980)
6. Filippino Lippi önarcképe a „Simon Mago-val való vitá"-ból (15. század)
7. Kolozsvári Feszt László: Szemünk fénye (1962).
8. Feszt László: A szem mint medallion (1996).
9. Pablo Picasso: Celestine, 1903. (A bal szem vaksága.)
10. Szabó Erzsébet: Szemes üvegkép (1986).
11. Pegrén: Communication (1996)
12. Van Gogh: „Egyszemű ember arcképe" (1888)
13. Rembrandt önarckép (1640)
14. id. Lucas Cranach: „Judit Holofernes fejével" (1530)

Dr. Rácz Péter

Gyakorlati neurológia és neuroanatómia

Komoly Sámuel, Palkovits Miklós
MEDICINA, 2010

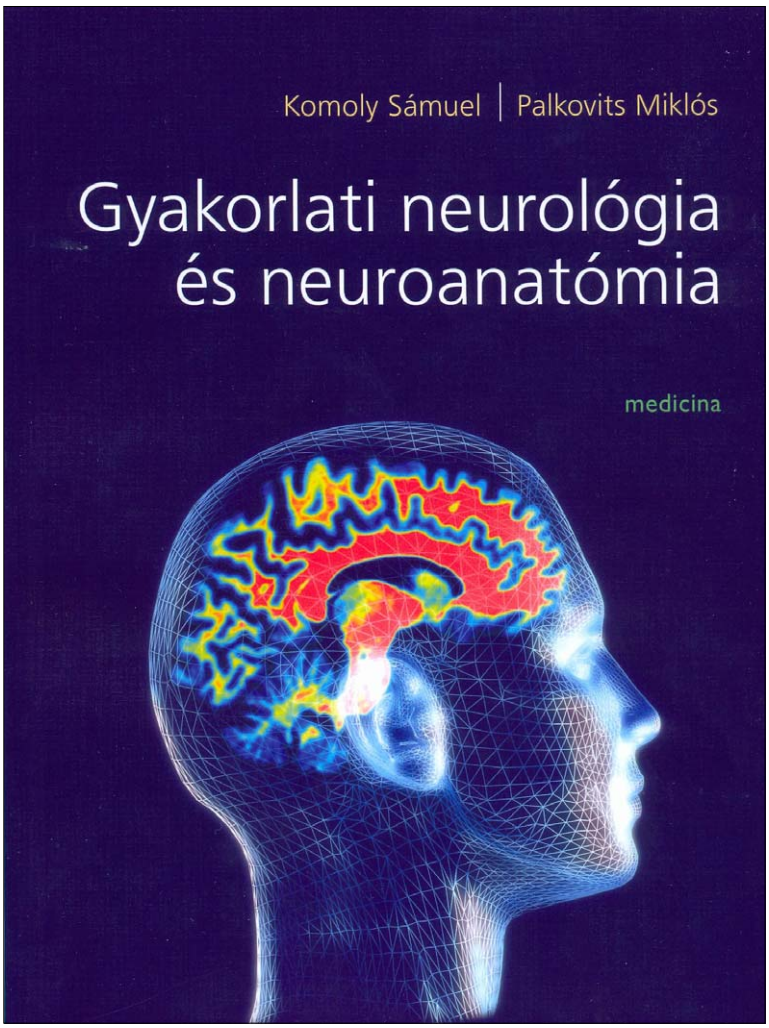

Az elmúlt évben e folyóirat hasábjain elgondolkodtató írások jelentek meg szakmánk helyzetéről. Összességében elszomorító képet festettek a jelenről és a jövendő kilátásokról. Az oktatás helyzetéről sem mutattak hízelgő képet: „Az egyetemi stáb sok tagja számára az oktatás valóban púp a háton a számos egyéb teendő mellett." Vannak azonban optimizmusra is okot adó jelek, vannak a jövő orvosgenerációja iránt felelősséget érző, az oktatást szívügynek tekintő TANÁROK. Pedig az elhivatottságon kívül semmi nem ösztönöz a minőségi munkára, a magas színvonalú oktatás sokadik szempont a szakmai előrehaladás szempontjából, erkölcsi és anyagi megbecsüléssel sem jár. Legfeljebb azoknak a kollégáknak megbecsülését tudhatják magukénak, akik nyugdíjas korukban is emlékezni fognak azokra a TANÁROKRA, akiktől az egyetem falai közt, a betegágy mellett, vagy akiknek könyveiből elsajátították választott hivatásuk alapjait.

Bár a Gutenberg-galaxis fényei halványulnak, a monitorok vibrálása nem pótolja a könyv lapjainak zizegését, illatát. Egyetemi tankönyvet írni sokszorosan hálátlan feladat. Minden legyen benne, ami fontos. De mi a fontos? Legyen korszerű, naprakész a közvetített tudás. De felgyorsult világunkban átfoghatja-e egy, akár két szerző szakmája minden területét magas színvonalon? Nem szabad a szakmai sovinizmus hibájába esni. De nem az jellemzi-e a szakmájuk iránt elkötelezetteket, hogy saját hivatásukat mindennél fontosabbnak tartják? Legyen szép, mutatós kivitelű a könyv, okozzon esztétikai élvezetet is a lapozása. De hogyan fér bele a szűkös pénzügyi keretbe az olyan „fölösleges dolog", mint a szép borító, sok és színes ábra, minőségi papír, igényes nyomdai kivitel, tartós és strapabíró kötés? És még nem beszéltünk a kiadó kívánságairól, feltételeiről: terjedelem, példányszám, anyagi korlátok, támogatók szerzése. Ezért ünnep, ha egy új tankönyv megjelenik, ha van aki vállalja az akadályok hosszú sorának leküzdését, hogy a könyv megírását már ne is említsük. Most végre ünnepelhetünk, kezünkbe vehetjük a kötetet, és magunk is meggyőződhetünk, hogy valóban sikerült minden gátat átugrani.

Egy szép könyvet vehetünk kezünkbe. Az elegáns borító Bede Tamásné munkáját dicséri. Igényes a nyomdai kivitel, pedig a színkódok alkalmazásával, a sok színes ábrával nem könnyű feladatot szabtak a szerzők. A magyar tankönyvkiadásban általában nem megszokott módon sok fotó, CT/MR kép, színes szövettani és anatómia ábrák teszik vonzóvá az olvasó számára.

Már a fedlapon is megakadhat a szemünk: nem szokványos szerzőpáros jegyzi a könyvet. Egy elméleti és klinikai idegtudományok területén jártas, gyakorló neurológus és egy világszerte ismert és elismert neuroanatómus. A neveknek üzenete is van. Azt jelzi, hogy a magyar neurológia legjobb hagyományait kívánják a szerzők folytatni, az alapos neuroanatómiai és patológiai ismeretekkel megalapozott klinikai gyakorlatot, mely a kezdetektől jellemző a magyar neurológiára. Valójában még több szerző munkájáról van szó, a Függelék diagnosztikus módszereket bemutató rövid fejezeteit az adott területen jártas kiváló szakemberek jegyzik.

A könyv alapvetően a tankönyvek hagyományos és jól bevált struktúráját követi, de több nem szokványos újítást is bevezettek. Jó szerkesztési gondolat a neuroanatómiai fejezetek és az egyes kórképekkel kapcsolatos legfontosabb klinikai ismeretek eltérő színnel történő kiemelése.

Az ötletek legfontosabbika a klinikai ismereteket leíró fejezetek és a hozzájuk szorosan kapcsolódó, modern neuroanatómiai ismeretek összekapcsolása. A Függelék, amint a bevezetésben is szerepel, azokat a neuroanatómiai fejezeteket tartalmazza, melyek a klinikumhoz lazábban kapcsolódnak, de az érdeklődő klinikusok számára is hasznosak az agy funkcionális anatómiai alapjainak megismerésében. Olyan fejezetek olvashatók itt, mint a limbikus rendszer modern összefoglalása, a neuroszekrécióval kapcsolatos alapfogalmak, a biogenamin tartalmú idegsejtek topográfiája. Maradva a Függeléknél: jó a diagnosztikus módszerek, állapotfelmérő skálák rövid összefoglalása. Idegennek tűnik a néhány esetismertetés. Hiányérzete marad az olvasónak, hogy ennek a jó ötletnek nem történt meg a szisztematikusabb kidolgozása. Erre lehetőség lenne minden fejezet végén, vagy egy külön fejezetben, de a neurológia minden fontos területére kiterjedően. Tekintsük ezt a néhány esetleírást, mint ízelítőt a második kiadáshoz.

Maradva a jó ötleteknél, ilyen a Neuroanatómiai szószedet. A hallgatók ötödévre megkopott anatómiai ismereteik gyors felfrissítésére használhatják, de a klinikai rutinban elfáradt kollégákat is segítheti. A Neurológiai szószedet akár egy neurológiai enciklopédiának is lehet a csírája.

A könyv több mint egynegyede a propedeutika. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek fontosságát, hiszen a modern diagnosztikus eszközök birtokában hajlamos a fiatal úgy gondolkodni, nincs is szükség a precíz anamnézis felvételre és a gondos fizikális vizsgálatra, majd a megoldják a kérdéseket a különböző

vizsgálati leletek. A fejezet kitűnően illusztrált. A vizsgálat menetét fényképfelvételek mutatják be, mellettük megtalálhatók a vonatkozó anatómiai fejezetek a szemléletes ábrákkal. Jó lenne, ha a felnövő új generációk is ilyen részletes tünetelemzéseken keresztül sajátítanák el a diagnosztika művészetét. Hibás az a nézet, hogy a valóban csodálatos képalkotó diagnosztika, neurofiziológia stb. kiváltja a részletes anamnézisen és fizikális vizsgálaton alapuló diagnosztikát. Naponta szembesül a gyakorló neurológus, hogy a modern vizsgáló módszerek nem segítenek, és csak a klasszikus neurológiai ismeretekre alapozó szemlélet vezet eredményre. Ennek alapja ma is a gondos anamnézisen, alapos fizikális vizsgálaton és pontos neuroanatómiai ismereteken nyugvó értékelés. A második kiadásban talán már egy DVD mellékleten is követhetjük a részletes vizsgálat menetét.

A részletes neurológiai első fejezete az agyi érbetegségekkel foglalkozik. Ezt indokolja a betegek nagy száma, a súlyos következmények, melyek drámaian befolyásolják az egyén életét, egyaránt kihatnak a szűkebb és tágabb értelemben vett közösség terheire. Áttekintést kapunk a pathomechanismustól kiindulva az alapvető klinikai entitásokon keresztül a kezelési és a megelőzési lehetőségekig a betegségcsoport minden fontos aspektusáról. A kiemelések a legfontosabb praktikus tennivalókra irányítják az olvasó figyelmét.

Nem kevésbé jelentős, és a sok családot érintő, de a társadalomra számára is nagy terhet jelentő betegségekkel, a demenciákkal foglalkozik a következő fejezet. A szerzők a pszichiátria és neurológia határterületét jelentő téma feldolgozásában a pathophysiológiára helyezik a hangsúlyt. A pathológiai változások leírásától, a biokémiai ismereteken keresztül, a molekuláris biológiai megfigyelések összefoglalásáig terjed a téma ismertetése.

A „neurológia nagy tanítómesteréről" az epilepsziáról és az alvászavarokról írt fejezetek a szakterület kitűnő művelőjének, Janszky Józsefnek közreműködésével készült. Didaktikusan jól felépített, az alapfogalmakat pontosan meghatározó, a gyakorlati ismereteket hangsúlyozó áttekintést olvashatunk.

Kitűnően sikerült a Parkinson-kór és az egyéb akaratlan mozgászavarokkal járó betegségek leírása. A törzsdúcok anatómiája, kapcsolatrendszere, a bonyolult funkcionális viszonyok minden hallgató rémálmai közé tartoznak, de a gyakorló neurológus számára sem könnyen átlátható terület. Megnyugtathatom az olvasót, itt egy tömör, kitűnően felépített, jól követhető, élvezetes olvasmányt jelentő áttekintéssel találkozhat. A mozgató kör kapcsolatrendszerei, excitatórikus és gátló hatásoknak, neurotransmittereknek leírása világos struktúrát rajzol elénk. Ha ezután valaki számára még maradtak homályos pontok, a direkt és indirekt cortocostriatalis pályák leírásában megvalósuló szintézis ezeket is eltünteti. A következő szakaszból az is kiderül, hogy a neuroanatómia nem magáért való tudomány, szoros kapcsolata lehet a kórfolyamatok alapjainak feltárásában. Ezt szemléletesen igazolja a Parkinson-kórban kialakuló funkcionális neuroanatómiai változások leírása.

A neuroimmunológiával foglalkozó két fejezet megírása valószínűleg nagy önmérsékletet igényelt a szerzőtől. Az általa oly kedvelt témáról nyilván szívesebben értekezett volna hosszasan, de a terjedelem szűkre szabott korlátai feszes tömörségre kényszerítették. Így is sikerült a sclerosis multiplexről, a Devic-betegségről és a myastheniáról minden lényeges információt és a korszerű szemléletet is belesűríteni a rendelkezésre álló néhány oldalba. Az ide szorosan kapcsolódó paraneoplasiás szindrómák fejezet hatásos figyelemfelhívás erre a fontos, a betegek sorsát alapvetően meghatározó, de talán még ma sem jelentőségének megfelelően kezelt területre.

Egyet lehet érteni a szerzővel, hogy a környéki idegrendszer betegségei „méltatlanul a neurológiai gyakorlat és oktatás perifériájára szorul". Pedig a leggyakoribb idegrendszeri betegségekről van szó. Átfogó képet igyekszik adni ezekről a kórképekről, a peripheriás idegrendszer szerkezetéről, működéséről, a károsodások alapvető morfológia típusairól. Röviden megtaláljuk a sokszínű betegségcsoport valamennyi fontos fejezetét, a kompressziós szindrómáktól, a vékony rost neuropathiákon, dysimmun neuropathiákon keresztül az öröklődő kórképekig.

A fájdalom fejezet sokszínűen tárgyalja a témát. Az általános ismeretek tömör összefoglalását a fájdalom anatómiájának a megszokott magas színvonalú, részletes ismertetése követi. Olvashatunk a neuropathiás fájdalom pathomechanismusáról, a diagnosztikus szabályokról és nehézségekről, a kezelés elveiről, de eljut a funkcionális MR nyújtotta lehetőségek felvillantásáig is. Összefoglalja a legfontosabb neuralgia szindrómákat: trigeminus, glossopharyngeus neuralgia, amyotrophia neuralgica, arcfájdalmak. A fájdalommal járó kórképek közül a neurológiai gyakorlatban legfontosabbal, a fejfájással külön fejezet foglalkozik.

A degeneratív csigolya és porckorong eltérésekről írottakat nem is a hallgatóknak, sokkal inkább az alapellátásban dolgozóknak és szakorvosoknak lehet ajánlani. A nemzetközi elvekkel összevetve kritikus, de reális képet fest a jelenlegi hazai gyakorlatról. A sok felesleges szakorvosi vizsgálat, szükségtelen képalkotó diagnosztika, az átgondolt indikáció nélkül végzett műtétek; mind-mind fixálják a beteg somatizációs zavarát. Szemléletet igyekszik közvetíteni, szemléletet kellene változtatnunk, ehhez ajánlott az itt leírtak elolvasása és megfontolása.

A szédülés és szédülékenység nyugodtan nevezhető a neurológia egyik keresztjének. Gyakori panasz, melynek értelmezése, minősítése sok bizonytalanságot szül, kezelése nem ritkán végződik kudarccal. Ezen a nehéz terepen segít eligazodni a neuroanatómiai alapok, funkcionális alapfogalmak összefoglalása. Az ezt követően taglalt klinikai vonatkozások így már sokkal könnyebben érthetők.

Egy-egy rövid fejezet erejéig a neurotraumatológia és neuroonkológia területére is kitekintést kapunk. Majd az intracraniális nyomásfokozódásról, az agyödémáról és kezeléséről olvashatunk.

Közös fejezetben szerepel az alkoholizmus és a kábítószerek idegrendszeri hatása. Sajnálatosan időszerű és hiánypótló ez a fejezet. Ismét nem csak a klinikai vonatkozásokról kapunk áttekintést, hanem az azt megalapozó elméleti ismertekről is. Az opioid és cannabinoid neuropeptidekről anatómai összefüggésekbe ágyazott ismertetést találunk. A kábítószerek idegrendszeri hatását is jobban megértjük, miután elolvastuk a jutalmazási folyamatról, a limbikus-striatalis kör, a nucleus accumbens szerepéről leírtakat.

Egy utolsó nekirugaszkodás, de megéri a koncentrált figyelmet. A hypothalamo-hypophysis rendszer következik. Valljuk be, ritkán mélyedünk el ennek a struktúrának a tanulmányozásában, de könnyen jelentjük ki, centrális eredetű láza van a betegnek. Érdemes felelevéníteni a halványuló anatómiai és klinikai ismereteket is.

A neuroinfektológiából a klasszikus ismeretek összefoglalásán kívül az újnak mondható kihívásokról is képet kapunk. Így foglalkozik a még ma is divatos Lyme-kórral és korunk két fenyegető rémével a PRION-betegségekkel és a HIV-fertőzéshez társuló idegrendszeri infekciókkal. Utóbbiak közül elsősorban a progresszív multifocalis leukoencephalopathia emelhető ki.

Az elmúlt két évtizedben a neurológiát a képalkotó diagnosz-

tika nyújtotta új lehetőségek mellett a genetika fejlődése változtatta meg alapvetően. A klasszikus neurológia szinte alig művelhető genetikai ismeretek, genetikai háttér nélkül. Erre bizonyíték a vázizomzat betegségeivel és a neurogenetikával foglalkozó két fejezet.

Valószínűleg nem véletlen, hogy a szerzők a zárófejezetben a depresszió és a neurológiai betegségek kapcsolatával foglalkoznak. Ha csak a stroke-ot, a Parkinson-kórt és az epilepsiát tekintjük, olyan hatalmas betegszámról van szó, amit a mai körülmények között a psychiátria nem képes ellátni. Jó lenne aktívabb szerepvállalást engedélyezni ezeken a területeken a neurológusoknak. Egyúttal ez arra is figyelmeztet, hogy ne feledkezzünk meg a közös gyökerekről. Minden különválás ellenére vannak szoros érintkezi pontok, átfedések a két szakma között, nem érdemes, nem racionális minden területen éles korlátokat állítani.

Végezetül kinek lehet ajánlani a könyvet? Mindenkinek, akit érdekel a neurológia. Bár a szerzők deklaráltan tankönyv írására vállalkoztak, nem csak az egyetemi hallgatók, a rezidensek is hasznosan forgathatják lapjait. Jó lenne ha az alapellátásban dolgozó kollégák polcán is ott lenne ez a kötet, és még az se lenne baj, ha az "öreg" szakorvosok ráérő idejükben elolvasnák egy-egy fejezetét. Csak remélni lehet, hogy ez a kötet nem csupán egyszeri felbuzdulás volt, lesz folytatás, második és sokadik kiadás.

Dr. Diószeghy Péter
osztályvezető főorvos
Jósa András Kórház, Nyíregyháza

A tankönyvről az interneten elérhető további recenziók:
http://www.aleph.hu/~motesz/docs/Recenzio_Komoly_Samuel_Palkovits_Miklos_Gyakorlati_neurologia_es_neuroanatomia.pdf

Emlékezés a Mesterre

(Tudva jól, hogy a címben szereplő szót kis betűvel kell írni, de mindenkori Mesteremre, Romhányi György professzorra emlékezve, most kivételesen, hadd írjam nagybetűvel)

Romhányi (Reichenbach) György 1929-1946 között a Pázmány Péter Tudomány Egyetem orvosi fakultásának elismert tanára volt. A hallgatók a legnépszerűbb oktatók közé sorolták (dr. Stenszky Gyula és István Lajos egyetemi tanár közlése). Előadásain minden hallgatót megmozgatott, magával ragadott. 1944-ben a front közeledtével a magyar orvostanhallgatók egy részét a németországi Halléba (Halle an der Saale) telepítették, s ezek kísérő tanárai közé rendelték Romhányit is.

1946-tól 1951-ig volt a szombathelyi kórház kórboncnoka és laboratóriumi főorvosa.

Tudományos felkészültsége és igényessége, karizmatikus személyisége vonzotta a tehetséges fiatalokat, és itt valósággal „magánegyetemet" szervezett. Solymoss Béla, Németh-Csóka Mihály, Tanka Dezső és István Lajos voltak a lelkes csapat tagjai, akik referáltak és külön feladatokat kaptak Romhányi tanár úrtól, s akikből később kiváló egyetemi tanárok lettek.

Dr. Romhányi György 1951 és 1976 között volt a Pécsi Orvostudományi Egyetem Kórbonctani Intézetének igazgatója. Akkor Pécsett a kórbonctan egy épületben volt az Anatómiai és az Igazságügyi Orvostani Intézettel, a Dischka Győző utcában. Ma ebben az épületben 1976 óta az egyetem fogászati klinikája működik.

Személyesen 1961 augusztus végén ismertem meg Romhányi professzort . Ebben az évben nem nyertem felvételt a Pécsi Orvostudományi Egyetemre. Dr. Méhes Károly, aki akkor fiatal tanársegéd volt a Kórbonctani Intézetben, egy edzésen szólt nekem, a Pécsi Egyetemi Atlétikai Clubban (vívtam), hogy „főnöke, Romhányi György muzeológust keres szeptember elsejével. Volna-e kedved hozzá? Itt sokat tanulhatsz, a főnök szigorú, de igazságos ember". Majd röviden vázolta az elvégzendő munkát, és azt tanácsolta, hogy keressem fel Romhányi György professzor urat, ha lehet, már másnap. Dr. Pálfai Károly úr, az intézet akkori fotósa is megkeresett és ő is informált erről a lehetőségről.

A Romhány professzor úrral való találkozás döntő hatással volt további életemre.

Augusztus végén dr. Méhes Károly mutatott be neki, mint akit évek óta jól ismer és a következő évben újra szeretné megpróbálni a felvételt az Orvostudományi Egyetemre. Ezt kikérdezés követte, amelynek során Romhányi hirtelen németre fordította a társalgás nyelvét, majd a félórás beszélgetés végén újra megkérdezte, hogy az orvosi tevékenységet valóban komolyan gondolom-e, és „ha igen, – mondta – „akkor itt a fiatalembernek igyekezni és tanulni kell, s még egyszer meg kell próbálnia a felvételt". Majd a mondottakat megerősítve, rámutatott az asztalán lévő folyóiratokra: „Mester, nekem is minden nap kell tanulnom, a napi penzumot teljesíteni kell, s ezt várom el munkatársaimtól is!".

Ezután levonultunk a boncterembe, megmutatták jövendőbeli munkahelyemet, a múzeumot, amelynek bejárata a boncteremből nyílott. A polcokon különböző nagyságú üvegedényekben színes emberi preparátumok sorakoztak: máj, szív és egyéb szervek, patológiás elváltozásokkal.

Itt találkoztam életemben először a halállal. A döntésre, hogy jövök, maradt egy délutánom. Számomra szimpatikus volt, ahogy a professzor úr a mindennapi tanulás, a mindennapos megújulás szükségességéről beszélt, és az a tény, hogy a sikertelen felvételi okozta csalódás után felcsillant számomra a „hogyan tovább" reménye.

Másnap reggel 7 órától 8-ig tartott a formaságok elintézése, s utána a professzor urat máris „akcióban" láthattam a boncteremben, a hallgatókkal. Miután a névsort végignézte, elkezdődött egy Romhányira annyira jellemző, didaktikusan roppant céltudatos párbeszéd. A hallgatókat nevükön szólította, s a rövid esetismertetés után rátért a lényegre: több kérdést tett fel. Itt nem ismert tréfát. Rögtön hallottam a „keskeny vágányú" medikusról és klinikusról, akik csak egy dimenzióban tudnak gondolkozni., nem szerette őket! De ez nemcsak a hallgatókra és klinikusokra vonatkozik, mondotta, hanem a mindennapi életre is. Beszélt az ellenpólusról is, a széles látókörrel rendelkezőkről, s mondotta, hogy több ilyen típusú emberre van szükségünk.

Ezután bejött a múzeumba, ahol a dr. Méhes Károly által előkészített preparátumokkal vártuk őt, amelyeket még egyszer szemügyre vett. Ezeket ilyenkor nem egyszer, ollóval illetve szervkéssel megfelelő formára alakította, közben elmagyarázta nekem a helyes ollófogást és késtartást. Majd kiválasztott egy megfelelő edényt, ahova beállította az elkészült preparátumot, visszaszínező oldat került az edénybe, majd ideiglenesen lezárták. Két óra múlva visszajött, megcsodálta a készít-

ményt, ellenőrizte a pH értéket, majd kikérdezte, hogy mit tudok a visszaszínező reakcióról. Arra kért, hogy a visszaszínező oldat pH-ját minden nap ellenőrizzem, s ha kell, lecseréljem. Az első négy hét volt „próbaidő", ahogy ő mondta. A tisztaságra nagyon ügyelt. Új küszöböt rakatott le, hogy az ajtó a boncterem felé légmentesen zárható legyen.

Ha a szekció során érdekes preparátumot látott, akkor azt aznap 10%-s sós formalinban kellett rögzíteni. Az ún. visszaszínezés folyamata 3-4 hétig tartott, ezután következett a készítmények végleges lefedése. A komplett készítményeken a diagnózis mellett az üvegedény oldalán a rövid anamnézis szerepelt, laborértékekkel, megfelelő röntgenképpel és a halál okával.

Minden igyekezet ellenére egyszer-egyszer mégiscsak kifakadt: „Mester, jó hogy jössz, így senki nem tudott egy jó készítményt eltolni, mint te, külön tehetség kellett hozzá!"

Meg kellett tanulnom plexivel dolgozni.

Nagyon igyekeztem, hogy az általa állított magas követelményeknek megfeleljek. Egy idő után megengedte, hogy a gyakorlatok azon részét, amikor a hallgatókkal foglalkozik, meghallgathassam. Óriási élmény volt, és életre szólóan megmaradt bennem, sőt, későbbi tanári működésemre is meghatározó volt. A hallottakkal kapcsolatban nagyon sokat kérdeztem Méhes Károlyt, a „kisfőnökömet". Egy idő után ő is több dolgot visszakérdezett, ami nála már Romhányi hatása volt.

A professzor úr javasolt a felvételi előkészítőre azzal, hogy ne hozzak szégyent a házra, hiszen ebben a házban dolgozott Szentágothai János professzor is, aki engem személyesen ismert.

Fél év után *dr. Orbán István* lett a múzeum felügyelője, de a személyes kapcsolat Méhes Károllyal továbbra is megmaradt.

Romhányi professzor úr nagyon büszke volt makroszkópos készítményeire. Ha előadott Budapesten, többször vitt magával plexi készítményeket.

1962 márciusában és áprilisában naponta tett fel nekem kérdéseket biológiából és kémiából. Csak később tudtam meg, hogy állandó kontaktusban volt a biológus tanársegéddel, aki az előkészítőn az előadónk volt.

A felvételi vizsga előtti hetekben délutánonként, 14 óra után, hazaküldött tanulni, készülni a nagy napra. Ő már a vizsga másnapján tudta, hogy a maximális pontszámmal vettek fel a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, de erről augusztus közepéig nem szólt. Augusztus közepén Szentágothai professzor jelenlétében arra kért, hogy az egyetemen tanuljak, szégyent erre a házra ne hozzak, majd hozzátette, „a végeztél és valóban patológus szeretnél lenni, akkor várlak vissza".

A hat év alatt, különösen az első évben többször megkért múzeumi készítmények preparálására, illetve, az utódok betanítására. Az ötödik és hatodik szemeszterben a kórbonctani előadásokon az első sorban volt a helyem, s Romhányi professzor úr, Kelényi és Jobst docens urak is, olyankor, amikor a hallgatóság a feltett kérdésre nem tudott válaszolni, utolsónak mindig engem kérdeztek. Többször elhangzott egy egész évfolyam előtt, hogy „ezt Makovitzkynak tudnia kell!". Ennél nagyobb stimulust nem kaphattam volna! Ahogy ő mondta: „Mesterke, itt állandó szellemi haptákban kell állni!". A boncteremben és a hisztológiai gyakorlatokon, de a kollokviumokon és a szigorlatokon is a maximumot várták el tőlem, nemcsak a csoportvezetőim, Kelényi Gábor és Rohonyi Béla, hanem ő is. Hogy mit vár el tőlem, azt többször hallanom kellett, az ő sajátos formájában: „Nehogy valaki azt higgye, mert te itt dolgoztál, akkor te jobb jegyet kapsz, különben is velem nem lehet bratyizni!" A kórélettan szigorlat után elkészültem erőmmel, ezt ő is jól tudta, mégis jól sikerült a kórbonctani szigorlatom.

A negyedik évtől externista voltam dr. Deák György tanársegéd mellett, s így közvetlenül az ő felügyelete alatt is dolgoztam.

1965-ben és 1966-ban a lipcsei és a mainzi egyetemek patológiai intézetében végeztem famulaturát, amelyekhez a professzor úr írt ajánló leveleket. Első tudományos előadásom egy német preparátor konferencián hangzott el az ő visszaszínező módszeréről.

Az elutazás előtt kikérdezett, majd azt mondta: „Jó lesz felkötni a gatyát!" Ez a szinte atyai bánásmód és törődés emlékeztetett Melanchton Fülöpre, a reformáció második emberére, aki név szerint ismerte hallgatóit és ajánló levelekkel látta el őket, majd végzésük után is kontaktusban maradt velük.

1967-ben két mentor vezetése mellett a veseerek lekötéséről írtam egy pályamunkát, amelyben az érlekötést követő veseelváltozásokat enzimhisztokémiai és polarizációs optikai módszerekkel vizsgáltam. Munkámra a rektortól első díját kaptam. Donhoffer rektor úr külön magához hivatott és megdicsért, további tudományos munkára biztatva. Az enzimhisztokémiai adatokat később Romhányi professzor egy publikációjában felhasználta.

1967-ben tanszéki demonstrátor lettem, s így a hallgatók oktatásában is részt vehettem. Nagyon jók voltak a gyakorlati előkészítők, a metszetek elmagyarázása mellett a főhangsúlyt a makroszkópos készítményekre helyeztem, illetve, lerajzoltattam azokat a hallgatókkal. A múzeumi munka támogatása mellett Romhányi professzor önállóságot kívánt tőlem, de az ellenőrzésről nem mondott le soha.

1968-ban egy Pécsett megrendezett nemzetközi tudományos konferencián vettem részt, ahol a „Veseerek lekötésével előidézett változások polarizációs mikroszkópos és enzimhisztokémiai vizsgálata" című előadással első díjat kaptam. Romhányi professzor elsőként gratulált. A sikert persze előkészítés és kemény munka előzte meg, ahol ő a témával kapcsolatos, várható kérdéseket tette fel nekem.

Az utolsó évben többször bevitt magához a polarizációs mikroszkóphoz, ahol sokat magyarázott, rajzolt és ellátott irodalommal. Egy alkalommal váratlanul megkérdezte, hogy tudok-e rajzolni, mert ha nem, akkor tanuljak meg: „Mindent meg lehet tanulni, mester, csak akarni kell, a <Muss> a legnagyobb úr! És különben is, rajzolás nélkül nem lehet előadni, gondolj Szentágothai professzorra és iskolájára!".

1969 márciusában az intézetbe kerültem. A stúdium alatt az addig közvetlenebb Romhányi professzor úr, szigorúbb hangot ütött meg, jóval többet követelt. Megbízott a tantermi és múzeumi teendőkkel, amelyet szigorúan felügyelt.

Külön csoportot még nem kaptam, de a tanársegédek távollétében többször kisegítettem a csoportokat. Az ötöd- és hatodév munkája most ért be igazán.

Fontos boncseteket bízott rám, többször boncoltam szombat délután is, amikor nem sokkal a halál beállta után, „taxival hozott, klinikai eset érkezett", legtöbbször a híres „Hámori klinikáról" Hámori porfesszorral együtt. Ilyen ún. „zenés boncolásokon" elemében volt. Itt mindennek stimmelnie kellett, a kés tartástól a fiziologiás sóig időnként az Ő gondolatainak a kitalálásáig!

A boncolási jegyzőkönyveket személyesen ellenőrizte.

Az első önálló csoportomat az 1969/70-es tanévben kaptam, s a múzeumi teendők mellett továbbra is ún. előboncoló maradtam. Naponta bizony általában 19-20 óra lett, amikor hazakerültem.

Többször elhangzott tőle Zrínyi Miklós híres mondása, amely rád is vonatkozik: „Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel." És mit kell neked tenned: ha rövid a nappal, dolgozz az éjszakába (toldd meg egy éjszakával!)

Rendszeresen látogatta a bonctermi gyakorlatokat. Hamar kész kellett lennem a boncolással, hogy mindig maradjon 15-20 perc az eset megbeszélésére és arra, hogy a hallgatókat a várható kérdéseire is felkészít-

sem. Általában fél 9-kor jelent meg a boncteremben, amikor rövid esetismertetés után kezdődött a párbeszéd. A második szemeszterben már érezhetően gördülékenyebben ment minden, mert sikerült a hallgatókat felkészítenem Romhányi nem mindennapi gondolatmenetének követésére. Soha nem járt ezért dicséret, számara ez volt a természetes. Mindent tudni akart a hallgatókról, s bizony ezt nehéz volt teljesíteni.

A múzeumot is ellenőrizte, amely közben a „vasvilla múzeum" jelzőt kapta dr. Kellermayer Miklóstól.

Csoportjaim a tanulmányi eredményeket illetően az élmezőnyben végeztek. Az 1970/71-es tanévben tíz jelest, nyolc négyest és egy kettes adott (ez utóbbi hallgató nem volt magyar nyelvű, egy afrikai törzsfőnök fia, ugyan én még külön is foglalkoztam vele). A szigorlatok után magához hivatott, s azt mondta: „Mesterke, úgy látszik lassan megtanultál oktatni, nem is csináltad roszszul." Ez nála már dicséretnek számított. Majd megkérdezte, hogy miként értem el ezt az eredményt. Úgy éreztem, hogy ezt ő tudja a legjobban, de tőlem is szerette volna hallani. A recept a következő volt: először a klinikától kapott kórlapokat tanulmányoztuk át, felolvastam az epikrízist, s csak utána kezdtük el a boncolást. Ügyeltem arra, hogy a hisztológiai gyakorlatokon mindenki leírja és lerajzolja, amit az előadáson Romhányi rajzolt a táblára, vagy ő, vagy én mondtunk. Kéthetenként külön 2-3 órát foglalkoztam minden csoportommal. Ahol láttam, hogy valóban segítenem kell, először szép szóval segítettem, de ha kellett szigorral is, amit kizárólag négyszemközt tettem meg. Minden alkalommal kértem őket, hogy a kórélettant folyamatosan tanulják. A kórbonctani szigorlat előtt még egyszer találkoztam a csoporttal, ahol több dolgot is pontosítottunk.

A szigorlatról: 8 órától ½ 10-ig tartott a bonctermi és a szövettani vizsga, illetve az írásbeli kérdések megválaszolása. Ezt egy 20-30 perces szünet követte, majd délután 2-3 óráig tartott a szigorlat szóbeli része. Nehéz volt nála „kirúgódni", de a jó jegyért meg kellett dolgozni. Mindenkiből igyekezte kihozni a maximumot.

Az eredmény kihirdetésekor minden szigorlatra megjelentről értékelést mondott.

Mint oktató, rengeteg didaktikai kérdéssel is foglalkozott. Több cikket is írt a helyes oktatásról, a proporcionált tantermi előadásról. Hangsúlyozta, hogy a tantermi előadásokat a tanszékvezetőnek kell megtartani, ezt nem szabad kiadni a kezéből. Az oktatás művészet, de minden alkalommal említette, hogy a hallgató is ember.

Az első tudományos feladatom az ő kedvenc témájával volt kapcsolatban: az öregkori amyloid előfordulása az artériák falában. Az anyagot részben nekem kellett lemetszeni (jó iskola volt!), deparaffinálás után, módszere szerinti festés következett, kongóvörössel. Majd lefedés gummi arabicummal, s végül nekem kellet elvégezni a készítmények értékelését. Hetenként bemutattam professzoromnak a metszeteket. Ellenőrizte a lerakódásokat, a lokalizációt, az elvégzett reakciókat. Csak egyszer említette a triptophan reakciót, s amikor azt is elvégeztem, meg volt vele elégedve. Irodalmat adott, majd táblázatokat kellett készítenem, illetve fotóznom.

1971 májusában volt a Magyar Patológus Társaság kongresszusa Pécsett, s az intézetből mindenki szerepelt egy-egy előadással. Örült a sikernek.

1970 júliusában boncoltam egy primer amyloid esetet (673/1970), amelyet a máj birsalmára emlékeztető metszéslapja alapján Kelényi Gábor oldott meg. Elvégeztette a lugol reakciót, s ekkor derült ki, hogy generalizált amyloid esetről van szó. Így prezentáltam az esetet Romhányi professzor úrnak, azzal a megjegyzéssel, hogy azt Kelényi Gábor diagnosztizálta. A boncolás után derült ki, hogy az esethez egy beküldött nyirokcsomó is tartozik. Ebben utólag ismertük fel az amyloid lerakódást, ami bántotta, s megjegyezte: „a hetyke Gyuri és társai elaludtak!"

Az 1970-es év rendkívüli volt, mert Romhányi professzor úr szabadságon volt, s amikor a szabadságáról visszajött, akkor prezentáltam az esetet teljességében. Először egy kicsit megszidott, mint utólag elmesélte, nehogy valakinek erről beszéljek, hiszen egy primer amyloid esetről van szó. Olyan reakciókat is elvégeztem, amelyekről ő már 1968 márciusában beszélt a berlini Charité-ben. Amikor elmondtam neki, hogy szerettem volna őt meglepni, megenyhült. „Máskor tessék tőlem vagy az itt levőktől engedélyt kérni, mert egy félkész dologról van szó". Egy hét múlva hivatott s örömmel újságolta, hogy amit láttam helyes volt, ezzel az esettel demonstrálta a primer és szekunder amyloid lerakódás közötti biológiai különbségeket.

Amikor a dolgozata a Virchow`s Archivban is megjelent (1972), kaptam tőle egy részemre dedikált különlenyomatot, s utasított, hogy számoljak be az olvasottakról. Négy nap múlva referáltam a cikket.

A német nyelvvizsgám után több Ambronn, Schmidt és Frey-Wyssling munkát nyomott a kezembe, azzal, hogy „most eredetiben tudod őket olvasni s a referálón beszélhetsz róluk".

Minthogy patológus szerettem volna maradni, négy év elmúltával szakvizsgát tettem kórbonctanból. A négy év alatt nagyon keményen fogott, mert tisztában volt azzal, hogy a diagnosztizáláshoz a belső ellenállást mindenkinek le kell győznie. Utólag kár, hogy még a szakvizsga után is, csak elődiagnosztizálást végezhettünk. Mindig felelősséggel beszélt a szövettani diagnózis fontosságáról, mert hiszen élő emberekről van szó.

„Ha nem vagy biztos a dolgodban, akkor az irodalommal, jegyzetfüzettel felszerelkezve, szerényen vedd a kalapodat és kérjél segítséget". Ezt a tanácsot örökre megfogadtam, mert egy patológusnak nemcsak a sikerekről, hanem a kudarcokról is tudnia kell beszélni. Ezt az álláspontot akkor is megvédtem, amikor több német kolléga emögött bizonytalanságot vélt felfedezni! Véleményük nem érdekelt, mert a beteg sorsa a legfontosabb. Ma a képzés merőben megváltozott, a beküldött anyag mennyisége megtízszereződött, s a patológus egy kiszolgáló egység tagja lett! Ma, amikor 20-25 éves asszonyok malignus mammacarcinomáját fagyasztott metszetből avagy tűbiopsziából diagnosztizáljuk (ilyenkor gyors beágyazással, két óra alatt készül el a metszet), intelmeit soha nem felejtettem el!

Nagyon vigyáztam arra, nehogy a „kisasszonyok" (asszisztensnők) uszályába kerüljek (metszet, avagy anyagcsere, ami klinikussal is megtörténhet). Azonos nevűek esetén az anyagokat még egyszer személyesen ellenőriztem. Morbus Crohn avagy colitis ulcerosa esetén ismételten rákérdeztem az anamnézisre, a kolonoszkópos- és a makroszkópos képre. Ha kellett, két patológustól kértem konzultációt. Ha évek múltán recidíva lépett fel, akkor az elváltozásokat 2 egymástól független patológusnak kell megítélnie! A helyes szövettani diagnózishoz tudni kell a pontos anamnézist, sőt, még a betegágyhoz is el kell menni!

Mint nőgyógyász-patológusnak, meg kellett tanulnom, hogy ½, avagy 1½ cm átmérőjű, makroszkóposan „normálnak" tűnő ováriumból is carcinoma indulhat ki. Meg kellett tanulnom az ún. borderline lézió fogalmát is

Amikor privát praxisban helyettesítettem, a telefon volt a legfontosabb munkaeszközöm. Többször kértem a Mester segítségét is!

Hadd tekinthessek vissza arra az időre, amikor már nem voltam Pécsett, de személyes kapcsolatban maradtam Romhányi professzorral.

Ezen kitérő után visszatérek további utamra: 1973 június elsejével pályázat alapján kerültem a Budapesti Orvostudományi Egyetem I. sz. Kórbonctani és Kísérleti Rákkutató Intézetébe. Vezetője, az akadémikus Lapis Károly professzor úr megbízott a bonctermi teendőkkel. Ez valóban komoly kihívás volt.

1973 június közepén – pécsi csoportom szigorlata kapcsán – két napig Pécsett tartózkodtam, amit Mesterem nagyon pozitívan értékelt.

1974 tavaszán, György napon Pécsett voltam. Meglátogattam az intézetben és otthonában is. „Mester, milyen tudományos terveid vannak?" – kérdezte. Bemutattam a humán vörösvértest membrán-preparátumaimat, amit alaposan tanulmányozott és kiértékelt. „Foglalkozz a limfocitákkal és a trombocitákkal, hasonlítsd össze a vörösvértestekkel és tumorsejtekkel". Az egyoldalú tumorkutatásról lebeszélt, „ha mégis limfoid tumorsejteket nézel, akkor csak összehasonlítva a limfociták és a vörösvértestek membránjával – s utalt Semmelweisre, aki Bécs két szülészeti osztályának gyermekágyi halálozási adatait összehasonlítva értette meg és fedezte fel a kézmosás jelentőségét.

Lapis Károly professzor Jénába küldött, ahol személyesen megismertem Günther Geyer professzort, aki további pályámat meghatározta. Romhányi professzor úr egy összefoglaló membrán dolgozatában több kérdést nyitva hagyott, s ezt próbáltam analizálni, a topo-optikai reakciókkal egyidejűleg megnézni a hemoglobinmentes (ghost) vörösvértesteket és az ún. rekonstruált vörösvértest-ghostokat is.

1974 és 1980 között végzett munkáim alapján Günther Geyerrel konzultálva eljutottunk ahhoz a megállapításhoz, hogy a humán vörösvértestek membránjának a legérzékenyebb reakciója a Romhányi által leírt toluidinkék topo-optikai reakció. Ezen állításunkat különböző enzimemésztéses és kémiai extrakciós eljárásokkal támasztottuk alá. Romhányi professzor úr nagyon örült ennek a megállapításnak, mely referátumként is elhangzott az Európai Hisztokémikusok Kongresszusán. Ezen kongresszus alkalmából 1980-ban kérte fel a Journal of Microscopy Günther Geyert és engem egy review megírására a vörösvértestek topo-optikai reakciójáról. Ez a topo-optikai reakciók ujabb nemzetközi elismerését jelentette.

„Na, mester, – mondta ezután Romhányi – akkor nem hoztál szégyent rám", s ez nála felért egy dicsérettel. Nagyon hasznos volt, hogy Fischer János és Módis László barátaimmal minden alkalommal kötetlenül konzultálhattam.

A jénai évek nagyon hasznosak voltak, mert a monográfia megjelenése mellett 35 tudományos munkát írtam. Mesterem izgatottan várta, mikor jelenik meg a következő cikk. Egyik munkánkban az ő interpretációjával ellentétes véleményt írtunk le, ezt csak tizenkét év után, 1989-ben fogadta el az általa javasolt mérések és reakciók hatására.

Közlemények és leletek írásakor mindig eszembe jutott híres mondata: „a tudományos kutatás fele játék, fele gyötrelem", mert a leletek helyes interpretációja valóban gyötrelmes, mert amíg eljutunk az információk értelmezéséhez, az több álmatlan éjszakába is kerülhet.

Közben egyetemi oktatási funkcióim megtartása mellett, 1976-ban az Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézetbe távoztam, ahol dr. Tanka Dezső lett a közvetlen főnököm, aki Romhányi szombathelyi tanítványaihoz tartozott. 1978-ban a sümegi Membrán és Transzport Konferencia búcsúztatta el Romhányi György professzort a tiszteletére Somogyi János professzor által szervezett ünnepi üléssel. A programot ott kapta kézhez. Meg volt elégedve az elhangzottakkal. Mégis zokon vette, hogy miért nem beszéltem meg vele az ünnepi előadást. Erre csak azt tudtam mondani, hogy ez volt a meglepetés!

A Jénai Anatómiai Intézet komplex kutatási irányzata helyesnek bizonyult, s Günther Geyer személye, illetve, az intézet „serendipity" lett számomra. Sikerült az emberi limfociták és vörösvértestek közötti szerkezeti különbségeket a topo-optikai reakciókkal Romhányihoz hasonlóan leírni. A humán B-típusú limfociták felszínén leírt O-acyl sziálsav komponens valóban figyelemre méltó adat, amit holland és német biokémikusokkal is megerősítettünk. A T-típusú limfociták ezt a komponenst nem tartalmazzák. Ma a 9-O-acyl sziálsav a B-típusú limfoblasztos leukémiák ún. monitoring markere.

Nagyon örült 1984-ben a Progress in Histo- and Cytochemistry sorozatban megjelent monográfiámnak, amelyet a fiatalon elhunyt Európa hírű Günther Geyer (1930-1980) emlékének ajánlottam.

Romhányi professzor külön megköszönte a Jenaer Rundschauban a 75. illetve, az Acta histochemicaban a 80. születésnapjára írottakat.

A Virhow's Archivban 1986-ban és 1989-ben megjelent pankreásszal kapcsolatos cikkeimhez gratulált, különösen mindkét cikk kritikus diszkussziójával volt elégedett. Hiszen az immunhisztokémiai eredmények napi diagnosztikában sem helyettesíthetik a primer hisztopatológiai diagnózist, csupán alátámaszthatják azt. A mai napig sem ismert olyan monoklonális antitest, amelynek segítségével különbséget tudnánk tenni a krónikus pancreatitis és pancreas carcinoma között.

Sem Erlangenben, Hamburgban vagy Halleban, majd később Rostockban sem volt számomra elveszett hallgató. Arra törekedtem, hogy a hallgatók rengeteg klinikopatológiai ismeretet szerezzenek, s központi írásos vizsgák mellett a kórbonctan szigorlatukat is sikerrel abszolválják.

1983 óta rendszeresen telefonkapcsolatban álltam Romhányi professzor úrral, aki minden alkalommal úgy fejezte be a beszélgetést: „Igyekezz, ne hagyd magad, nem szabad elveszned. Őrizzed meg a Dischka Győző utcában kapott motivációt!".

1989 novemberében látogattam meg Pécsett, de már előtte telefonált utánam. Négy órán keresztül beszélgettünk, mindent akart tudni. Majd elmesélte felesége szomorú történetét. Együtt mentünk el a Zsolnay mauzóleumba, ahol a csodálatos színekről beszélt, megjegyezve, hogy a polarizációs optika színei felülmúlhatatlanok. Külön felhívta a figyelmemet az izolált amyloid fibrillumok topo-optikai vizsgálatára: „hiszen ezt te megígérted nekem". Otthon megmutatta rejtett tudományos kincseit, elmesélte több felfedezésének a titkát.

Sajnos, nem tudott eljönni budapesti előadásaimra, amelyeket volt intézetemben Lapis Károly akadémikus úr meghívására, a chronicus pancreatitis és pancreas carcinoma témában tartottam. De a következő évben az ábrákkal együtt felkerestem. Előtte átnézte az irodalmat és rengeteg kérdést tett fel.

1990-ben és 1991-ben tudományos ülésekről hivatott ki, hogy látni akar Pécsett: „Szedd össze és meséld el érdekes szekciós és hisztológiai eseteidet!". Bizonyos voltam benne, hogy Méhes Károly professzortól hallotta az esetek egy részét.

A sok tanulságos eset közül egyet külön kiemeltem: az aorta implantációhoz kapcsolódó duodenális fisztula esetét, amelyet a boncteremben fiziológiás konyhasóoldattal demonstráltam. A klinikus professzor külön megkérdezte, hogy hol és kitől tanultam ezt a módszert? Büszkén mondtam, hogy Romhányi György professzortól, mindenkori mesteremtől, Pécsett. Erre föl 1993-ban fiát Pécsre küldte orvostanhallgatónak, akivel én mint vendégelőadó ott találkoztam.

Tanítómesterem megkért, hogy a sok amyloid eset közül legalább egyet, a legtanulságosabbat meséljem el: a 35 éves hölgy 3 cm-es jobb oldali emlőtumorral került felvételre. A mammográfiát végző kolléganő felhívott, mert a kép alapján nem tudta eldönteni, hogy jó, vagy rosszindulatú tumorról van szó. Mind a fagyasztott, mind a beágyazott metszetekben amyloid lerakodást diagnosztizáltam. Még nagyobb volt a meglepetés, amikor rákérdeztem, hogy nincs-e a hölgynek plasmocytoma alapbetegsége? Másnap telefon: „A betegnek plasmocy-

tomája van, feltehetően a tüdőben is további amyloid lerakódással".

Az esetet később a Virchow's Archivban részletesen közöltük, polarizációs optikai, immunhisztokémiai és elektronmikroszkópos feldolgozással. A terápiára a beteg jól reagált, s mai napig dolgozik. Ezek után rögtön Romhányi professzor rákérdezett: „No, és mester, hány fokkal lettél szerényebb?"

Sajnos, 85. születésnapjára nem tudtam elmenni, megértette, mert egy referátumot nem lehetett lemondani.

1991. augusztus 16-án telefonon beszéltem vele, amikor egy pajzsmirigyműtétet követő légembóliás esetről számoltam be. Most is elemében volt!

Augusztus 20-án hívott fel lánya, Romhányi Mária főorvos asszony, és közölte, hogy édesapja agyvérzést kapott. 8 napi szenvedés után, augusztus 29-én halt meg. A temetésen nem tudtam ott lenni, de Romhányi főorvos asszony, Méhes Károly és Szentágothai János professzorok utólag mindenről beszámoltak.

A német patológusok lapjában a Zentralblatt für allgemeine und spezielle Pathologie-ban, a Leitz cég „Wissenschaftliche Mitteilung"-jában, valamint a Biospektrumban német, illetve angol nyelven írtam róla, megemlékezve a karizmatikus tudós tanárról, a XX. századi modern polarizációs optika megteremtőjéről.

1992-ben neveztek ki a Halle-Wittenbergi Egyetem Patológiai Intézetébe vendégprofesszornak, megbízva az igazgatóhelyettesi teendőkkel is. A napi rutin mellett oktattam, tantermi előadásokat tartottam, és a három év alatt doktoranduszaim voltak.

Megkerestem Halleban azt a házat, ahol Romhányi professzor úr 1944/45-ben a családjával lakott. Az intézetben kikerestem 1945-ben írt német nyelvű boncjegyzőkönyveit.

Ötvenedik születésnapomon az évfolyam köszöntött. Hallgatóimmal rendbe hoztuk Segner János András (Johann Andreas Segner, a Segner-kerék feltalálója) családi sírboltját a hallei belvárosi temetőben.

A Semmelweis Orvostudományi Egyemen, mint vendégprofesszor a német nyelvű hallgatóknak tartottam előadásokat. Egy német hallgatóm Budapesten "A pulmonális embólia klinikopatológiájáról" írt egy német nyelvű doktori disszertációt, amelyet „summa cum laude"-val védett meg. A tantermi előadásokon minden alkalommal friss eseteket demonstráltam. Egy idő után hallgatóim 50-60%-át név szerint ismertem.

Dr. Günther Bruns professzor, Mesterem 85. születésnapján külön megemlékezett róla, mint aki a topo-optikai reakciókkal molekuláris szintre emelte a polarizációs optikát, s az amyloid kutatás terén először mutatott ki különbségeket az amyloid lerakodások között. A német Leopoldina Akademia külön levélben köszönötte Romhányi professzort

1997-ben vettem át a Rostocki Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján a hisztopatológiai laboratórium vezetését. Számos új immunhisztokémiai reakciót vezettem be. Az esetek megítélésénél minden nap emlékeztem a Mesterem intő szavaira: "...az igaz alkalom elszáll, dönteni nehéz". Segítségemre volt dr. Küchenmeister asszony, mammográfus, akivel 10 év alatt több mint 3500 emlőtumor esetet oldottunk meg. Hányszor tapasztaltam, hogy a helyes diagnosztika mellett az épben történő eltávolítás megítélése mennyire fontos! Ma is kicsit büszke vagyok arra, hogy 2007 végéig csak négy tumor recidíváról tudok.

Kár, hogy ezekről már nem tudtam neki beszámolni!

Valamikori „kisfőnökömnek", Méhes Károly akadémikus úrnak levélben és szóban számoltam be eredményeimről, nem hallgatva el a kudarcokat sem, melyekből az ember sokat kell, hogy tanuljon.

Igyekeztem Romhányi György professzornak, az akadémikusnak, az amyloid kutatásban végzett tudományos munkásságommal emléket állítani.

2001-ben Budapesten a IX. nemzetközi Amyloid Symposiumon javaslatom alapján külön Romhányi ülést tartottak.

A két általam szerkesztett Acta histochemica speciális Romhányi számai, a két nemzetközi Romhányi Amyloid Symposium Pécsett (2002, 2004) önmagáért beszél.

Mindennapi munkámban magamévá tettem Romhányi híres mondatát: „A holtak és a betegek előtt szent alázattal kell viselkedni"!

Engedtessék meg, hogy még egy tanulságos esetről beszámolhassak: fiatal német sportoló hölgynél a magas CA 125 szint alapján – diffúz alhasi panaszokkal – ovárium karcinómát diagnosztizáltak. A műtét során a műtőbe hívtak. A peritoneumot látva, amelyet számtalan, gombostűfejnyi, a felszínből kiemelkedő göb borított, a Romhányi által tanított differenciáldiagnosztika jutott eszembe: carcinosis peritonei, tuberculosis peritonei, acut pancreatitis. A fagyasztott metszet alapján tuberculosist diagnosztizáltam, amelyet a tenyésztés igazolt. Utánamentem a fertőző gócnak: kiderült, hogy Oroszországból származóktól kapta a tuberkulózist, s így sikerült annak továbbterjedését megakadályozni.

Német hallgatóimmal több előadásom alkalmával találkoztam Zürichben, Münchenben, Heidelbergben. Egy Zürichben tartott előadásom után, amely a szubmikroszkópikus módszerről, Frey-Wysslingről és Romhányiról szólt, két hölgy ugrott a nyakamba, s majd egy félórát beszélgettünk. Svájci meghívóim csak csodálkoztak.

Az Erasmus Mundus Mesterképzés keretében oktatott tanítványaim egész Európából a mai napig meglátogatnak, illetve levelezésben állok velük.

Legszebb emlékeim közé tartozik 2005-ben a Módis László professzor által szervezett Sümegi Membrántranszport Konferencia, amely a Magyar Tudományos Akadémiának Romhányi professzor 100. születésnapja alkalmából szervezett emlékülése volt. Itt előadóként az amyloid szubmikroszkopikus struktúrájáról, helikalis felépítéséről beszélhettem.

Hasonló szép emlékeim vannak a Magyar Patológus Társaság Romhányi emlékülésről, Pécsett 2005-ben.

Köszönöm az azóta elhunyt Genzwein Ferenc (nyugalmazott gimnáziumi igazgató) meghívását Mesterem szülőhelyére, a kis Fejér megyei faluba, Szárra, ahol az első Romhányi Orvostalálkozón, 2000 augusztusában Romhányi Györgyről, mindenkori mentoromról beszélhettem.

2008-ban akadémiai székfoglalómon az MTA ünnepi termében külön kitértem az általa indukált indíttatásomra.

Úgy érzem, sokat kaptam Romhányi György akadémikustól, a Pécsi Tudományegyetem tanáraitól, oktatóimtól. Pályafutásom alatt ezt próbáltam továbbadni hallgatóimnak Budapesten, Erlangenben, Halleban, Rostockban, Heidelbergben és Jénában, hiszen ez a mi fő feladatunk: az oktatás, a tudományos utánpótlás nevelése, doktori disszertációk irányítása.

Makovitzky József (Heidelberg)

El Camino

Jeruzsálem és Róma után Santiago de Compostela a keresztény zarándoklatok egyik jelentős célpontja. 1075-1128 között épült az a Szent Jakab földi maradványait őrző bazilika, amely még ma is áll, szinte változatlan formában. Sokan hallottak már róla, sokan tervezik, hogy egyszer végigmennek ezen a zarándokúton. Akik elindulnak, ha nem is bűnbocsánatot, de életükben, belső világukban valami gyökeres változást, önmaguk felfedezését, lelki megnyugvást remélnek. Van, aki vallási meggyőződésből indul el, van, aki gyalogos vagy kerékpáros teljesítmény túrának tekinti, de manapság divatos is lett az el caminó-i zarándoklat.

Az út élménye egyéni, 2000 évre visszanyúló történelem, de fizikai, szellemi próbatétel is. A 800 km alatt van idő gondolkodásra, elmélkedésre, megoldatlan kérdések elemzésére. Van, aki úgy érzi, az út megváltoztatta, új életet fog és tud kezdeni, másként folytatja életét. Mások elégedetten értékelik eddigi életüket és teljesítményüket. Előfordulnak csalódottak is, akik úgy érzik, elfáradtak, nem történt velük semmi, nem kaptak semmit.

Háromszor tettem meg az utat az utóbbi három évben, kerékpárral. Úgy indult, mint szokásos nyári biciklitúra, a megszokott társakkal. Kerékpáros térkép szerint országúton tettük meg az út első felét, majd megpróbáltuk a gyalogutat. A következő évben csak zarándokúton, egyedül mentem. Nem kerékpározásra való, kevesen választják. Idén a fiammal voltam, jó társ volt.

Sokan, sokfélén írták már le élményeiket, számos könyvet olvashattunk, filmet láthattunk, az útikönyvek, prospektusok részletesek. A következő sorok, képek olyan apró részletek, észrevételek, melyek az útról, az emberről szólnak.

Az útnak egyik varázsa talán az, hogy lépten-nyomon érezni, olyan úton járunk, ahol előttünk milliók haladtak és ugyanennyien fognak még haladni különféle érzésekkel, gondolatokkal a szívükben, lelkükben, azonos földrajzi, de számtalan lelki, szellemi cél felé.

Az út hosszú, nehéz, de lelke van, ami kisugárzik, beleívódik a gyaloglókba, kerékpározókba, lovaglókba, biztosan ez segíti őket a legnehezebb szakaszokon. 800 km nem kis távolság, gondoljunk bele, mielőtt elindulunk. Gyalogosan a megtehető út 20-25 km naponta, kezdetben, később a lelki és fizikai erő, a lelkesedés és hit, no meg a feltört láb, a kisebb-nagyobb sérülések függvénye. Kerékpárral 50-70 km-t haladhatunk, lovagolva, lovat vagy felmálházott szamarakat vezetve nem tudom mennyit.

Legtöbben a Pireneusoknál kezdik, francia oldalon, spanyol oldalon Ronchesvalles. A hegyen át hagyományos zarándok ösvények vezetnek. Ez a szakasz gyalogosoknak nehéz, kerékpárosoknak helyenként virtus, máshol szenvedés vagy marad a gyaloglás a kerékpár mellett. A hegyekből kiérve az ösvények helyett mezőgazdasági vagy ipari szerviz utakon haladhatunk, ezek jól járhatók, a környezet szép, időnként érdemes megállni, gyönyörködni, fotózni. A célirányos gyalogos zarándokok alig tesznek kerülőt egy-egy műemlék vagy érdekesség miatt. Érthető, az erőt be kell osztani, a napi kilóméter kiszámított. Változik a világ, a zarándokút helyenként már új nyomvonalon halad, esetleg az országút szélére szorult, a régit felszántották, beépítet-

ték. Aztán újra hegyek, ösvények, melyeken csak zarándokok és szemmel láthatóan időnként tehenek járnak. Az emberfejnyi kövek fényesre koptak, régi idők emlékét őrzik. Egy helyen nagy tábla hirdeti, az adott szakaszt uniós pénzből, az önkormányzat ennyi-annyi eurós hozzájárulásával lebetonozták. Vannak kíméletlen, de emlékezetes szakaszok. Burgos és Fromista között csak a naptól kiégett növényzet, learatott gabonaföldek látszanak, kiemelkedik Castroheriz vára, aztán csak egy-egy ház, egy zarándok kórház, ahol legalább árnyék van és vizet kaphatunk. A hegygerinceken szélkerekek tömege, szép a mai technika is. Aztán a Via Agitana, a régi római út Astorgáig. Sík, egyenes, végtelen, 38 fokban kegyetlen. A camelbegből gyorsan kifogy az izosztár, szerencsére nem kell emelkedőnek hajtani, de az állandó rázkódástól valamennyi alagút szindróma tünete kialakul, egyszerre. Az utolsó szakaszon vöröskeresztes autó cirkál, mindenki mellett lassítanak, megkérdezik, minden rendben van-e, ha kell, vizet is adnak. Ez a gyalogosok között hírhedt "20 kilométeres" szakasz, azt mondják, aki ezen túl van, nagy baj már nem érheti. Pedig van még néhány akadály a pl. a vaskeresztig, vagy O, Cebreiro-ig.

Hogy ki és miért indul útnak, valójában csak ő maga tudja. Santiagóban egy emlékoszlopon a történelem azon kiemelkedő egyéniségeinek neve szerepel, akik teljesítették a zarándoklatot, amiért annak idején a pápák bűnbocsánatot ígértek. A nagy nevek mellett milliónyian indultak és indulnak el, névtelenül, sikeresen vagy dolguk végezetlenül. Minden évben megjelennek újabb keresztek az út mentén, nem Jézussal és Szűz Máriával, hanem az egyszerű, életüket vesztő zarándokok apró emlékműveivel, névtábláival. Az arra járók keresztet vetnek, vagy követ tesznek le, esetleg imát mondanak. Hiába, az útnak lelke van, de hosszú és kíméletlen. Ki tudja, mi motiválja a Pireneusok síkos lejtőjén két mankóval poroszkáló combamputáltat, a kétoldali végtagprotézissel, vagy a kerekesszékkel indulót. Pamplona után még teljes a felszerelés, 10-15 kg-os hátizsák, hevederekkel vontatott, kerekekre szerelt bőröndök, csomagokkal megrakott golfkocsik, az ötletek kifogyhatatlanok. A városokban a zarándok butikokban középkort idéző köpenyt, zsákot, kalapot, botot lehet venni. Sarria után, az utolsó 100 km-en, látványosan megváltozik a helyzet. A „nehézlovasság" mellett az utat a hétvégi zarándokok töltik meg, könnyű övtáskával vagy kis hátizsákkal, könnyedén haladva, mert 100 km gyaloglás zarándoklatként már elfogadható. Az albergók előtt kisbuszok állnak, a csomagot egy etapra négy euróért viszik, szállást, étkezést, igazoló pecsétet is ajánlva. Bűnbocsánat ezért is jár? Ki tudja, ez már a mai világ stílusa és kérdése.

A zarándokszállások olcsók, érdekesek, helyenként luxuskivitelűek, máshol szerények, zsúfoltak. Tisztálkodni, főzni, mosni mindenhol lehet, az alvás kétséges. A nagyvárosokban a nyitás után 1-2 órával már tábla tudatja, a szállás megtelt. Többek szerint olcsó városi turistaszállásnak is használják ezeket, főleg a spanyolok, csak egy zarándokkönyvet kell kiváltani hozzá. Meg kell szokni az emeletes ágyakat. A régi vaságyak nem szépek, de stabilak, a fából készült ikeások szépek, de minden mozdulatra nyikorognak, megbolygatva az éjszakai csendet. Aki volt úttörő meg katona, nem furcsa az egy "kórteremben" alvó 20-30 ember, akik között mindig van horkoló, egész éjjel forgolódó, a többieket zavaró. Hosszú az út, korán kell indulni, a gyalogosok reggel öt körül kezdenek készülődni, nejlonzacskó zörgetés, zipzárhúzogatás előre és vissza, számtalanszor, ajtónyikorgatás, lassan, óvatosan, hosszan. Hiába, hosszú az út, a reggeli 5-7 fokot a délutáni 38-40 fok követi, korán kell indulni…

Bár a kilométerek lassan fogynak, végül eljutunk Santiago de Compostelába. Megható egy 1000 évet, a zarándokok millióit látott templom előtt megállni. A nem vallásos ember is úgy érzi, a templomba be kell menni, egy zarándokmisét végighallgatni, ülni, a templomot, a történelmet csodálni.

Az útnak lelke van, csak az érzi, aki végig megy rajta, látja, érzi a köveket, a végtelen learatott földeket, hegyeket, a szép, helyreállított és a több évszázados, összeomlott romos templomokat, házakat, a szegényes hegyi falvakat, az ott lakó embereket. Végül is az ember a fontos, aki testi és lelki erejét megfeszítve végigmegy ezen a 800 km-en, érzi a teljesítményt, a kitűzött cél elérésének örömét, eredményét. Egy időre megszabadulhat a hétköznapoktól, a napi konfliktusoktól, végig gondolhatja élete fontosabb periódusait, hibáit, egy részükre talán megoldást is talál.

A képeken csak az út és az emberek láthatóak , az a környezet, amelyben napokat, heteket tölt az ember, miközben változtatja, formálja gondolatait, szellemét. Mindenkinek ajánlom, induljon el, próbálja meg, megéri!

Paulo Goelho: A Zarándoklat című könyvének néhány összevágott sorával zárnám: „Uram, én nem vagyok e keresztre szögezve, és még kevésbé látlak ott téged. Ez a kereszt csupasz, és így kell maradnia örökkön, mert a halál ideje már elmúlt, és Isten kel most életre bennem. Ez a kereszt a végtelen erő jelképe, amelyet mindnyájan birtokolunk, az ember megfeszíttetésének és halálának szimbóluma… Mert végigjártam a hétköznapi emberek útját, és bennük megtaláltam a te titkodat. Te is végigjártad az átlagemberek útját. Eljöttél, hogy megtanítsd mindazt nekünk, amire képesek vagyunk, de nem akarunk elfogadni… Az idő és a hagyomány távoli istenséggé tett téged, és mi visszatértünk a mi emberi sorsunkhoz…"

Dr. Szilágyi Károly

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ Az Anatómiai Intézet 2011. október 21-én pénteken, 15 órakor tartja szokásos temetői megemlékezését azok tiszteletére, akik testüket felajánlották oktatási célra.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Tóth Kálmán, dr. Habon Tamás, dr. Rábai Miklós* PhD-hallgató és *Tóth András* TDK-s hallgató vettek részt a 16th World Congress on Heart Disease rendezvényen Vancouverben, Kanadában 2011. július 23-26. között. Két posztert prezentáltak: *A. Tóth, M. Rábai, P. Kenyeres et al:* „In vitro hemorheological effects of red wine, alcohol free red wine extract and alcohol", *T. Habon, L. Czopf, E. Várady et al:* „Aortic homograft implantation in a patient with Osler-Weber-Rendu disease and infective endocarditis of the previously implanted bioprosthesis".

■ Az Európai Kardiológusok Társasága éves kongresszusán Párizsban 2011. augusztus 27-31. között az alábbi poszter prezentációja történt: *K. Magyar, Z. Vámos, K. Bruszt et al:* „Vasoprotective effects of a novel PARP-inhibitor in spontaneously hypertensive rats".

■ 2011. szeptember 15-én került megrendezésre a Nemzetközi Lymphoma Világnap keretében a Pécsi Lymphoma Klub soron következő ülése. A Pécsi Akadémiai Székházban tartott orvos-beteg találkozón negyven fő vett részt. Az eseményt *Kósa Judit,* a pécsi Lymphoma Klub vezetője nyitotta meg. *Dr. Dávid Marianna* a lymphomák kialakulásáról, a tünetekről, a kivizsgálás menetéről beszélt, *dr. Losonczy Hajna* a kezelési lehetőségekről tartott előadást, majd *dr. Szomor Árpád* a jó orvos-beteg kapcsolat szerepét ismertette a diagnosztikus és terápiás lépések során. Az előadásokat követően orvos-beteg találkozó, beszélgetés, büfé és a budapesti, debreceni és szegedi helyszínekkel egy időben figyelem felhívó léggömberesztés zárta a rendezvényt.

A Biofizikai Intézetből

■ *Dr. Orbán József* szeptember elsejével újra munkába állt a Biofizikai Intézetben, miután több mint két évet töltött a *CNRS LEBS* Gif sur Yvette-i (Franciaország) laboratóriumában, ahol Marie-France Carlier vezetésével folytatott kutatásokat.

■ *Dr. Lukács András* szeptember elsejével újra munkába állt a Biofizikai Intézetben, miután három évet töltött az *Ecole Polytechnique Laboratoire d'Optique et Biologie* (Franciaország) kutatóintézetében, majd több mint két évet a *University of East Anglia* (Egyesült Királyság) Kémia és Gyógyszertan Karán.

A Biokémiai Intézetből

■ A Budapesten megrendezésre került 4th European Conference on Chemistry for Life Sciences (4ECCLS) Konferencián (2011. augusztus 31-szeptember 3.) intézetünkből az alábbi munkatársak vettek részt poszterekkel és előadásokkal: *Boglárka Rácz, Viktor Szabó, Enikő Hocsák et al:* „A new mechanism for cytoplasmic effect of PARP inhibitior PJ-34 [N-(6-oxo-5,6-dihydro-phenanthridin-2-yl)-N,N-dimethylacetamide]. A new mechanism for cytoplasmic effect of PARP-1 activation". *Enikő Hocsák, Anna Cseh, Boglárka Rácz et al:* „Identification and characterization of novel regulator in mitochondria related cell death. TIP47 protects of mitochondrial membrane integrity and inhibits oxidative stress-induced cell death".

Az Élettani Intézetből

■ Intézetünk állami ösztöndíjas PhD hallgatója lett *dr. Zsizsina Olga,* aki az oroszországi Izsevszkben végezte orvosi tanulmányait és a diploma megszerzését követően érkezett hozzánk.

■ *Kovács Andrea,* a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem hallgatója szeptember hónapban három hetes időtartamra volt az Élettan Intézet vendéghallgatója. A következő év februárjában egy hétre ismét visszatér hozzánk.

A Farmakognóziai Tanszékről

■ A Melius Alapítvány a Pécs Város Önkormányzatánál elnyert „ÉLETTÉR" pályázat eredményeként 2011. szeptember 17-én „Természet – Közösség – Egészség" címmel egésznapos rendezvényt szervezett. A résztvevők *dr. Papp Nóra* vezetésével megtekintették a Gyógyszerésztudományi Szak Melius Gyógynövénykertjét. A program keretében *dr. Szabó László Gyula* „Fitoterápia a mindennapokban" címmel tartott előadást.

■ *Dr. Papp Nóra* 2011. szeptember 28-án részt vett és „Népi gyógynövényismereti kutatások az 1970-es évektől napjainkig" címmel előadást tartott a Magyar Orvostörténelmi Társaság Népi Orvoslás Szakosztálya és a Népi Természetismereti Szakcsoport, valamint a Magyar Néprajzi Társaság Folklór Szakosztálya közös rendezvényén. Az előadói ülésre *dr. Grynaeus Tamás* 80. születésnapja alkalmából került sor.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Molnár Dénes* felkért referátumot tartott a „European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics" tizedik, Budapesten 2011. június 26-29. között megrendezett kongresszusán, „Obesity and metabolic syndrome in children" címmel.

■ *Decsi Tamás* a kurzus fakultásának tagjaként vett részt a „Paediatric Nutrition: An Interactive Approach" szakorvos-továbbképző rendezvényen a hollandiai Amelandban, 2011. szeptember 20-24. között. Három előadást tartott „Nutrition and food allergy", „LC-PUFA in paediatric nutrition", „Metabolic consequences of childhood obesity" címmel, valamint részt vett a hallgatók egyéni felkészülésének a segítésében és értékelésében.

■ *Dr. Decsi Tamás* részt vett az Innovative Medicine Initiative 4th Call kiírás által meghirdetett „A European medical information network (EMIF) of patient level data to support a wide range of medical research" témakör megpályázására összeállt angol-francia-holland-magyar-olasz-spanyol-svéd konzorcium munkaértekezletén, Münchenben, 2011. szeptember 30-án.

■ A WOFAPS Annual Meeting Uptades in Pediatric Surgery: „Controversies and Advances" 2011. szeptember 22-25. között a boszniai Tuzlában megrendezett kongresszuson az alábbi előadás hangzott el: *Pintér A., Vajda P., Farkas A. et al.:* „Bladder augmentation and replacement in bladder exstrophy and pelvic epispadia".

■ A klinika munkatársai egy előadás tartásával és négy poszter bemutatásával vettek részt a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Gyermekgasztroenterológiai Szekciójának XXVIII. Tudományos Ülésén, Hévízen, 2011. szeptember 22-24-én. **Előadás:** *Békési B., Szász M., Farkas A.* és mtsa: „Újszülöttkori eredetű rövidbél-szindróma".

Poszterek: *Lohner Sz., Fekete K., Marosvölgyi T., Decsi T.:* „Nemi eltérések a plazma és vörösvértest membránlipidek zsírsavösszetételében", *Szabó É., Steiger Zs., Marosvölgyi T., Decsi T.:* „A plazma foszfolipidek zsírsavösszetételének változása a várandósság alatt és a szüléskor: irodalmi áttekintés 103 közlemény alapján", *Tóth G., Marosvölgyi T., Fuchs D.* és mtsai: "Az egészségesekénél magasabb n-6 zsírsavérté-

kek gyulladásos bélbetegségben szenvedő gyermekekben", *Tóth G., Alex K., Szőnyi L.:* „A Wilson-kór diagnosztikus útvesztői egy eset kapcsán".

■ *Dr. Mohay Gabriella,* a Sopronban 2011. szeptember 29-e és október 2-a között megrendezésre került XXV. Ultrahang Napok – Modern Képalkotó Diagnosztika kongresszuson-továbbképzésen felkért referátumot tartott „Gyermekbetegségek felnőttkorban – felnőttkori betegségek gyermekkorban" címmel. Résztvevők: *dr. Cholnoky Eszter* és *dr. Mohay Gabriella.*

■ *Dr. Masszi György* Szegeden, 2011. szeptember 30 – október 1. között a Magyar Gyermekgyógyászati Társaság és a Magyar Kardiológusok Társaság Gyermekkardiológiai Szekciójának tudományos ülésén előadást tartott „Gyermekkardiológiai ellátás a rendelési idő »előtt és után« címmel. Résztvevők: *dr. Környei Mária, dr. Masszi György, dr. Török Katalin.*

A Magatartástudományi Intézetből

■ A Magyar ILCO Szövetség és Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Pszichológia Intézet közös szervezésében 2011. szeptember 15-16-án „ILCO 2011, Egészség rehabilitáció konferencia sorozat III, Fogyatékossággal élők közösségfejlesztő gyakorlata és módszerei Közép-Európában" címmel két napos nemzetközi konferenciát tartottak a PTE Bölcsésztudományi Karán. A rendezvényen rehabilitációs területen dolgozó szakemberek (orvosok, pszichológusok, szociális munkások, ápolók) és érintett betegek is részt vettek. A nagy érdeklődés mellett megtartott konferencián a PTE ÁOK Magatartástudományi Intézete több előadással is képviseltette magát: *Dr. Strasszné Bánki Cecília, dr. Tiringer István:* „A megküzdés egyéni és családi szintje daganatos betegek körében"; *Dr. Karádi Kázmér, Horváth Dávid:* „Neuropszichológiai kihívásokkal szembenéző családok konzultációs segítése"; *Horváth Dávid, dr. Karádi Kázmér:* „Stroke-betegek csoportterápiája"; *Kerekes Zsuzsanna, Édes Tünde:* „Segítők gyászát segítendő"; *Tiringer István, Simon Attila:* „Az életminőség előrejelző tényezői akut kardiológiai eseményt követően. Kardiológiai rehabilitációban kezelt betegek követéses vizsgálata"; *Kerekes Zsuzsanna* és mtsai: „A személyiség és megküzdés szerepe krónikus betegeknél (IBD, autoimmun pajzsmirigy betegség és psoriasis)".

■ *Dr. Csathó Árpád* 2011. augusztus 28. és szeptember 1. között részt vett a European Conference on Visual Perception (ECVP) elnevezésű konferencián. Prezentációjának címe: „Same-object benefit and mental fatigue". Szerzők: *Csathó Á., van der Linden D., Darnai G.*

■ *Kerekes Zsuzsanna* 2011. szeptember 20-24. között részt vett a European Health Psychology Conference (EHPS) „Engaging with other Health Professions: Challenges and Perspectives" elnevezésű konferencián, Görögországban. A konferencián bemutatott prezentációk:

■ *Kerekes Zsuzsanna, Kiss E., Tiszberger M., Gáti Á.:* „Psychological immuncompetence as coping in psoriasis and thyroidism", *Kerekes Zs., Révész Gy., Kállai J., Tiszberger M.:* „Enhanced sensitivity to fear-related avoidance, agoraphobic experiences and early representation of parental rearing behaviour at healthy young adults". *Kopasz N., Kerekes Zs., Mangel L.* et al.: The symptoms of burn out syndrome and the examination of dysfunctional attitudes in medical employees".

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ 2011. augusztus 25-27. között rendezték meg Budapesten a Hevesy György Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság XVII. Kongresszusát, ahol intézetünkből a következő előadások hangzottak el: *Szekeres S., Lengyel Zs., Dérczy K. és mtsai:* „Hibrid képalkotó eljárások (SPECT/CT, PET/CT) összehasonlítása a csontelváltozások differenciál diagnosztikájában"; *Sarkadi M., Schmidt E., Szabó Zs. és mtsai:* „A SPECT/CT jelentősége neuroblastomás gyerekek MIBG vizsgálatában"; *Schmidt E., Al-Farhat Y., Dérczy K. és mtsai:* „A neoadjuváns terápia effektivitásának nyomonkövetése 99mTc-MIBI SPECT/CT-vel malignus emlődaganatokban"; *Szabó Zs., Molnár T., Váradi E. és mtsai:* „Coronaria CT angiographia (CTA) és myocardium perfusios scintigraphia (MPS) érzékenységének összehasonlítása a coronaria betegségek diagnosztikájában"; *Zámbó K., Perlaki G., Orsi G. és mtsai*: „Hosszú távú gerincvelő-stimulátor használat által kialakuló agyi aktivitás változások vizsgálata SPECT/CT és MRI fúziós technikákkal".

Az Orvosi Biológiai Intézetből

■ *Lukács Eszter,* az Orvosi Biológia Intézet és a Fogászati- és Szájsebészeti Klinika közös TDK-hallgatója a 45th Meeting of the Continental European Division of the International Association for Dental Research (CED-IADR) with the Scandinavian Division elnevezésű, augusztus 31. és szeptember 3. között Budapesten tartott konferencián „The effect of mechanical stress on periodontal fibroblast cells" címmel tartotta meg előadását. Ezután hasonló témájú poszterével az European Prosthodontic Association 35th Annual Congress rendezvényén szerepelt, melyet szeptember 29. és október 1. között rendeztek meg Bernben.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ *Dr. Szendi Katalin* 2011. augusztus 28 – szeptember 3. között "2011 Goldrain course in Clinical Cytogenetics" című Coldranoban, Dél-Tirolban tartott citogenetikai továbbképzésen vett részt.

■ *Dr. Gyöngyi Zoltán* szeptember 6-9. között a Londonban megrendezett „Introduction to Genetic Epidemiology in the GWAS era" című képzésen vett részt a PTE ÁOK dékánja és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága által kutatói-oktatói-klinikai tanulmányút támogatására kiírt pályázat segítségével.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ 2011. szeptember 16-24. között *dr. Fekete Sándor* és *dr. Tényi Tamás* Buenos Airesben résztvettek a Pszichiátriai Világszövetség Kongresszusán.

■ 2011. szeptember 7-én Veszprémben, majd 27-én Budapesten *dr.Tényi Tamás* a szkizofrén betegekkel és családtagjaikkal folytatott kommunkáció sajátságairól tartott továbbképző tréninget pszichiáter szakorvosok és pszichológusok számára.

A Radiológiai Klinikáról

■ *Dr. Battyáni István* részt vett az Európai Cardiovascularis és Intervenciós Radiológiai Társaság éves konferenciáján (CIRSE 2011), Münchenben, szeptember 10-14. között.

■ Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően a Szegedi TE ÁOK Radiológiai Klinika idén is megrendezte a Differenciáldiagnosztikai nehézségek a radiológiában elnevezésű szimpóziumot. Ezen felkért előadást tartott *dr. Battyáni István:* „Spectralis CT" címmel. Bejelentett előadások: *Várady Edit, Csete Mónika, Faludi Szandra és mtsai:* „Pulmonalis hypertensio"; *Járay Ákos, Giyab Omar:* „Beállítási hibák okozta diagnosztikai tévedések kontrasztanyagos ultrahangvizsgálatokban".

Az Urológiai Klinikáról

■ 2011. junius 3-4-én Bükfürdőn került sor a Magyar Urológus Társaság Dunántúli Szekció ülésére, melyen klinikánk orvosai és szakdolgozói nagy számban vettek részt. A rendezvény keretein belül zajlott a Transdanubia Urológus Labdarúgó Kupa, melyen klinikánk csapata harmadik helyezést ért el.

■ 2011. junius 9-11-én Lipcsében klinikánk laparoszkópos munkacsoportja – *dr. Pusztai Csaba, dr. Jávorházy András* és *dr. Bányai Dániel* – részt vett a „Challenges in Laparos-copy and Robotics” elnevezésű kongresszuson.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ 2011. szeptember 23-24-én klinikánkon alapfokú echocardiographiás tanfolyam került megrendezésre, ahol intézetünk kardiológusai mellett több neves hazai szakember is előadást tartott. A tanfolyam során a 28 regisztrált résztvevő teljes körű képet kapott az echocardiographia aktuális kérdéseiről.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ *Csermely Tamás* meghívott előadóként részt vett a 2011. szeptember 1-3. között Görögországban, Kos szigetén rendezett „8th Congress on Women’s Health & Disease” nemzetközi kongresszuson, ahol „Menstrual disorders and bone mineral density in adolescence” címmel felkért referátumot tartott, valamint üléselnöki teendőket is ellátott.

■ *Csermely Tamás* meghívott előadóként vett részt a 2011. szeptember 9-10. között Kaposváron, a Magyar Nőorvos Társaság Dél-nyugat Dunántúli Szekciójának XIII. kongresszusán, ahol „Tinédzserkori sürgősségi fogamzásgátlás” címmel felkért referátumot tartott, valamint üléselnöki teendőket is ellátott.

■ *Molnár Gábor* előadást tartott Kaposváron a Dél-Dunántúli Nőorvostársaság Kongresszusán. *Dr. Molnár Gábor, dr. Arany Antal, Vizer Miklós* és mtsai: „Chordocentesis, prenatális diagnosztikai és therápiás lehetőség”, valamint 2011. szeptember 17-én a Német-Magyar Nőorvostársaság Kongresszusán. *G. Molnár, A. Arany, M. Vizer* et al.: „Kordozentese: prenatale diagnostische und therapeutische Anwendung an der Universitäts-Frauenklinik Pécs”.

PILLANATKÉPEK

„Pillanatképek” címmel természetfotók és gyógynövényfestmények kiállítására kerül sor 2011. október 21-től a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Kar dr. Romhányi György aulájában (Pécs, Szigeti út 12.). A kiállítás hangulatos természetfotóinak készítője *dr. Kőszegi Tamás* (PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet és Melius Alapítvány, Pécs); munkáival számos színes pillanatot örökített meg a természetben és közvetlen környezetünkben. A képek nagy része hajnalban, alkonyatkor ellenfényben készült és igyekszik úgy láttatni közelről a részleteket, ahogyan azt az emberi szem nem érzékeli. Felvételei mellett a kiállításon az ÁOK Farmakognóziai Intézetében 2007-ben indított *Farmakobotanikai illusztráció* című fakultatív tárgy grafikai munkái és akvarellképei tekinthetők meg, melyek *dr. Papp Nóra, dr. Szentpéteri L. József,* valamint a kurzuson résztvevő gyógyszerész-, orvostan- és biológushallgatók munkái. A rendezvényen *prof. Rácz-Kotilla Erzsébet* a kiállításnak ajándékozott akvarellmunkái is bemutatásra kerülnek.

Lázár Gy. Levente: Református templomok Baranyában

Előszó

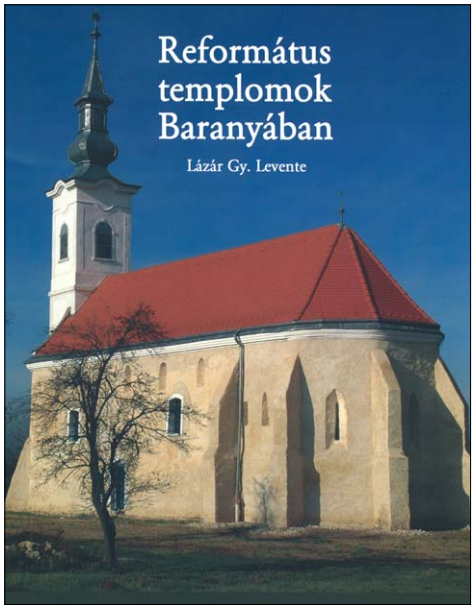

Drávaiványi gyönyörűséges templomában volt istentisztelet, melyen igehirdető voltam. Egy magas, nyolcvan év körüli férfi úgy énekelt a néhány fős gyülekezetben, mintha minden erejét, örömét, bánatát beleadta volna. Tiszta hangzása, pontos ritmusa és erős hangja szárnyra keltette a zsoltárt. A szertartás végén beszélgetés kezdődött a kézfogás után, a templom előtt. Megjegyeztem: Bátyám, önnel bármelyik városi temetőben is szívesen végezném a szolgálatot, mert úgy énekel. A következőt válaszolta: Tudja tiszteletes úr, konfirmandus voltam, amikor észrevettem, hogyan néptelenedik a falum. Egy-egy vasárnap észrevehetően fogytak el az emberek, aztán a családok a templom padjaiból. Én akkor megfogadtam, minden hiányzó ember helyett is énekelek, egyre hangosabban. Idős koromra már itt üvöltök. Miért teszi? – kérdeztem. Azért – mondta ő – mert a betelepülőknek is tudniuk kell, mire való a templom.

Az Ormányság gyémántjainak hívtam én az ilyen hitű, látású embereket. Akiket nem koptatott el a kegyetlen történelem sem. Lehet, hogy nem sokat láttak a világból, de tudták, miért élnek ott, abban a közösségben, ahová születtek. Tisztelték Istent és embertársaikat, tudták „ahol nincsenek templomok, ott nincsenek otthonok sem, csak számozott ajtajú kórházi szobák...” (T. S. Eliot)

Jó kézbe venni templomaink baranyai leltárát, azért, mert sokáig úgy tartottuk nyilván: Baranya reformátusssága laboratóriuma az egész ország reformátusságának, magyarságának. Egyke – mondták, és sokan lemondóan legyintettek. A lelkészeket évtizedekig büntetésből helyezték e tájra. Mi pedig megtanultuk, itt is emberek élnek. Itt is keresik Istent, szeretnének boldogulni földjükön az itt élők. Soksok szenvedés, megpróbáltatás után is hirdetik élni akarásukat ezek az ódon és új templomok. Számos változást hozott a baranyai refomátusság életében az elmúlt 60 év. Átrendeződött a lakosság, városiasodott egyházmegyénk is. Ugyanakkor csak a legutóbbi idők ben igyekeztünk utánamenni népünknek épületeinkkel, infrastruktúránkkal. Évtizedes lemaradásban vagyunk még mindig, mert először önnön romjainkat kellett újjáépítenünk, majd elkezdhettük – a politikai változások nyomán – átgondolt stratégia mentén, az oktatási és szeretetszolgálati életünk újjáépítését. Emlékeztessen e szép kötet gyülekezetink hitére, törődésére az elmúlt évszázadokban vagy éppen a jelenben. Mutassa Isten megtartó kegyelmét közösségeink fölött, mert Krisztus evangéliumát hordozta e sok templom, mindig: alkalmas és alkalmatlan időben is. Köszönet a fényképészszerző törődéséért, emlékeztet ezzel a sárospataki szellem, dr. Újszászy Kálmán falukutató igyekezetére. Isten áldása kísérje az olvasót!

Pécs, 2010. október 11.

Peterdi Dániel
esperes

Rácz Péter: A szem, mint a festőművészi ábrázolás tárgya

Lucas Cranach the Elder (1472-1553): Judith with the head of Holofernes (1530)